

NOT FOR ISSUE
A. L. A. LIBRARY

Assam Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

NINTH SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY
ASSEMBLED AFTER THE FOURTH GENERAL ELECTIONS
UNDER THE SOVEREIGN DEMOCRATIC
REPUBLICAN CONSTITUTION OF
INDIA

BUDGET SESSION

VOLUME II

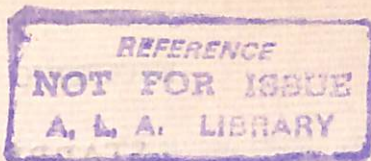
No. 34

The 27th May, 1970

1989

PRINTED AT THE PAPLOO PRINTERS
JORHAT

Assam Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

BUDGET SESSION

Vol—II

No.—34

27th May, 1970.

**Proceedings of The Ninth Session of the Assam
Legislative Assembly assembled after the
Fourth General Elections under the Sovereign
Democratic Republican Constitution
of India**

**The Assembly met in the Assembly Chamber, Shillong
at 10 A.M. on Wednesday, the 27th May 1970.**

PRESENT

**Shri Mohi Kanta Das, M. A., B.L. Speaker, in the
Chair, 10 (ten) Ministers, 5 (Five) Ministers of State,
3 (three) Deputy Ministers and 59 (Fifty-nine) members.**

STARRED
QUESTIONS AND ANSWERS

(To which oral answers were given)

Further information or Starred Question No. 358 replied or 26th may 1970

Re : M/S Assam Canvas Craft Industries.

Mr. Deputy Speaker : Mr. Sarma, are you going to make any statement clarifying the position with regard to Starred question No. 358 ?

Shri Biswadev Sarma (Minister Industry) : Yes, Sir. Yesterday I replied about a registered Company under the name and style of M/S Assam Canvas Craft Industries. On enquiry found that there is an unregistered firm and not a Company, in the same name at Sibsagar. Sir, the relationship between Assam Cements Co. and this firm is like this. This firm is neither a shareholder nor a stockist, nor a dealer of the Assam Cements. They are just like ordinary buyers. Assam Cements Company used to sell cement to this firm and there were some outstanding against this firm. This is the only relationship with the Assam Cements and nothing else.

Shri Promode Chandra Gogoi : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, কালি মন্ত্রী মহোদয়ে কৈছিল যে এই ফার্মটোৰ লগত Assam Cement Limited ব কোনো সম্পর্ক নাই। এই ফার্মটো Registered হবও পাৰে আৰু নহবও পাৰে ; কিন্তু তেনেকুৱা এটা private ফার্ম যিটো ফার্মক তেখেতে Registered নহয় বুলি কৈছে, ১৯৬৭-৬৮ চনত এই ফার্মটোক' ৪২,৬৬৩.২৯

পইছা বাকী কৰি দিছে আৰু তাৰ ঠাইত সেই ফাৰ্মটোৱে এতিয়া ১৮,১১৯'২৩ পইছা দিব লগীয়া বাকী আছে।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো বৰ ডাঙৰ কথা যে এই ফাৰ্মখনৰ যিজন লোক মালিক আছিল তেওঁ ৮,৪০০'০০ টকাৰ এখন *Chaque* দিছিল আৰু তেওঁৰ *Chaque* নম্বৰটো হল ৪৭৭১৫ ; dated ১৪-৬-৬৮। কিন্তু এই *chaque* খন বেঙ্কে *dishonour* কৰিলে। গতিকে তেওঁলোকে এনেকুৱা কেইখন জাল *cheque* দিছিল, যিজন লোকে এই ফাৰ্মটো মালিকে আজি প্ৰবঞ্চনা কৰিছে সেই ফাৰ্মখনৰ বা লোক জনৰ বিৰুদ্ধে চৰকাৰৰ পক্ষপৰা কিবা ব্যৱস্থা লবলৈ চেষ্টা কৰিছেনে? যিখন ফাৰ্মৰ *cheque* খন বেঙ্কে *honour* নকৰিলে।

Shri Biswadev Sarma : ছাৰ, মই আগতে কৈছোঁ যে এই ফাৰ্মখনৰ লগত বেচা-কিনাৰ সম্বন্ধ আছে কাৰণ *Cement Company* ৰ পৰা যিকোনো মানুহে চিমেণ্ট কিনিব পাৰে। এই ফাৰ্মখনে জাল *Cheque* দিয়াৰ কাৰণে আইনমতে যি ব্যৱস্থা লব লাগে সেইটো লব লাগিব; কিন্তু এইটো ১৯৬৮ চনৰ আগৰ কথা। গতিকে এই ফাৰ্মখনে যি টকা বাকী দিব লগীয়া আছে সেইটোৰো যি ব্যৱস্থা কৰিব লাগে সেইটো কৰা হ'ব।

Shri Dulal Chandra Barua : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, *Company* ৰ পৰা বেচা-কিনা সম্পৰ্কত যিকোনোৱে কিনিব পাৰে সেইটো আমি মানি লৈছোঁ। কিন্তু আমি মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব পাৰোনে যে এখন *Un-registered Bogus* ফাৰ্মৰ যি খন ফাৰ্মৰ টকা-পইছাৰ *Surity* নথকা স্বত্বেও ইমান বিলাক *Cement* এই *Bogus* ফাৰ্মখনক বাকী কৰি কয় দিয়া হৈছে?

Shri Biswadev Sarma : ছাৰ তেখেতৰ যিটো প্ৰশ্ন মোৰো সেইটোৱেই প্ৰশ্ন। এইটো মই তদন্ত কৰিবলৈ দিছোঁ। কিন্তু *Company* য়ে যিকোনো মানুহকে *Cement* দিব পাৰে।

Shri Dulal Chandra Borua : ইমানকৈ বাকী কয় দিয়া হৈছে?

Shri Biswadev Sarma : *Company* য়ে দিব পাৰে?

Shri Promode Chandra Gogoi : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মন্ত্রী মহোদয়ে সঠিক ভাৱে উত্তৰ দিয়া নাই। এই প্ৰতিষ্ঠানটোৱে ১৯৬৮ চনৰ আগলৈকে ব্যৱসায় বানিজ্য চলাই আহিছিল আৰু ১৯৬৮ চনৰ জুন মাহত Cement Company য়ে এই ফাৰ্মখনক ৪২৬৬৩.২৯ পয়ছাৰ Cement দিছে, যিটো ফাৰ্মে এনেকুৱা জাল cheque দিছিল আৰু যিখনক Bank এ honour নকৰিলে। কাৰণ তেওঁলোকৰ Bank ত জমা কৰা টকা নাই। আমি যাক ৪২০ বুলি কওঁ। এই ফাৰ্মখনে চৰকাৰৰ লগত বা মন্ত্ৰীৰ লগত কিবা সম্পৰ্ক আছে। সেই কাৰণে জাল cheque দিয়া স্বত্বেও এতিয়ালৈকে সেই লোকজনৰ ওপৰত বা ফাৰ্মখনৰ ওপৰত কোনো ব্যৱস্থা লোৱা নাই আৰু এইটো চৰকাৰে জনাবনে যে অসম কেনভাচ ট্ৰাফট Industry হৈছে; কিন্তু তাৰ মালিক কোন ?

Shri Biswadev Sarma : ছাৰ, তেখেতে যিটো কথা কৈছে সেইটো ১৯৬৮ চনৰ পৰাই এই ফাৰ্মখনে আদান-প্ৰদান কৰিছে সঁচা। জাল cheque খনৰ বাবে সেই মানুহজনৰ ওপৰত আইনমতে যি কৰিবলগীয়া আছে সেইটো কৰিব লাগিব। কিন্তু Un-registered ফাৰ্ম এখন সাধাৰণতে চৰকাৰৰ লগত সম্পৰ্ক নাই। সেইখন ফাৰ্মৰ মালিক হল শ্ৰীপ্ৰনব গগৈ।

Shri Giasuddin Ahmed : ছাৰ, এটা কথা ভালকৈ বুজিব নোৱাৰিলো যে মন্ত্ৰী মহোদয়ে প্ৰশ্নোত্তৰ 'D' ত কালি কৈছিল কোনো Relationship নাই। কিন্তু এতিয়া কৈছে যে কিবা কিবি আদান-প্ৰদান আছে। গতিকে এইটো কথা পৰিষ্কাৰকৈ বুজাই দিব লাগে।

Shri Biswadev Sarma : এই Cement Company ৰ Relationship ৰ কথাত মই কৈছো যে—কিন্তু ফাৰ্মখনে এতিয়াও Normal কিনা-বেচা কৰি আছে।

Shri Promode Chandra Gogoi : ছাৰ, মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে সঠিক সংবাদটো তদন্তৰ কাৰণে দিছে বুলি কৈ আমাক আশ্বাস দিছে। কিন্তু আমাক এইটো আশ্বাস দিবনে যে তদন্তৰ কৰাৰ পাচত আমাক সঠিক সংবাদটো সদনত জনাব, আৰু যিখিনি টকা অনাদায়ী হৈ আছে সেইটোৰ তাৎকালীন ব্যৱস্থা লৈ টকা খিনি আদায় কৰিব।

Shri Biswadeve Sarma : হয় কবা হব।

Maulana Abdul Jalil Choudhury : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এই টকাখিনি জুন মাহৰ আগত দিয়েনে পাছত দিয়ে?

Shri Biswadev Sarma : ছাব এইখনবমতে জুন মাহৰ পাচত দিয়ে।

Shri Promode Chandra Gogoi : ১৯৬৮ চনত জুন মাহৰ আগতে দিছিল।

Starred Question No. 364 was not put and answered to as the hon Questioner was absent)

Re: Khas Land for Settlement to Landless Peasants

Shri Giasuddin Ahmed asked :

*365. Will the Minister, Revenue be pleased to state—

(a) What is the total areas of Khas land available for settlement to landless peasants in the district of Goalpara?

(b) Whether Government is aware of the fact that some rich land holders are obtaining records of right in respect of purely Khas lands falsely claiming the same as their touzi lands by miscellaneous petitions?

Shri Mahendra Mohan Choudhury (Minister, Revenue) replied :

365. (a)—As per records, the total area of available Khas land comes to 5,02,578 bighas.

(b)—Some cases were reported alleging correction of records in favour of inelligible persons. A few allegations were enquired into and found baseless. Some allegations are still under enquiry.

Shri Gisauddin Ahmed : Sir, in my question some important words i. e. 'in collusion with corrupt official' after the words 'rich land holders' have been omitted from the question.

Mr. Deputy Speaker : But have you got to ask any supplementary ?

Shri Giasuddin Ahmed : Yes, Sir. May I know how many complaints have been received in this regard ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : Sir, that figure is not handy at the moment.

Shri Dulal Chandra Barua : Sir, who is investigating against those allegations ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : Deputy Commissioner, Sir.

Shri Kamini mohan Sarma : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই এটা কথা জানিব বিচাৰিছো যে এই কথা সচাঁনে যে গোৱালপাৰা জিলাত যিবিলাক মাটি কৃষিৰ উপযোগী খাছ মাটি আৰু অন্যান্য মাটি এই মাটি বোৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ Tribal ভূমিহীন কৃষক সকলক পট্টন নিদিয়াৰ ফলত এই জিলাৰ বহু-সংখ্যক ভূমিহীন Tribal পৰিয়ালে কামৰূপ দৰং আৰু উত্তৰ লক্ষীমপুৰ জিলাত অনাই বনাই মাটি বিচাৰি ডিফিট হৈ ঘূৰি ফুৰিছে এই কথা চৰকাৰে জানেনে ? আৰু এই পৰিয়াল বৰ্গক মাটি দিবৰ কাৰণে চৰকাৰে ব্যৱস্থা কৰিবনে ?

Shri Mahendra Mohen Choudhury : মই এইটো কব লগা হৈছে যে যিটো সংখ্যা ইয়াত দেখুওৱা হৈছে সেইটো মই Record ৰ পৰাহে দেখু-
ৰাইছো। আৰু আপুনিও জানে আৰু সদনৰ সকলো সদস্যই জানে যে, আমাৰ জমিদাৰী উচ্ছেদ কৰাৰ পাছত মাটি পট্টনৰ ক্ষেত্ৰত কিছুমান বেমেজালি হ'ল আৰু সেই বেমেজালিৰ ফলত কিছুমান মাটিত মানুহ দখলত থাকিলেও আৰু

আগেয়ে জমিদারী তৌজিভুক্ত হলেও এই জমিদারী উচ্ছেদ কৰাৰ পাচত এতিয়া চৰকাৰে সেই মাটি অধিগ্ৰহণ কৰি তেওঁলোকক Settlement দিয়া হৈছে। এই মানুহ বিলাকৰ বহুতো পট্টা থকা মাটি চৰকাৰী বুলি দেখুওৱা হৈছে। এতিয়া আমাৰ যি বেমেজালি হৈছে সেই বেমেজালি বিলাক দূৰ কৰি এতিয়া নতুন হিচাব কৰিব পৰা নাই। নতুন হিচাব কৰিলে সেই সংখ্যাটো বহুপৰিমাণে কমত আহিব। শ্ৰীআহমদ চাহাবে কোৱা ক্ষেত্ৰতো নাথাকিব পাৰে। যিহওক যিখিনি মাটি Available বুলি কোৱা হৈছে বিশেষকৈ সেই অঞ্চললৈও আমাৰ শাস্তাডাঙৰীয়াই Schedule caste আৰু Schedule tribe ৰ মাটি নোহোৱা মানুহ আছে বুলি কৈছে সেইবিলাকে মাটি পাব লাগে আৰু যিবিলাক মানুহে অনাই বনাই ঘূৰি ফুৰাৰ কথা কৈছে তেওঁলোকৰ পৈত্ৰিক সম্পত্তি আছিল। আৰু তেওঁলোকৰ বাপেক দেউতাকে বিক্ৰী কৰাৰ ফলত তেওঁলোক এনেকুৱা মাটিহীন হৈছে।

Shri Giasuddin Ahmed : The hon. Minister has stated that the D. C. is making an enquiry. But generally the D. C. does not make any enquiry personally. He asks the Circle Officers to make such enquiries. Here, the implication of this question is this—that the Khas lands are being recorded in the names of rich landlords in collusion with corrupt officers, i. e., the Circle Officers. If the enquiry is made through the Circle Officer, it is apprehended that there will not be a proper enquiry. Will Government, therefore, make some alternative arrangement for making a thorough probe into the matter ?

Shri Mahendra Mohan Chaudhury : I do not accept the contention of the hon. member that these anomalies were done because of the collusion of the officers, but the suggestion which he has given about making a thorough enquiry by a higher officer will be looked into. I shall ask the D. L. R. to make the enquiry.

Shri Sainen Medhi : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মন্ত্রী মহোদয়ে কৈছে গোৱালপাৰা জিলাৰ যিসকল লোক মাটিহীন হৈ অনাই বনাই ঘূৰি ফুৰি অন্য ঠাইলৈ গুছি গল সেই লোকসকলে তেওঁলোকৰ উপৰি পুৰুষ সকলৰ মাটি ভেটি বিক্ৰী কৰাৰ ফলত তেনেকুৱা এটা অৱস্থা হৈছে। সাধাৰণ হিচাবে তেখেতে এই কথাটো লৈছে। সেইটো একেবাৰে সত্য নহয়, হয়তো ২-১ টা পৰিয়ালে এনেকৈ গুছি যাৰ পাৰে কিন্তু আচলতে কথাটো সেইটো নহয়। গোৱালপাৰা জিলাৰ যিসকল বায়ত জমিদাৰৰ তলত আছিল তেওঁলোকৰ মাটিৰ নতুন জৰিপৰ সময়ত বহুত খেলিমেলি হৈ বায়ত বোৰে মাটিৰ পট্টা নোপোৱাৰ ফলত অন্যান্য জিলালৈ গুছি গৈছে কথাটো সত্যনে ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : কথাটো সচাঁ নহয়। এই মানুহ বিলাকৰ বেছি ভাগ মানুহ কোকৰাঝাৰ মহকুমাৰ খাচ এলেকাৰ মানুহ আৰু তেওঁলোক জমিদাৰৰ এলেকাৰ মানুহ নহয়।

Shri Kandarpa Narayan Bonikya : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ১৯৫৫ চনতে জমিদাৰী প্ৰথা abolist কৰা হৈছিল। তাৰ পাছত নতুনকৈ জৰীপ কৰা হ'ল আৰু সেই সময়ত যিসকল লোকৰ ৫ বিঘাকৈ মাটি আছিল সেই লোকৰ এতিয়া ১৫ শ বিঘাকৈ মাটি থকা দেখা যায়। চৰকাৰে এই কথাৰ কিবা এটা তদন্ত কৰিবনে ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : চাৰ, এনেকুৱা anomaly যিবিলাক ক্ষেত্ৰত হৈছে তাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে।

M. Shamsul Huda : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এই ৫ লাখ বিঘা লাটি পট্টন দিওতে মাটি পট্টন নীতিৰ জৰিয়তে কৰিছে নে পোনপতীয়া ভাবে নিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিলে।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : যিবিলাকৰ জৰীপ হৈ গৈছে সেই বিলাকৰ এটা সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে আৰু কমিটিৰ জৰিয়তে দিয়া হ'ব।

Shri Dulal Chandra Barua : চাৰ, মই এটা কথা জানিব বিছাৰিছো যে যিবিলাক ট্ৰাইবেল মানুহে মাটিবানী বিক্ৰি কৰিছে তেওঁলোক অনাই বনাই ঘূৰি

ফুৰিবলগা হৈছে। কিন্তু মই জনাত ২-১ ঘৰ মানুহে সেইটো কৰিব পাৰে।
কিন্তু মন্ত্ৰীয়ে generalise কৰিছে কিয় ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : চাব generalise কৰা নাই।
(Starred Question Nos. 366 to 368 were not put and answered to as the hon. Questioners were absent)

Re : Payment of Compensation of Land

Moulana Abdul Jalil Choudhury asked :

*369. Will the Minister-in-charge of Revenue be pleased to state—

(a) How many reference cases in respect of compensation of land requisitioned for B. R. Road on first 3 K. M. from Badarpurghat are pending in the office of the Subdivisional Officer, Karimganj ?

(b) If so, since when those are pending ?

(c) What is the present position of the pending cases ?

(d) When these are expected to be completed ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury (Minister, Revenue) replied :

369. (a)—Five reference cases in respect of compensation of lands acquired for B. R. Road are pending.

(b)—Since 1966.

(c)—In respect of there reference cases reports from the Sub-Deputy Collector on the reference petitions have been received by the Subdivisional Officer and connected papers are now under scrutiny for sending to Court. As regards

the other two cases, reports on the reference petitions have not yet been received from the Snb-Deputy Collector but these are expected soon.

(d)—The three reference petitions now under scrutiny will be sent to Court for disposal within a short period. But in respect of the other two cases some time will be required for sending these to the Court.

Maulana Abdul Jalial Choudhury : Sir, ১৯৬৬ ইংরাজী থেকে ১৯৭০ ইং পর্যন্ত A.D.C. র জন্য petition দেওয়া হয়েছে অবশিষ্ট petition আশতে আমার কচে হয় আরও 2 term ত যাবে। তাই সহজ উপায়ে গরীব জনসাধারণের মধ্যে ইহা দেতবার কোন পস্থা সরকার গ্রহন করবেন কি ?

Shri Mohendra Mohan Choudhury (Minister) : আমাদের হিসাবমতে দেখা যায় যে নিষ্পত্তি করতে দেরী হলো শুধু কানুনগো নিযুক্তির জন্যে। হঠাৎ পূর্বের কানুনগো যাক যায়। তাই নতুন কানুনগো নিযুক্তির জন্যে কিছু সময় গৈছে। তবে মাননীয় সদস্যকে আমি বলতে পারি ১ মাসের ভিতরে হইয়া নিষ্পত্তি হবে।

Shri Mahidhar Pegu : চাব, Requisition ব প্রপ্তটো ১৯৬৬ চনৰ পৰাই কোৱা হৈছে যিহেতুকে কেৱল মাত্ৰ ৰাজহ বিভাগে হে requisition ব কাম কৰিছেনে নাই গড়কাপ্তানি বিভাগৰ কোনোবা মানুহ জড়িত হৈ কামটো কৰিছে ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : চাব, সেইটো নহয়। মাটিৰ মূল্য কম হোৱা বুলি referred case হৈছে। সেইটো তদন্ত কৰাত পলম হৈছে। কাৰণ আমাৰ যিজন কাননগু আছিল তেওঁৰ মৃত্যু হল আৰু নতুন যিজন কাননগু নিৰ্দ্ধাৰিত হল তেওঁ পৰীক্ষা নিৰীক্ষা কৰোতে পলম হৈছে। এমাহৰ ভিতৰতে সেইটো কৰা হব।

(Starred Question Nos. 370, 371 were not put and answered to as the hon. questioners were absent)

Re : Lands acquired by P. W. D. for National Highway

Shri Promode Chandra Gogoi asked :

*372. Will the Minister, P. W. D. (R. and B.) be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that lands were acquired by the P.W.D. for National Highway in Majgaon in Sibsagar Subdivision (Desang approach road) in 1955 ?

(b) If so, whether compensations have been paid to the Pattadars ?

(c) If not, whether Government will issue necessary direction to pay the compensation to the pattadars without further delay ?

Shri Altaf Hossain Mazumder [Minister of State, P. W. D. (R. and B.)] replied :

372. (a)—The land was acquired and possession taken on 2nd February 1966 for the purpose of construction of approach Road to Desang bridge. There is, however, no mention of Majgaon village in the land acquisition proceedings.

(b) & (c)—50 percent of the compensation for properties affected by the acquisition has already been paid to the pattadars concerned. The balance of the compensation money including the compensation for an area of 5B 4K. 11L. of land which has not been paid owing to its inclusion for acquisition at a late stage, will be paid

on completion of the land acquisition proceedings which have been started already.

Shri Promode Chandra Gogoi : Sir, the Minister has said that 50% of the compensation has already been paid. May I know from the Minister when that 50% was paid?

Shri Altaf Hossain Mozumdar : Sir, the date is not with me at the moment. If the hon'ble member wants it I will collect it from the Revenue Department.

Shri Dulal Chandra Barua : When another 50% will be paid ? Sir, we have seen on many occasions that due to the delay in finalising the cases many people are deprived of their dues of compensation. In the present case the land was acquired long before but the compensation has not been paid as yet. May I know what is the obstacle for finalising the case and making payment ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : (Minister, Revenue) : Sir, it relates to Revenue Department. Sir, we are making efforts best of our efforts to finalise the compensation cases. But there are certain difficulties standing on the way. Some of the difficulties were pointed out by the Estimate Committee also on examination of such cases. The main trouble is with the 'surface' compensation. About the land valuation we can do it immediately. But regarding 'surface' compensation there is a difficulty because people claim compensation of number of houses, plants etc standing on the land, etc. Therefore to make proper assessment of all these things it takes a lot of time and at the same

time it has to go through various channels : First of all Mandal, then S. D. C. and Executive Engineer ; then D. D. S. or S. D. O. s. They have to scrutinise all these things. For this reason, the assesement of final compensation takes some time. So that the people may not be in hardship, now the rule has been that immediately, as soon as preliminary valuation is fixed 50% of the valuation is paid. Rest takes some time.

Shri Promode Chandra Gogoi : উপাধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, ৰাজহমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৈছে যে যিবিলাকৰ মাটি Acquisition কৰা হৈছে সেই সকলৰ শতকৰা ৫০ ভাগক ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছে। কিন্তু মই ব্যক্তিগত ভাবে জানো যে ১৯৭০ চনৰ মাৰ্চ মাহলৈকে সেই অক্ষিত কোনো Record নাই। এই সম্পৰ্কত কোনো কাগজ পত্ৰই নাই। গতিকে কোন তাৰিখত ৫০ ভাগ ক্ষতিপূৰণ দিলে সেইটো মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : এইটো বেলেগে প্ৰশ্ন কৰিলেহে উত্তৰ দিয়াটো সহজ হ'ব। কিয়নো এইটো ৰাজহ বিভাগে deal কৰে গতিকে ৰাজহ বিভাগৰ কাগজ পত্ৰ নোহোৱাকৈ গড়কাপ্তানী বিভাগে উত্তৰ দিয়া টান।

Shri Promode Chandra Gogoi : গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই ৫০ ভাগ ক্ষতিপূৰণ দিয়া বুলি কৈছে গতিকে আমাক তাৰিখটো জনাব লাগে।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিবলৈ এই সম্পৰ্কীয় নথি-পত্ৰ চাব লাগিব আৰু নথিপত্ৰসমূহ পৰীক্ষা কৰিলেহে উত্তৰ দিব পৰা যাব।

Shri Dulal Chandra Barua : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাক Protection লাগে। আপুনি নিশ্চয় সদনত কি অৱস্থা চলি আছে তাক দেখিবলৈ পাইছে। আমি প্ৰশ্ন কৰিছো তাৰ উত্তৰত ৰাজহ বিভাগৰ মন্ত্ৰীয়ে কৈছে শতকৰা ৫০ ভাগ ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছে কিন্তু কোন তাৰিখত দিয়া হৈছে সেইটো

আমি জানিব বিচাৰিছো। যিহেতু question put কৰিছো সেই সম্পৰ্কীয় সকলো নথি-পত্ৰ লৈ অহাটো দৰকাৰ। তাকে নকৰি নথি-পত্ৰ নহলে উত্তৰ দিব নোৱাৰো বুলি কলেই কেনেকৈ হব? মন্ত্ৰীসকল সম্ভাৱ্য প্ৰশ্নৰ বাবে সাজু হৈ থকা দৰকাৰ। গতিকে কোন তাৰিখত দিয়া হ'ল সেইটো জনাব লাগে।

Mr. Deputy Speaker : Minister has already said that he will find out.

Shri Dulal Chandra Barua : আমি Supplementary হুস্তিম নেকি ?

Shri Mahendra Chandra Barua : এইটো প্ৰশ্ন ইয়াত Direct কৰিছে 'Will the Minister be pleased to state'—কিন্তু এই বিভাগটো P. W. D. ৰ হাতত নপৰে। P. W. D. বিভাগে ৰাজহ বিভাগৰ নথি-পত্ৰ নহলে উত্তৰ দিব নোৱাৰে কিন্তু ৰাজহ বিভাগক সোধা হলে উত্তৰ দিব পৰা হ'লহেতেন।

Shri Dulal Chandra Barua : শতকৰা ৫০ ভাগ কৰ পৰা দিয়া বুলি কৈছে।

Mr. Deputy Speaker : I hope the Minister, Revenue will please look into the matter and give the information.

Shri Mahendra Mohan Choudhury : Certainly Sir.

Shri Dulal Chandra Barua : Sir* where is our protection ? We asked a question and the Minister has said that 50% of the compensation has been made ; we want to know on what basis the payment has been made ? It is a breach of privilege.

Shri Promode Chandra Gogoi : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৰাজহমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই তদন্ত কৰি জনাব কিন্তু মোৰ প্ৰশ্ন (B) হৈছে If so, whether Compensations have been paid to the pattadars ? ইয়াৰ উত্তৰত গড়কাপ্তানী বিভাগৰ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৈছে যে ইতিমধ্যে তেখেতসকলক ৫০ ভাগ

ক্ষতিপূৰণ দিয়া হ'ল। এইটো কোন তাৰিখত দিয়া হ'ল তেখেতৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো। কাৰণ মাৰ্চ মাহলৈকে কোনো Record অফিচত নাই কিন্তু তেখেতে Definit reply দিছে যে শতকৰা ৫০ ভাগ ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছে। তেখেতে কি Record ব ওপৰত ভিত্তি কৰি এই কথা কৈছে আমি জানিব বিচাৰিছো।

Mr. Deputy Speaker : Minister has said that the information is not with him at the moment.

Shri Atul Chandra Goswami : মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই বাজহ বিভাগৰ কোনো Record নোহোৱাকৈ উত্তৰ দিছে নেকি ?

Shri Altaf Hossain Mazumdar : Sir, the P. W. D. has got the information from the Revenue Department and they have furnished that 50% of the compensation has been paid. The date is not with me. I have said that if the hon'ble member wants it I will collect the date.

Shri Dulal Chandra Barua : Our contention is, Sir, there was no record in the land Revenue office. May I know from which record he has given the information that 50% of the compeneation has been paid

Shri Altaf Hossain Mozumdar : I have given the information that my Department has collected the information. the date is not with me. If the hon'ble member wants it I will collect it.

Shri Dulal Chandra Barua : Where from he has got the information;

Shri Altaf Hossain Mazumder : Definitely from the Revenue Department.

Shri Dulal Chandra Barua : He should not furnish information on hearsay. We want a.....

Mr. Deputy Speaker : This question is kept pending.

Shri Mahendra Mohen Choudhury : Sir, it should not come up to-morrow. Because the information will have to be collected from Sibsagar office which will take some time.

Mr. Deputy Speaker : All right.

Re : Pay of Headmasters of High Schools under transfer

Shri Abala Kanta Goswami asked :

*373. Will the Minister, Education be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that the pay of Shri Jogen-dra Nath Kalita, Headmaster of Tamulpur High School was protected when he was appointed Headmaster of Rangia High School?

(b) If so, why the pay of Shri Profulla Chandra Das, Head master of Hindi High School, Gauhati was not protected when he was appointed Principal of Palasbari H. S. and M. P. Schools?

(c) Whether the Government propose to protect the pay of Shri Prafulla Chandra Das as well?

(d) If not, the reasons therefor?

Shri Joy Bhadra Hagjer (Minister, Education) replied :

373. (a) —Yes.

(b) —Shri Das was not transferred to the R. B. Higher Second-

dary and M. P. School under the direction of the Government and as such his case was not covered by the terms and conditions for protection of pay as laid down by the Government.

(c)—The matter is under consideration.

(d)—Does not arise.

Shri Abala Kanta Goswami : Sir, may I know from the hon. Education Minister whether rules and regulations framed by the Government regarding protection of pay were communicated to the school authorities of Aided High Schools ? These rules are not mentioned in the conditions of service of the Aided School Teachers. These rules were made, if made at all, by the Government and without giving information to the Aided High School authorities. So, how is it possible for the authorities of the Aided High Schools to know that before a teacher is appointed to a school they are to take the permission of the Government for protection of his pay ? How it is possible for the Aided School authorities to know it ?

Shri Joy Bhadra Hagjer : Sir, I have not heard the question very well but then I guess that it is as to how it is possible for the Aided School to transfer the teachers from one school to another ?

Shri Abala Kanta Goswami : My question is not that. When a teacher is appointed to a particular school, there is no rule, we are not aware of any rule by which an aided high school teacher may be transferred to another

high school it is only in Government high schools that transfers can be made. The case is that in the case of one teacher while he was appointed, his pay was protected but in the case of another teacher his pay was not protected. Therefore, will the Minister consider whether protection of pay can be given to all teachers, I mean, all selected teachers, headmasters or Principals when they are appointed in new Schools :

Shri Joy Bhadra Hagjer : The rule adopted by Government, in short, is that if a teacher of an Aided High School, by Aided I mean deficit system schools, is transferred with the consent of the Government in the public interest, his pay will be protected but in the case of this gentleman he was appointed by the School authorities without the knowledge of the Govt.; but then the D. P. I. has since sent up a proposal to protect his pay.

Shri Atul Chandra Goswami : দ্বন্দ্বমহা সংৰক্ষণ কৰাৰ যিটো নিয়ম ব্যাখ্যা কৰা হৈছে, সেই নিয়ম সম্পৰ্কে Aided High School Authority ক জনাই দিয়া হৈছেনে ?

Shri Joy Bhadra Hajer : নাই জনোৱা বোধকৰোঁ।

Shri Atul Chandra Goswami : যদি নাই জনোৱা তেন্তে এই নিয়ম সম্বন্ধে Aided High School Authority এ একো নাজানে আৰু ফলত শিক্ষক সকল ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে। এতেকে চৰকাৰে অতি সোনকালে এই বিষয়ে High School Authority ক জনাই দিবনে ?

Shri Joy Bhadra Hagjer : জনাই দিয়া হব।

Shri Kamini mohan Sarma : শ্ৰীযোগেন্দ্ৰ নাথ কলিতাই ভামোলপুৰ হাইস্কুলৰ পৰা নিজে আবেদন কৰি বঙিয়া হাইস্কুললৈ আহিছে। যেতিয়া এখন হাই-

স্কুলৰ শিক্ষক নিয়োগ কৰে তাৰ কাৰণে Aided High School ৰ Managing কমিটিয়ে Advertise কৰে। যেতিয়া কোনো এজন Head master, Assistant Head marster বা Assistant শিক্ষক গুচি যায়, Retire হয় বা মৰি যায় তেতিয়া Managing কমিটিয়ে Advertise কৰে। সেই Advertise ৰ মৰ্মে কোনো শিক্ষকে কোনো স্কুলৰপৰা অহাৰ কাৰণে আবেদন কৰে। এইটো চৰকাৰৰ নিয়ম এইটো transfer নহয়। সেই আবেদনকাৰীয়ে তেওঁৰ সুবিধা মতে আহিব বিচাৰে। কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে pay protection দিয়ে। কিন্তু কলিতাৰ ক্ষেত্ৰত pay portection দিয়া হৈছে Back ৰ জৰিয়তে গৱৰ্ণমেণ্টৰ নিয়মমতে নহয়। তেওঁৰ সুবিধাৰ কাৰণে তেওঁক দয়া কৰি pay protection দিয়া হৈছে। গতিকে অন্যান্য স্কুলৰ Head master, Assistant head master বা Assistant Teacher ক কিয় দিয়া নহব? গোটেইবোৰক দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিবনে?

Shri Joy Bhadra Hagjer : মানুহে বিচাৰিছিল, এই কাৰণে আমি Transfer অনুমোদন দিছিলো।

Shri Kamini Mohan Sarma - সকলোবোৰ আবেদনকাৰী Transfer ৰ ৰ ক্ষেত্ৰত সমদৃষ্টিৰে চাবনে?

Shri Joy Bhadra Hagjer : হয়, চাম।

Moulana Abdul Jalil Choudhury : মাননীয় সদস্যৰ উত্তৰে মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয় বলেছেন এই সমস্ত information এই ভাবে কৰিয়া স্কুলৰ শিক্ষককে সুযোগ দান করা হল এবং এর একটা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিবেন। কিন্তু তাহলে aided school গুলিৰ পৰিচালনা কোন ব্যাঘাত ঘটবে কিনা?

Shri Joy Bhadra Hagjer : দুইটা স্কুল যদি একমত হয় তখন Transfer কৰা হ'ব। Government নিজে কৰেনা।

Re : Circuit House at Nalbari

Shri Prabhat Narayan Choudhury asked :

*374. Will the Chief Minister, be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that in reply to a question in

the Assembly the Chief Minister gave assurance for construction of a Circuit House at Nalbari as soon as Plan and Estimates are received from the P. W. D. ?

(b) Whether the Government have since received the said Plan and Estimates ?

(c) When Government propose to construct the Circuit House at Nalbari ?

Shri Bimala Prasad Chaliha (Chief Minister,) replied :

374, (a)—No. The assurance given was conditional.

(b)—No. Proposal for land acquisition has only been received.

(c)—The question of construction of the Circuit House will be taken up as soon as Plans and Estimates are received and funds are available.

Shri Prabhat Narayan Choudhury : Will the Chief Minister enlighten that it is under the Cabinet decision... (Voice from the Opposition.....)

Mr. Deputy Speaker : Order, order.

Shri Prabhat Narayan Choudhury : It was under the Cabinet decision that Nalbari was created a subdivision. It is learnt that Government decided not to lay out the capital expenditure and as such Nalbari came under the mischief of that decision. Whether in consideration of the Cabinet decision to have a subdivision at Nalbari, the Government will sanction all the institution post all the ancillary officers required for making Nalbari a subdivision. Otherwise it

will only be a sign-board and nothing else. Will the hon. Chief Minister enlighten on this ?

Shri Bimala Prosad Chaliha : Sir, it will be our effort to build up Nalbari with all the complements that are necessary to make it a complete subdivision, but due to tight financial condition, the progress has been slow.

Shri Kamini Mohan Sarma : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই মন্ত্রী মহোদয়ক জনাব বিচাৰিছো যে বড়িয়া অঞ্চলটো উত্তৰ কামৰূপৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঠাই এই ফালৰ পৰা—

Mr. Deputy Speaker : This question does not relate to Rangiya.

Shri Kamini Mohan Sarma ; নলবাৰী চাৰ্কৌলত যে এটা চাবকুইট হাউচৰ প্ৰয়োজন এইটো মই স্বীকাৰ কৰিছো কিন্তু বড়িয়াত এনেধৰণৰ এটা ডাক বঙ্গলা কৰাৰ কাৰণে চিন্তা কৰিবনে ?

Re : Construction of Bridge at Durulajan

Shri Pitsing Knowar asked ;

*375. Will the Minister P. W. D. (R. and B) be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that financial provision had been made to construct the timber bridge at Durulajan during 2nd Five-Year Plan period and timber materials had been collected there for construction of the bridge at Durulajan on the Boghara-Ajarbari Amchoi Road ?

(b) Whether it is a fact that timber materials had been lifted to some other place ?

(c) The reasons for delay in taking up construction work of the said bridge ?

Shri Altaf Hossain Mazumder [Minister of State, P. W. D. (R. and B.)] replied :

375. (a) & (b)—Administrative approval for the improvement of the Boghora-Ahatguri Road upto Amsoi which included construction of a 25 feet long minor bridge at Durulajan (at 12/3 furlong) was accorded in the year 1957-58. But this had to be revised in the year 1958-59 by dropping the proposed construction of the said bridge which was found to be too inadequate to meet the requirement.

Government have no information about collection of timber materials at the proposed bridge site and their removal.

(c)—It was found that 180 ft. long bridge in place of 25 ft. long bridge would be necessary to meet the requirement and as such the same could not be accommodated within the sanctioned estimated cost of Rs. 90,000 for the entire project. It has also not been possible to take up the work owing to paucity of fund.

(d)—There is no such proposal but Government will consider this, subject to availability of fund.

Shri Pitsing Kanwar : Sir, whether it is a fact that plans and estimates have been called from the executive Engineer Nowgong, west Division ?

Shri Altaf Hossain Mazumdar : It will depend upon the availability of fund.

Shri Pitsing Konwar : Sir, whether plans and estimates have been called by the Executive Engineer, Nowgong.

Shri Altaf Hossain Mazumder : Yes, estimate was sought to.

Shri Pitsing Konwar : Sir, after receipt of the plans and estimates for construction of the bridge, will the government consider for construction of the same ?

Shri Altaf Hossain Mozumdar : Sir, as I have already stated, it will depend on the availability of fund.

Shri Mahidhar Pegu : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মোৰ প্ৰশ্ন হল ১৯৫৮/৫৯ চনৰ যিটো পুনৰ Revision কৰা হল বুলি কৈছে কিন্তু আজি কোপাতি plan and estimate নহাৰ কাৰন কি থাকিব পাৰে ?

Shri Altaf Hossain Mazumdar : I have already stated about the scarcity of fund

Re : Strength of I. A. S. Personnel in Assam

M. Shamsul Huda asked :

*376 Will the Chief Minister be pleased to state—

- (a) The present strength of I. A. S. personnel in Assam ?
- (b) The percentage of local people among them ?
- (c) The present number of I. A. S. personnel promoted from the State Civil Service ?
- (d) Whether it is a fact that the Government is going to have more I. A. S. personnel from outside the State in near future ?
- (c) If so, why ?

Shri Bimala Prasad Chaliha (Chief Minister,) replied :

376. (a)—114.

(b)—53.8 percent (this includes Shri Jomin Tayeng 1968 from N. E. F. A.).

(c)—Eighteen excluding six other State Civil Officers appointed to I. A. S. through emergency/special recruitment.

(d) & (e)—The authorised strength of the I. A. S. cadre of Assam is 118. The cadre strength will be reviewed shortly keeping the requirement of the Meghalaya Government and other demands. Nevertheless in order to fill the remaining vacancies and the maintenance requirements of the cadre arising out of the retirement of the officers or other casualties, the State Government may be taking a few officers every year from the Annual Competitive Examinations in accordance with its need.

M. Shamsul Huda : উপাধ্যক্ষ মহোদয় C আৰু D ব শ্ৰেণীৰ উত্তৰত মন্ত্ৰী মহোদয়ে যিটো কৈছে যে প্ৰয়োজন বশতঃ কিছুমান I. A. S. Officer Competitive Examination ৰ ভিত্তিত লব পাৰে সেই ক্ষেত্ৰত অসমৰ ভিতৰৰ পৰা লবৰ কাৰণে লক্ষ্য ৰাখিবনে ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, I. A. S. officer ৰ নিযুক্তিকৰণত ভাৰত চৰকাৰৰ নীতিটো হৈছে যে যদি ৪জন I. A. S. Officer লব লগা হয় কোনো এখন প্ৰদেশত ; তেতিয়াহলে ২জন বিষয়াক সেই প্ৰদেশৰ পৰাই লোৱা হয় আৰু বাকী দুজনক বাহিৰৰ পৰা লোৱা হয় ; অৰ্থাৎ 50-50 basis ত

M. Shamsul Huda : উপাধ্যক্ষ মহোদয় ২ জন মানুহ লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত State Civil Service ৰ Promotion ৰ পৰা কিমান quota থাকে ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : State Civil Service ক Senior cadre ৰ পৰা 25 p. c. Promotion দিয়া হয়। এতিয়া আৰু নতুনকৈ কিমান লোৱা হ'ব আৰু এই সম্পৰ্কত প্ৰতি ৩ বছৰে ৩ বছৰে I. A. S. আৰু

I. P. S. officer ৰ সংখ্যা নিৰ্ণয় কৰা হয়; এই বছৰ আমাৰ ১১৮ জনৰ ঠাইত ১২০ জন কৰিবৰ কাৰণে বিবেচনা কৰা হৈছে নতুবা তাতকৈ কমিবও পাৰে।

M. Shamsul Huda : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ৬ জন মানুহ লোৱা হৈছে বুলি কৈছে; সেইসকলৰ ভবিষ্যত কি হব ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : তেওঁলোক I. A. S. officer য়েই হৈ আছে, তেওঁলোকক Regularise কৰা হৈছে।

Shri Dulal Chandra Barua : সাধাৰণ আলোচনা বিলোচনাৰ ক্ষেত্ৰত মৃণ্মন্ত্ৰী মহোদয়ে আশ্বাস দিছিল আৰু তেখেতৰ অনুপস্থিতিত Deputy Leader ৰ পৰা আশ্বাস পাইছিলো যে বৰ্তমান population অনুসৰি I. A. S. ৰ strength যথেষ্ট বেছি হৈছে কাৰণেই বৰ্তমান ক্ষেত্ৰত I. A. S. officer ৰ সংখ্যা কমাবলৈ চেষ্টা কৰিব ? কিন্তু এতিয়া দেখা গল মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ উত্তৰৰ পৰা জনা গ'ল যে I. A. S. officer সংখ্যা কমোৱা কথা নাই বৰং ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা জাপি দি থাকিলে লৈহে থাকিব যেন লাগিছে।

Shri Bimala Prasad Chaliha : মই সদস্যক স্পষ্টকৈ বুজাব পৰা নাই। ভাৰত চৰকাৰে জাপি দিয়া নাই। বৰ্তমান ৩ বছৰে ৩ বছৰে I. A. S. officer ৰ কিমান সংখ্যক officer লব আৰু কিমান I. A. S. officer state ত আৱশ্যক হব পাৰে সেইমতে ভাৰত চৰকাৰলৈ জনোৱা হয়। ভাৰত চৰকাৰে সেইমতে Competitive Examination পাতি সেই state ৰ পৰা 50 p.c আৰু বাহিৰৰ পৰা 50 p.c. দিয়া হয়।

Shri Dulal Chandra Barua : মন্ত্ৰী মহোদয়ক সেই কাৰণে জনাব বিচাৰিছো যে বৰ্তমান I. A. S. officer ৰ strength আৰু work load পূৰ্ণাৱস্থাৰূপে চাই দেখা গ'ল যে I. A. S. officer বেচি দিয়া হৈছে। গতিকে এতিয়া নতুনকৈ I. A. S. ৰ strength incase নকৰি Retirement A. C. S. ৰ পৰা promotion ৰ quota ৰ পৰা লোৱা নহব নেকি ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : এইটো লব পৰা হব আৰু এতিয়া এই বিলাক বিবেচনা কৰা হব।

Shri Soneswar Bora : মুখ্যমন্ত্রীয়ে কৈছে যে I. A. S. officer লব-লগীয়া হলে শতকৰা ৫০ জন লোৱা হয়। মাননীয় মন্ত্ৰীমহোদয়ে এইটো জনাবনে যে অসমৰ বাহিৰত অসমৰ কোন কোন লোকে অসমৰ বাহিৰত সুবিধা পাইছে ?

Shri Bimala Prasad Chliha : পাইছে।

M. A. Musawir Choudhury : In view of the prevailing dissatisfaction among the state civil servants class I and class II, I would like to know from the hon. Chief minister whether the Government will consider that the rest from now onwards in the cadre of I. A. S. the local civil servants of Assam will be recruited or not,

Mr. Deputy Speaker : He has already replied to that.

Shri Atul Chandra Goswami : মুখ্যমন্ত্রীয়ে কৈছে যে প্ৰতি তিনি বছৰে যি I. A. S. আৰু I. P. S. officer প্ৰয়োজন হব সেইটো খিক কৰা হব। এইটো কৰোঁতে ৰাজ্যৰ জনসংখ্যাৰ ওপৰত লোৱা হবনে আৰু অন্য কথা লক্ষ কৰি কৰা হব ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : আৱশ্যক মতে দৰ্কাৰ হলেই সেইটো খিক কৰি লোৱা হব।

Shri Sailen Medhi : মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে ১৮ জন state civil service cadre ৰ পৰা আৰু ৬ জন Defence service পৰ্য্যায়ৰ পৰা মুঠ ২৪ জন I. A. S. আৰু I. P. S. ৰ cadre লৈ প্ৰমোচন দিয়া হয়। মুখ্য মন্ত্ৰীক এইটো সুবিধা পাবোনে যে A. C. S. cadre ৰ পৰা শতকৰা ৫০ জনকে I. A. S. cadre লৈ নিলেই ভাল হব।

Shri Bimala Prasad Chaliha : এইটো হৈছে সৰ্ব্বভাৰতীয় কথা। এইটো I. A. S. policy ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব। সেইটো অকল আমি কৰিব পৰা একো উপায় নাই।

Shri Dulal Chandra Barua : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এই যে শতকৰা ২৫% ভাগক I. A. S. পৰ্যায়লৈ নিয়াৰ কথা circular ত আছে এই ৫০% ভাগো fill up হোৱা নাই সেইটো চৰকাৰে জানেনে ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : Senior post ত যিসকলক প্ৰমোচন দিয়া হয় তেওঁলোকক A. C. S. ৰ পৰাই দিয়া হৈছে। State civil service cadre ৰ পৰাই officer দিয়া হৈছে।

M. Shamsul Huda : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, স্থানীয় মানুহক শতকৰা হাড় ৪৩'৪% আৰু দেখা যাব যে ৬২% বাকী আছে। D ৰ আৰু ই ৰ উত্তৰত কোৱা হৈছে যে প্ৰয়োজন অনুসাৰেহে I. A. S. লোৱা হয়। I. A. S. লোৱা হ'বতে অসমৰ শতকৰা ৬২% স্থানীয় লোক যে বাকী আছে সেইখিনি পূৰা কৰিবৰ কাৰণে কিবা বিবেচনা কৰিবনে ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : মাননীয় সদস্যৰ এই কথাটোৰ লগত উত্তৰটোৰ কোনো সম্পৰ্ক নাই। অসম চৰকাৰক চাৰিজন I. A. S. officer দিলে তাৰ দুজন অসমৰ আৰু বাকী দুজন অসমৰ বাহিৰৰ I. A. S. list ৰ পৰা দিয়ে। শতকৰা ৫০ ভাগ তেনেকৈয়ে কৰা হয়। ইয়াৰ লগত তাৰ সম্পৰ্ক নাই।

Shri Prabhat Narayan Choudhury : অধ্যক্ষ মহোদয়, সেইটো ব্যৱস্থাৰ পৰিবৰ্তন কৰিব নোৱাৰিব-পাৰে এইটো সচাঁ কথা। কিন্তু আমাৰ ৰাজ্যত I. A. S. officer মকৰল কৰাত A. C. S. সকলৰ মাজত অসন্তুষ্টিয়ে দেখা দিছে আৰু I. A. S. সকলৰ প্ৰতি জনসাধাৰণৰ মনোভাৱ পৰিবৰ্তন হৈছে। তেওঁলোকে government ৰ policy ঠিকমতে কামত পৰিণত কৰিব পৰা নাই। উদাহৰন স্বৰূপে মেঘালয় সৃষ্টি হোৱালৈ চাই আৰু নগালেণ্ড সৃষ্টি হোৱালৈ চাই চৰকাৰে I.A.S. বিষয়া কমোৱা কথাটো চিন্তা কৰিবনে ?

Shri Bimala Prasad Chaliha : চিন্তা কৰা নাই।

Re : Death of Orphan Infants

M. Shamsul Huda asked :

*377. Will the Minister-in-charge, Health be pleased to state—

(a) The total number of death of orphan infants (whose mothers died in maternity beds) in the Maternity Home under the Nowgong State Hospital during the years of 1967, 1968 and 1969 ?

(b) Causes leading to the death of these orphan infants ?

(c) The total number of infants excluding the orphan ones who died in the Nowgong Maternity Home during the years mentioned in (a) above ?

(d) Cause responsible for their death ?

Shri Chatrasing Teron (Minister, Health) replied :

377. (a)—Nil.

(b)—Does not arise.

(c)—1967—22   1968—26   1969—15.

(d)—Premature delivery, Asphyxia-neonaterum, malnutrition, Jaundice, tetanus and sepsis.

M. Shamsul Huda : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, A ব উত্তৰত নীল বুলি কৈছে। এতিয়া এইটো একো নাইকীয়া নীলেইনে অন্য কাপোৰত দিয়া নীলেই কব নোৱাৰে। ইয়াত কৈছে যে সকলো মাতৃ শিশু জন্ম দিয়াৰ পিছত মৃত্যু হৈছে আৰু শিশুটোৰো মৃত্যু হৈছে। নগাৱঁৰ Civil Hospital ত হোৱা নাই বুলি কৈছে। সেই সন্দৰ্ভত মই জানিব বিচাৰিছো যে নগাৱঁত কিমান গৰাকী মাতৃৰ সন্তান জন্ম দিয়াৰ পিছত মৃত্যু হৈছে আৰু প্ৰকৃততে কিমান গৰাকী মাতৃ আৰু শিশু জীয়াই আছে ?

Shri Chatrasing Teron : সেইটো খবৰ মোৰ ইয়াত নাই। খবৰ লৈছে দিব পাৰিম।

M. Shamsul Huda : মোৰ প্ৰশ্নটো পৰিস্কাৰ। কিন্তু সেই খবৰটোৰ নজনা কৈ কেনেকৈ উত্তৰ দিছে।

Shri Chatra Sing Teron : প্রশ্নটো orphan সম্বন্ধে থকাত আমি সেই কথাটো যোগাব নকৰিলো ।

M, Shamsual Huda : মই এইটো মাতৃমঙ্গল কেন্দ্ৰৰ orphan ৰ কথাহে কৈছিলো । প্রশ্নটোত পৰিস্কাৰ ভাৱে আছে ।

Shri Atul Chandra Goswami : এই প্রশ্নত পৰিস্কাৰ কৈ দিছে The total number of death of orphan infants (whose mother died in maternity beds) in the maternity home under Nowgong State Hospital during the year of 1967-68-69 ? এই টোহে বিচাৰিছে ।

Shri Chatrasing Teron : বৰ্ত্তমান মোৰ হাতত খবৰটো নাই ।

Re : Remand Home for Juvenile Prisoners

M. A. Musawwir Chowdhury asked :

*378. Will the Minister-in-charge Jails be pleased to state—

(a) When the separate Jails or Remand Homes for juvenile prisoners will be established in the State ?

(b) Whether it is a fact that there is no separate Jails or Remand Homes in the State at present ?

(c) If so, where the juvenile prisoners are now kept ?

(d) What steps for reformation of the present system of Jails have been taken by Government ?

Shri Abdul Matlib Mazumdar (Minister, Social Welfare) replied :

378. (a)—Remand Home will be established after the Assam Children Bill, 1970, is enacted and rules thereunder are framed.

(b)—Yes.

(c)—Juvenile prisoners are now kept in the Jails of the State segregated from other prisoners.

(d)—As a first step towards reformation of Jails scheme like Open-Air-Agricultural-cum-Industrial Colony (Walless Jail) was taken up at Jorhat. Convicts whose behaviour and progress in the Jails have been good and are fit for trust responsibility are selected for employment in the Colony. These convicts are governed with minimum security arrangement in relaxation of rigid provisions of the Jail Manual. They have been given facilities for family life also in the Guest House of the Colony occasionally to give more impetus to work, a provision for giving a share of sale-proceeds of the total output is also made. The convicts of Jails also given the following training and facilities—

(i) Training in Bamboo and Cane works, Carpentry, Weaving, Smith, Spinning Tailoring and Soap making.

(ii) Training in cultivation and gardening.

(iii) Facilities like reading of Newspapers and books from the Jail Library. Occasionally prisoners are allowed to stage drama inside the Jail.

(iv) Recreation like listening of Radio, playing of Cards, Carrom Board, etc, are also provided.

(v) There are a few schools inside the Jails under paid teachers for education of willing prisoners.

(vi) Eligible prisoners are granted Home Leave, emergency release, release on leave in observance of rules in this regard.

M. Shamsul Huda : As the question hour is over I would request the hon. Deputy Speaker to keep the question pending for further supplementaries ?

Mr. Deputy Speaker : The question hour is over. The Minister will supply the information later on.

*Voting on Demands for Grants

Demand No. 56—'44. Irrigation and N.E.D. works and 100—Capital outlay on Irrigation Navigation, Embankments and Drainage works'.

Shri Promode Chandra Gogoi : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, প্রান্ত নং ৫৬ যেটো কর্তন প্রস্তাব উত্থাপন কৰিছে সেইটো সমখনত কেইটানান কথা কব খোজো। এতিয় লৈকে বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে যিবিলাক কাম কৰিছে এই কাম কাজ বিলাকৰ সম্পৰ্কত আমাৰ সদনৰ বাহিৰে ভিতৰে সমালোচনা হৈছে। মই এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰি কব খুজিছো যে আমাৰ Estimate committee ৰ Report সদনত উত্থাপন কৰা হৈছে আৰু তাত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ বিভিন্ন বেমেজালীৰ সম্পৰ্কে সমালোচনা আৰু সংশোধনীৰ কথা কোৱা হৈছে। উপাধ্যক্ষ মহোদয়, সাধাৰণতে অসমৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগত যিমান বিলাক টকা খৰচ হল; সেইবিলাক অঞ্চলত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে কাম কৰিব লাগে—সেইবিলাক কাম উপযুক্ত সময়ত আৰম্ভ নহয়। এই কাম বিলাক উপযুক্ত সময়ত আৰম্ভ নোহোৱাৰ কাৰণ হল—যি বিলাক Estimate দিয়া হয় তাৰ কাৰণে সময়মতে মঞ্জুৰী পোৱা নহয়। আমাৰ প্ৰয়োজন প্ৰদেশৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ যিবিলাক কাম বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে কৰাৰ বিশেষ ভাবে আছিল সেইবিলাকৰ কাৰণে উপযুক্ত সময়ত মঞ্জুৰী নোপোৱাৰ ফলত বা মাৰ্চ/মাহত বা April মাহত মঞ্জুৰী পোৱাৰ ফলত কাম সম্পূৰ্ণ নহয়। এইবিলাকৰ কাৰণে আমাৰ বহুত বিলাক টকা অপচয় হৈছে। এই ক্ষেত্ৰত উপাধ্যক্ষ মহোদয়, Estimate committee ৰ Report ত লিখা আছে—

*For Particulars, See Appendix

Estimates Committee's Report at page 16: The Committee is, therefore, of the opinion that sanction for expenditure should be given every year by November at the latest to enable early completion of work. আৰু সেই ক্ষেত্ৰত মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব খুজিছো যে November মাহৰ ভিতৰত আমাৰ প্ৰদেশৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ কামৰ কাৰণে চৰকাৰে মঞ্জুৰী দিব লাগে—যাতে কাম বিলাক কৰিবলৈ সম্ভৱপৰ হয় অৰু উপযুক্ত সময়ত আৰম্ভ কৰিব পাৰে। কাৰণ নবেম্বৰ মাহৰ শেষত মঞ্জুৰী দিলে কাম সম্পূৰ্ণ কৰিব পৰাতো সম্ভৱপৰ নহয়।

আমাৰ প্ৰদেশৰ কোনো কোনো অঞ্চলৰ মাথাউৰী মেৰামতি কৰিবলৈ নতুন কৈ মাথাউৰী বান্ধিবলৈ হলে এইকামৰ কাৰণে জুলাই আগষ্টত Estimate কৰি নবেম্বৰ মাহৰ ভিতৰতে টকা মঞ্জুৰী দিয়া দৰ্কাৰ য়াতে মাথাউৰী মেৰামতি কৰিব লাগিলেও কৰিব পাৰে বা নতুনকৈ বান্ধিব লগা হলেও বান্ধ সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰে। আৰু এইদৰে মঞ্জুৰী দিলেহে কাম কৰাৰ সুবিধা হয়। যেতিয়ালৈকে এই ব্যৱস্থা প্ৰচলন নকৰে তেতিয়ালৈকে বান নিয়ন্ত্ৰণৰ কাম সম্পূৰ্ণ কৰা সম্ভৱ নহয়। মাত্ৰ আমাৰ অপচয় হৈ থাকিব।

আৰু এটা কথা উপাধ্যক্ষ মহোদয়, এই ক্ষেত্ৰত Estimate committee Report ত এটা কথা উল্লেখ কৰিছে যে মাটি অধিগ্ৰহণ কৰা হয়, আৰু অধিগ্ৰহণ কৰাৰ সময়ত যি ক্ষতিপূৰণ দিয়া হয় সেই বিলাকৰ বহুত ক্ষেত্ৰত সত্য নহয়। এই ক্ষেত্ৰত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগক এটা কথা কব বিচাৰিছো যে মাটিৰ ক্ষতিপূৰণ যেতিয়া থিক কৰে এই ক্ষেত্ৰত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে নকৰি ৰাজহ বিভাগেহে কৰে। এই ক্ষেত্ৰটো যি বিলাক জৰিপ কৰা হয় সেই জৰিপ সঠিক হয়নে নহয়। সেই ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যিবিলাক অঞ্চলত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে মাটি অধিগ্ৰহণ কৰে তাত প্ৰায়বিলাক ক্ষেত্ৰত অধিক পৰিমাণৰ টকা ক্ষতিপূৰণ দিয়া দেখা যায়। Estimate committee ৰ Report ত এটা কথা উল্লেখ আছে যে নলবাৰীত ১ বিঘা ১ কঠা ১/১০ লোচা মাটি অধিগ্ৰহণ কৰাৰ কাৰণে ১২,৩৪২ টকা ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছে। ইয়াত গছ গছনীৰ হিচাপৰ তালিকা দিয়া আছে। আমি কও যে ১ বিঘা মাটিত ইমানবিলাক গছ গছনি

থাকিব নোৱাৰে। তাত আছে মডাৰ সৰু, মডাৰ ডাঙৰ কহিমু ডাঙৰ আৰু
ভলুকা বাহ, ৬৬ ডাল, তামোল ৬০, বিজুলি বাহ ৯৮, কতা বাহ ২২ ডাল ইমান
বিলাক গছ গছনী থকাৰ কথা কৈছে কিন্তু ১ বিঘা মাটিত ইমানবিলাক গছ
খাৰা কৰিও ৰাখিব পৰা নাযাব। এইবিলাক কথাৰ ভাল তদন্ত হ'ব লাগে।
সেই সময়ত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ কৰ্মচাৰী Executive Engineer এ সন্মতি
দিব লাগে। গতিকে জৰিপৰ ক্ষেত্ৰত যিটো ক্ষতিপূৰণৰ নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হয়
সেইটো ভালদৰে কৰা নহয়।

বান নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত মই নিজৰ অভিজ্ঞতাৰ পৰা কৈছো যে আজি
কেইবছৰৰ আগতে শিৱসাগৰৰ পানী দিহিং মৌজাৰ কাৰণে মাটি অধিগ্ৰহণ
কৰিছিল। তাত মাঠাউৰীৰ কাৰণে যিবিলাক 'ফুট' আছিল সেইবিলাক 'ফিচাৰি'
ভূমি ক্ষতিপূৰণ দিয়া হ'ল। এইবিলাক কথাৰ তদন্ত হ'লে কি হ'ব? এই বিলাক
আজিও বন্ধ হোৱা নাই। এই দৰেই বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগক যিমান টকাৰ
মঞ্জুৰী দিছে সেই বিলাক টকাৰ সং ব্যৱহাৰ হোৱা নাই—মাত্ৰ অপচয় হৈ
হৈছে।

আৰু এটা কথাৰ কাৰণে মই চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব খুজিছো
যে মই অলপ দিনৰ আগতে উত্তৰ লক্ষীমপুৰলৈ গৈছিলো। তাৰ ধেমাজি অঞ্চলৰ
জিয়াধল নদীৰ চেনেলৰ কাৰণে বান বিভাগে আঁচনি লৈছিল। অথাৎ জিয়াধল
নদীৰ সোঁত পৰিবৰ্তন কৰা। তাৰ কাৰণে ৩৩৭০ তাৰিখে Tender call কৰে—
তাৰ কাৰণে Tender লোৱা হ'ল ৫ লাখ টকা। কিন্তু আচৰিত কথা ৩৩৭০
তাৰিখে যি ৫ লাখ টকাৰ টেণ্ডাৰ call কৰা হৈছিল তাৰ ১ মাহৰ পিচতে
১৩৪৭০ তাৰিখে এই আগৰ কামটোৰ কাৰণে কামটো আধা আধি হৈ যোৱাৰ
পিচতো—টেণ্ডাৰ call কৰা হ'ল। এই টেণ্ডাৰৰ মূল্য হ'ল ৩৮ লাখ টকা।
আৰু আমি শুনিবলৈ পাইছো যে এই জিয়াধলৰ আঁচনিৰ কাম সম্পূৰ্ণ হোৱা
নাই। বহুত লাখ লাখ টকা অপচয় হৈছে। অবশ্যে কিছু কাম হৈছে এইটো
মই অস্বীকাৰ নকৰো তথাপিটো এই জিয়াধলৰ আঁচনিৰ নামত লাখ লাখ টকা
অপচয় হৈছে। ইয়াৰ কাম সম্পূৰ্ণ হোৱা নাই অথচ Bill ৰ টকা দিয়া হৈছে।
একতা কামৰ কাৰণে ৫ লাখৰ পৰা ৩৮ লাখলৈ বৃদ্ধি কৰিলে। এই
দৰে যে লাখ লাখ টকা অপচয় কৰা হৈছে এইটো নিয়ন্ত্ৰণ কৰা চৰকাৰৰ দায়িত্ব

নাই নেকি? আজি আমাৰ প্ৰদেশৰ ৰাজহৰ অৱস্থা অতি সঙ্কটজনক। এনে অৱস্থাত চৰকাৰৰ পক্ষৰ পৰা যথেষ্ট পৰিমাণে নিয়ন্ত্ৰণ কৰা দৰ্কাৰ। কিন্তু এইবিলাক কৰোঁতে যাতে অযথা খৰচ নহয় আৰু অপচয় বন্ধ হয়, তাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰক।

আৰু এটা কথা মই উল্লেখ কৰিব খুজিছো—যোৱাবাৰ বিতৰ্কৰ সময়ত কৈছিলোঁ যে আমাৰ প্ৰদেশ চৰকাৰে যিটো অৱস্থাত ৩১ মাৰ্চৰ দিনা যিমান বিলাক Payment দিয়ে আৰু যিমান বিলাক বিভাগবোৰলৈ টকা দিয়া হয় তাৰ ভিতৰত শতকৰা ৫০% ভাগেই অপচয় হৈছে। এইটো গড়কাপ্তানী বিভাগত দিছে, সেইটো flood control বিভাগত হৈছে আৰু সেইটো জলসিঞ্চন বিভাগত হৈছে এইদৰে প্ৰত্যেক বিভাগত দি ৩১ মাৰ্চৰ দিনা শতকৰা ৫০% ভাগ লোকচান কৰে। কিন্তু তাৰ যদি এই বিভাগবোৰৰ শতকৰা ৫০% ভাগেই কাম চলহেঁতেন, তেতিয়াহলেও কিছু সন্তোষ পালোঁহেঁতেন। গতিকে এই অপচয় বন্ধ কৰিব লাগে। সেইকাৰণে মই আমাৰ বিত্তমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াকো অনুৰোধ কৰিছোঁ যে ৩১ মাৰ্চৰ দিনা এই লাখ লাখ টকা-পইচা অপচয় হোৱা বন্ধ কৰিব লাগে। গতিকে প্ৰত্যেক বিভাগতেই যদি এইটো বন্ধ কৰাৰ চেষ্টা নকৰে, তেতিয়াহলে পাছত এইটো বন্ধ কৰা টান হব।

আৰু এটা কথা উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ককিলামুখ যিটো বান নিয়ন্ত্ৰণ কাম হাতত লৈছে তাত ৩ কোটি টকাৰ আঁচনি কৰিছে। তাত ১০ টা Bolder Spur দিছে আৰু প্ৰত্যেকটোতে ৩০ লাখ টকা খৰচ কৰিছে। মই দুটাত্ত হিচাবে এটা কথা কওঁ যে যোৱাবাৰ আমাৰ শিৱসাগৰৰ কুজিগলীৰ এটা estimate প্ৰথমতে কৰিলে ৭ লাখ টকাৰ তাৰপাছত estimate টো Revise কৰোঁতে ১৮ লাখ টকাৰ প্ৰয়োজন হল। পাছত আকৌ Degine টো বদলি কৰি পেলালে। তেতিয়া estimate ও কৰিলে ৮০ লাখ টকা। সেইকাৰণে মই মন্ত্ৰীমহোদয়ক কৈছোঁ আপোনালোকৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে এই ৮০ লাখ টকা যদি খুচুবা কৰি নদীত পেলাই দিয়া হয়—তেতিয়াহলেও নদীখনেই বন্ধ কৰিব পৰা যাব। এতিয়া সেইটো কমাই আকৌ ৪০ লাখ টকাৰ estimate কৰিলে। সেই কাৰণে মই কৈছোঁ এটা বিভাগৰ কামত এটা estimate কৰোঁতেই এবাৰ ৮০ লাখ টকা

আৰু তাকে আকৌ এবাৰ কৰিলে ৪০ লাখ টকা ধৰে। তেতিয়াহলে এইটো বজাৰৰ দামদৰৰ হিচাব নথকা কথা হোৱা নাই নে? গতিকে এটা বিভাগে বিভিন্ন কাম হলেও যদি estimate কৰাৰ দায়িত্ব লয় তেতিয়াহলে সেইটো বিজ্ঞান সন্মত বা বিজ্ঞানৰ দৃষ্টি ভঙ্গিৰে কৰিব লাগে। তাকে নকৰি যদি এবাৰ ১৮ লাখ টকা ধৰি আৰু ৮০ লাখ কৰে আৰু তাৰ পাছতো আকৌ সেইটো কমাই ৪০ লাখ কৰে তেতিয়াহলে এইদৰে ১২ মাহেই যদি পৰিবৰ্ত্তন কৰি থাকে তেন্তে সেই কামটো কেতিয়াও হব নোৱাৰে। সেইকাৰণে এনেকুৱা estimate কৰোতে যাতে অসুখা টকা পইছা খৰচ নকৰে তালৈ চকু ৰাখিব লাগে। মই বান নিয়ন্ত্ৰণৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিব বিচাৰিছোঁ এই কাৰণেই যে বিভিন্ন কামৰ কাৰণে যি বিলাক আচনি লয়, সেইবিলাক estimate কৰোতে যাতে প্ৰত্যেকটো তথ্যপাতি লৈ estimate কৰা হয়। কিন্তু আমি দেখিছোঁ যে সবহুতাংগ প্ৰজেক্টতেই বহুত বিলাক ক্ষেত্ৰত প্ৰত্যেক তথ্যপাতি নোহোৱাকৈ estimate কৰে আৰু তাৰ ফলত একো কামেই নহয় আৰু লাখ লাখ টকা অসুখা খৰচ কৰে। গতিকে আমাৰ প্ৰদেশৰ বান নিয়ন্ত্ৰণৰ সমস্যা বৰ জটিল। এনে সমস্যাত বাননিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ কাৰণে বাস্তৱ দৃষ্টি ভঙ্গিৰে estimate কৰি এই ক্ষেত্ৰত যাতে চোকা নজৰ ৰাখি estimate বিলাক বাস্তৱত পৰিণত কৰিব পাৰি তালৈ আশা ৰাখিলোঁ আৰু এইখিনি কৈ কই কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটো উত্থাপন কৰিলোঁ।

Shri Dulal Chandra Barua : Mr. Deputy Speaker, Sir, while moving our cut motions under this particular head, I want to make a few submissions. Sir, this Department is becoming top heavy in respect of administration and top heavy in respect of the expenditure too. We expected that by the creation of the Flood Control Department and through its activities at least there will be to some extent control of recurrence of floods and that they will be able to protect the life and property of the people. Sir, if you yourself make an assessment you will find that the expen-

diture is the heaviest that has been incurred by this Deptt. and the Govt. of India were giving sufficient grants for the maintenance of the Department. But on the achievement side, this Deptt. is the lowest. No achievement has so far been made in respect of protection of life and property of the people living in the State. Sir, it has also been said by many people and they are perfectly correct that before the construction of the bunds, the people were actually free from flood erosion. But because of the unscientific approach of the Department in the matter of construction of bunds and protection works, heavy erosion has been taking place instead of protecting the area. For instance, that day when I had been to Goalpara, I had seen that the protection work of Goalpara Town but will not be successful because it is not done scientifically. In the same way is the case with the Dibrugarh Protection Work that has been taken up long before. We have seen the dykes and the spurs there, but erosion is still continuing and the Govt. have already declared the danger point ; at any moment the town may have to be shifted. At the same time, I find that the Kakilamukh Protection work has been taken up but not on scientific basis for which we incurred heavy expenditure. The public money will be spent but not for the benefit of the people but for the benefit of a few contractors and a few officers who will get money out of these projects. But as far as the people are concerned they will not get anything out of it. Therefore, Sir, under your chairmanship you were perfectly correct in your com-

ment that there is no adequate survey and collection of data of the rivers in respect of these flood control schemes. You will agree with me, Sir, when I say that most of the works have been taken up only on the basis of political consideration and not on scientific consideration. Sir, as I have already said, though I am not an expert, yet my own feeling is that the Protection work of Kakilamukh will not give us any benefit if the other portion of the area is not protected properly. Sir, the other day the Minister has said that the Department has taken opinion from the expert. In that connection, I have nothing to say. But as a citizen, I must say that the approach of construction of the Kakilamukh spurs is not scientific at all for which we have to incur heavy expenditure but we will not get any benefit out of it.

Sir, my friend Shri Gogoi has rightly pointed out and also it has been observed by the Estimates Committee that the engineers and top officials of this Department are not well conversant with the problem of flood in Assam. As a result when a project is taken up they cannot prepare proper plans and estimates and additional expenditure is always to be incurred. For instance the Jiadhali project. The project was estimated to cost Rs. 10 lakhs at the beginning, then it has gone up to Rs. 30 lakhs and now it is understood that it has come to Rs. 50 lakhs. The project is to divert the Jiadhali river linking it with Kumotia river. There is already a channel, only the sand in the mouth of the channel is to be removed. It is reported that

the portion of the work was also done departmentally. If that would have been completed the expenditure would have been much less. That is how the people of the locality feel. Instead what they have done. They called some bogus tenders from bogus contractors which are mainly from outside the State. The people smelt a rat and raised a cry. To this there should be a thorough enquiry either by a High Official or by a Committee of the House. This is an example of wastage of public money. I shall now give another example about such wastage. In the Chief Minister's constituency an irrigation project was taken up at Sepakhati. It is learnt that this project has been taken up only to oblige one particular gentleman belonging to the party in power. To satisfy him only a sum of Rs. 4 lakhs has been spent. On the complaint of certain people the Deputy Commissioner went and observed that this is a meaningless project. Now the construction has been stopped. At Khutiaputa some new projects had been taken up where a huge amount had been spent without any benefit to the people. The project also has not been completed. In this way wastage is going on. Unless things are done in a planned manner mere spending of money would derive no benefit to the tax payers. Next I come to the project at Kakilamukh. This project will bring slur on the administration. Shri Gogoi was perfectly rightly in saying that the amount ear-marked for this project has not been rightly spent. Our Minister was pleased to transfer one officer within 24 hours. We having nothing to say regarding this transfer and another

officer was brought from Dibrugarh. You will be surprised to hear Sir, that even inspite of repeated requests from the Secretariat this officer could not be presented for giving evidence. The headquarter of this officer is at Jorhat but he stays at Dibrugarh and makes all payments from Dibrugarh. This is something fishy. In the process one of my cousins had to lose his life. We suspected it to be murder but nothing was done. This man had to go very often with money to Dibrugarh to make payments to contractors. Who are the contractors ? They are all from outside the State like Lahoty and others. My contention is that this Department does not feel for the people of Assam. If any officer goes against the interest of the people of the State, it can be safely said they are indulging in criminal activities. I would therefore request that an enquiry should be made. About the betterment cess, I want to say that unless betterment of the people is there, no Government has any moral or legal right to impose a cess. Sir, you have experience about the spending of this department, and on occasions you had to observe "the expenditure on gunny bags and sal posts could not be accounted for." This department gives sanctions in the last moment and money is spent without keeping any accounts. Such is the state of affairs. If these things are not amended while there is time, a time will come when the people themselves will sit in judgment. Government is going to have the Brahmaputra Commission. It is a good thing, but I have some doubts in my mind. Government of India is adopting a master plan, and I hope in the master

plan itself this project would be included and cent percent expenditure would be borne by the Government of India. Our Government must assure that our local unemployed engineers get first preference in the matter of employment in this project. If it cannot be assured we do not want to have such a project. About the constitution of the Board, I am not happy because it seems that the entire control of the Commission would be at the hands of the Government of India. My whole contention is the Govt. of Assam should press the Govt. of India that the entire expenditure should be borne by them and the entire working of the project should be handed over to the State Govt. with sufficient technical experts and other things. Now Sir, coming to the Bakark project which is in process. I want to speak a few words. Unless and until Barak and Subansiri is controlled the problem of flood will not be solved. Therefore, I would suggest here that this project should be taken up in consultation with the Manipur Govt. and the Govt. of India and it should also be included in the Brahmaputra Commission so that the working of all these projects can be taken together. Another important point I would like to refer to. We have seen that there were difficulties and this has been experienced during the last 23 years. We have found that on major irrigation scheme has been taken up in our State. Only one irrigation scheme known as Jamuna Irrigation Project was taken up but no tangible result so far been achieved and no benefit we could offer to the people. I urge upon the Govt. to take up such projects very seriously

otherwise nothing can be achieved. Until and unless any major irrigation project is taken up in the State the amount earmarked for the scheme will be misused. Apart from that I want to add a few words about the Flood Control Board. Sir, this Board is not functioning properly. The main causes for this is like this the inexperienced engineers are there in the Board and on the basis of their reports schemes are taken up and ultimately we gain nothing. The Members of the Board should go to the field and see things properly and should suggest measures and should try to implement them in a proper way. I think the present practice is based on the political consideration. This should be stopped. I would suggest that Flood Control Board should see practical aspects of the projects and do useful thing otherwise no good result will be accrued. With these observation I commend my motion.

Shri Bhubaneswar Barman : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, E.&D. বিভাগৰ ওপৰত অনা কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱ সমৰ্থন কৰি মই কব খুজিছো যে আজি গোটেই ৰাজ্যতে এই বিভাগটোৰ যিমান টকা খৰছ হৈছে তাৰ খুলমূল ভাৱে চালে ৭০ ভাগ টকা অপব্যয় হৈছে আৰু বাকী শতকৰা ৩০ ভাগহে কামত লাগিছে। যিমান বিলাক কাম এই বিভাগৰ দ্বাৰা হ'ব লাগিছিল প্ৰকৃত পক্ষে সিমান বিলাক কাম হোৱা নাই।

জনসিঞ্চনৰ বাবে নদী সমূহ নিয়ন্ত্ৰণ কৰি মথাউৰি বন্ধা হৈছিল কিন্তু সেই ক্ষেত্ৰটো ভুল পৰিকল্পনাৰ বাবে বানপানীয়ে খেতি নষ্ট কৰিছে। মথাউৰিৰ নামত হাজাৰ হাজাৰ বিঘা মাটি নষ্ট হৈ গৈছে। চৰকাৰৰ ভুল প্ৰচাৰৰ বাবে বাইজে মথাউৰি দাবী কৰিছিল কিন্তু আজি সৰহ ভাগ ক্ষেত্ৰতে মথাউৰিৰ পৰা অনিষ্টহে হোৱা দেখা গৈছে। এই মথাউৰিৰ কাৰণেই হাজাৰ হাজাৰ পৰিয়াল গৃহহীন হৈ পৰিছে। সেই বিলাক লোকক ক্ষতিপূৰণ পৰ্য্যন্ত আজিলৈকে দিয়া হোৱা নাই। মানুহবিলাক মাটিহীন হৈ অনাই বনাই ঘূৰি ফুৰিব লগীয়া হৈছে।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজি যমুনা project হৈছে। মই যমুনা project চাবলৈ গৈ আশা কৰিছিলো আমাৰ খেতিয়ক ৰাইজৰ কামত আহিব বুলি, অধিক শস্য উৎপাদনত সহায় হ'ব বুলি। আকৌ এই জনসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ দ্বাৰা ১২ মাহেই পানী যোগান ধৰিব পাৰিব বুলিও আশা কৰিছিলো। ইয়াতে প্ৰায় ৩ কোটি ৭৫ লাখ টকা খৰছ হৈছে কিন্তু তাৰ যোগেদি মাত্ৰ বাৰিষাৰ ৩ মাহে পানী যোগান ধৰিব পৰা হ'ল। খৰালিৰ সময়ত খেতিত পানী যোগান ধৰিব লাগে কিন্তু তেতিয়া জনসিঞ্চন কেন্দ্ৰও শুকাই যায় ফলত কোনো কামত নাহে। যদি খেতিত পানী যোগান ধৰিব পৰা নাযায় তেন্তে আমি অধিক শস্য উৎপাদন আশা কৰিব নোৱাৰো। গতিকে এই আঁচনিত ৰাজহুৱা ধনৰ অপচয় হৈ কৰা হৈছে। সেই কাৰণে মই জনসিঞ্চন বিভাগৰ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক আক আপোনাৰ জৰিয়তে চৰকাৰৰ দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰিব খুজিছো যেন ৰাজহুৱা ধনৰ এনেভাৱে অপচয় কৰা নহয়। মথাউৰি বিলাক ৰাজনৈতিক কাৰণতেই হওঁক বা মন্ত্ৰী সকলৰ হেঁচাতেই হওক আধা আধা কৰা হৈ থাকে। এই বিষয়ত মই ১৯৬৭ চনতো দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰিছিলো। দেওজৰা পাটাচাবকুছি এই এমাইল মথাউৰিৰ বাবে জৰীপ পৰ্যন্ত হৈ গ'ল তথাপি মথাউৰি সম্পূৰ্ণ নহল। পাটাচাবকুচি বামপূৰ এই এমাইলতেই বহুত টকা খৰছ কৰিলে কিন্তু আজিও লৰা-ছোৱালী স্কুললৈ আহিব নোৱাৰা অৱস্থা হৈয়েই আছে। এই বিষয়ে কেইবাবাৰো মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছো। মন্ত্ৰী মহোদয়ে বৰপেটালৈ যাওঁতে তেখেতে নিজেই সোনকালে কাম সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ হুকুম দি আহিল কিন্তু কাম আজিলৈকে সম্পূৰ্ণ নহল।

(সময়ৰ সংকেত)

তলৰ পৰা ওপৰলৈকে সকলোতে দুৰ্নীতি সোমাইছে। বিশেষকৈ মঙ্গলদৈৰ কেইটামান প্ৰজেক্টৰ কথা কওঁ। মঙ্গলদৈত বৰনদী, বঙামাটি বান্ধৰ নামত যথেষ্ট খৰছ কৰি কেইটামান বস্তা দিছে। তাত যথেষ্ট অপচয় হৈছে, কেৱল বস্তাহে দিয়া হৈছে। কিমান লাখ টকা মাটীৰ ব'লত খৰছ কৰা দেখুৱাইছে, কিন্তু প্ৰকৃততে হিচাব কৰি চালে দেখাযাব যে তাত যিমান মানুহ কামকৰা দেখুৱায়, প্ৰকৃততে সিমান মানুহ নাই। এই ধৰণে এটা মিছা হিচাব দেখুৱা হয়। তাৰ পিচত হাপামৰাৰ পৰা খবৰ আহিছে আজিলৈকে মাটীৰ ব'লত যিমান টকা

খৰছ কৰিছে আৰু যিমান মানুহে কাম কৰা দেখুৱাইছে, তাত সিমান খিনি মানুহে কাম কৰা নাই। এই বিলাক তদন্ত কৰক। মাট্টাৰ ব'লত কিমান মানুহে কাম কৰিছে এই বিষয়ে আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ সভাপতি নাইবা গাওঁ পঞ্চায়তৰ সভাপতিক সোধক। তাৰ পিচত গুৱাহাটীৰ দীঘেশ্বৰীৰ কথা কওঁ। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গৰাখহনীয়া আৰম্ভ হৈছেই D.C. আৰু E.&D. বিভাগৰ বিষয়াই তাৰ অৱস্থা চাই আহিছে, কিন্তু মেৰামতি কৰা নাই। এই গৰাখহনীয়াৰ প্ৰকোপত আমাৰ পুৰণি আগুকণীয়া বস্তু 'ৰংস হব। তাৰোপৰি কমলপুৰ, জালুকবাৰী আদি ঠাই ধংস হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে।

এই বিলাক কথাৰ প্ৰতি দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছো। লগতে আৰু এটা কথা কও যে, অপচয় বিলাক কমাৰ কৰণে বিভাগে ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। সৰু সৰু নদী কালদিয়া পহুমাৰি আদিত কম খৰছত কাম কৰাৰ ব্যৱস্থা হব লাগে। বৰপেটাৰ সীমান্ত অঞ্চলত এটা division কৰিব লাগে। কাৰণ মানুহৰ অহা যোৱাত ভীষণ অসুবিধা আৰু কাম বিলাক নিয়াৰিকৈ কৰিব পৰা ব্যৱস্থা নাই। মই মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিছো, যাতে বাজ-নৈতিক দৃষ্টিভঙ্গিলৈ নাচাই প্ৰকৃততে কাম বিলাক কৰে, আৰু যাতে অপচয় বন্ধ হয়, তাৰ প্ৰতি দৃষ্টি ৰাখে।

Shri Jogen Saikia : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, বন বিভাগ জলসিঞ্চন বিভাগৰ মঞ্জুৰী সম্পৰ্কত যি কৰ্টন প্ৰস্তাৱ উঠাইছে আৰু এই সমন্ধে যি আলোচনা হৈছে তাত অংশ গ্ৰহণ কৰি মই মাত্ৰ এটা কথাই কব খুজিছো যে, এই বিভাগটোত যে বহুত ভ্ৰুটি বিচ্যুতি আছে এই কথাটো কোনেও অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু সেইবুলি এই বিভাগটোৰ সকলো বিলাক কামতে অপচয় হৈছে বুলি যেনে ধৰণে সমালোচনা হৈছে সেই কথাটো সত্য নহয়। আজি চৰকাৰ যি সমালোচনাৰ সন্মুখীন হৈছে তাৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল যে, বাননিয়ন্ত্ৰণ সম্পৰ্কত যেতিয়া প্ৰথমতে কাম আৰম্ভ হয় তেতিয়া গোটেই অসমতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু ইয়াৰ উপনৈ সমূহত বানপানী হয়। ইয়াৰ কাৰণে কোনো comprehensive plan লোৱা নহল ফলত ঠায়ে ঠায়ে সুকীয়া সুকীয়া অফিচাৰে সুকীয়া plan দিলে যি plan বা Scheme ৰ লগত কাৰো কৃতো সম্পৰ্ক নাই। আৰু কোনবিলাক কাম কেনে ভাৱে কৰিলে সমূহীয়া উন্নতি বা গোটেই অসমৰ ক্ষেত্ৰত বোচ ফগৰতী

হলহেতেন সেই কথা চিন্তা কৰা নহল। আজি যদি Flood-control Board এ এনেকুৱা Plan কৰিলেহেতেন মই ভাবো আজি চৰকাৰে এইবিলাক কথা গুনিব-
লগা নহলহেতেন।

দ্বিতীয় কথা আমাৰ জলসিঞ্চনৰ ক্ষেত্ৰত বাননিয়ন্ত্ৰণ কথা আলোচনা কৰাতো যথোপযুক্ত আলোচনা হোৱা নাই। আজি এই বাননিয়ন্ত্ৰণ সমস্যাটো কেৱল অসমৰে সমস্যা নহয়। ই ভাৰতবৰ্ষৰে সমস্যা। কাৰণ আজি আমাৰ অসমত যি বৰষুণ হয় ই কেৱল ভাৰতবৰ্ষৰ ভিতৰতে নহয় ই পৃথিবীৰ ভিতৰতে বেচি। আজি মাদ্ৰাজত ৪০০৫০০ বছৰ আগতে খেতিয়া বজ্জাসকলে তাত ৰাজত্ব কৰিছিল তেতিয়াই তাত ডাঙৰ ডাঙৰ বান্ধ আদি দি ৰাজ্যখনক ৰক্ষা কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। আজি আমাৰ অসমতো যত সম্ভৱপৰ ব্যৱস্থা বাননিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে কৰিব পৰা যায় তাত অনতিপলমে সেই ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

আজি ব্ৰহ্মপুত্ৰ commission হৈছে আমি তাত ভাল পাইছো। আজি এই ক্ষেত্ৰত আমি বিৰোধী পক্ষৰ সদস্যৰ লগত দুই এটা কথা কলত অমিল হব লগা হয়। আমাৰ ককিলা মুখৰ Protection ৰ কাৰণে ১৯৫৫ চনতে বাইজৰ ফালৰ পৰা প্ৰথম দাবী আহে। আৰু চৰকাৰেও সেই সম্পৰ্কে জোৰ দিছিল। এইটোৰ কাৰণে জৰীপ আদিৰ কাৰণেও চেপ্টা চলোৱা হৈছিল। গতিকে এইটো কথা সঁচা নহয় যে, বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে কৰিবৰ কাৰণে এইটোত চেপ্টা কৰা হোৱা নাই।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আপোনাৰ যোগে মই এটা কথা সদনক জনাবলৈ পাই আনন্দিত হৈছো যে, এই কামৰ কাৰণে চৰকাৰে আঠোটা স্পাৰৰ কাম হাতত লৈছিল। এই কাম বিলাক যিমান সময়ৰ ভিতৰত শেষ কৰিব বুলি ভবা হৈছিল তাকৈ বহুত আগতে শেষ হ'ল। যি অলপমান কাম বাকী আছিল বোধকৰো ইতিমধ্যে শেষ হৈছেই। উল্লেখযোগ্য যে, এইটোৰ কাৰণে Estimate কৰা হৈছিল ২ কোটি ৯৯ লাখ টকা। কিন্তু এতিয়া কামটো শেষ কৰিলে ২ কোটি ২০ লাখ টকা। আৰু টকাটো বচাই দিলে এনেভাৱে। আজি দেখা গৈছে যে কেৱল কাম কৰোতে সমালোচনা বিলোচনা বেচি হয়, কিন্তু তেওঁলোকক কোনো সময়তে Protection দিয়া নহয় গতিকে তেনেকৈয়ে Protection যোৱা দিব লাগে। ভাল কাম কৰিলে Merit certificate আদি দিয়াৰো ব্যৱস্থা

হব লাগে। আমি দুখ পাইছো যে মাননীয় সদস্য সকলে কেবল কয় যে ৰাজনীতিৰ খাতিৰতহে কাম কৰা হৈছে আৰু ৰাজনীতি স্বার্থ থকা কাৰণেহে সেই অঞ্চলত বা কোনো কোনো ঠাইত কাম হৈছে কিন্তু এইটো একেবাৰে অসত্য বুলি মই কব খোজো।

আমি আগতেও দেখিছো যে বানবিভাগৰ মন্ত্ৰী শ্ৰীমইনুল হক চৌধুৰী আৰু ক্ৰীফকৰদীন আলি আহমেদ কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী আদিৰ দিনতো planing commissioner ৰ Chief Engineer মন্ত্ৰী আদি সকলোৱে ভালদৰে চাই চিতি ৬/৭ মাহ মান Survey কৰাৰ পাছতহে project ৰ final Report দিয়ে।

এটা কথা, ৰাজনীতিৰ consider যো সকলো ক্ষেত্ৰতেই কৰিলেও বেয়া হয় নেকি? কাৰণ politician সকল ইমান বেয়া মানুহ নহয়। আজি মঠাউৰীবিলাক বাক্কোতেও দেখা যায় তাতো ৰাজনীতি সোমাই আছে কাৰণ ৰাজনীতিনো কি? ৰাজনীতি মানে হ'ল যে ৰাজহুৱা সুবিধাৰ কাৰণে যিবিলাক কাম কৰা হয় গতিকে ৰাইজৰ সহায় আৰু সুবিধাৰ কাৰণেই চৰকাৰে সকলো কাম কৰে। মই এটা কথা কৈ শেষ কৰিব খুজিছো। আমাৰ ককিলামুখৰ যিটো project সেইটো প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈছেহি আমাৰ মাননীয় সদস্য Mahidhar pegu ডাঙৰীয়াই এই কথাটো নিশ্চয় স্বীকাৰ কৰিব যে সেই অঞ্চলত ৩৪ মাইল ব্ৰহ্ম অঞ্চল ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰত মঠাউৰী হোৱাত ৰাইজৰ বহুতখিনি সুবিধা হৈছে। উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি শুনি সন্তোষ পাব এই খিনি মানুহে ২৫:২৬ চনতে, যেতিয়া মই ছাত্ৰ আছিলো, তেতিয়া সেই ঠাইৰ বাসিন্দা সকলেই প্ৰথম Tractor ব্যৱহাৰ কৰিছিল অথচ তেতিয়াৰ সময়ত অসমত কোনেও Tractor ব্যৱহাৰ কৰা নাছিল। কিন্তু যেতিয়া এই সুতি বন্ধ কৰি নিয়া হল তেতিয়া সেই লোক সকলৰ অৱস্থা কাহিল হৈ পৰিল আনকি খাবলৈ নাইকিয়া হল। এতিয়া মঠাউৰী দিছে প্ৰথম বছৰৰ কাম হৈছে আৰু ২য় বছৰৰ কামো শেষ হয়। ইয়াৰ দ্বাৰা ৭৫ মাইল বহল ৩৮ মাইল দীঘল এই ব্ৰহ্ম অঞ্চল খেতিৰ উপযোগী হৈ পৰিব। গতিকে এইবিলাক সং প্ৰচেষ্টাকো যদি ৰাজনীতিৰ মেৰপাক বুলি কয় তেতিয়াহলে আৰু কি উপায় আছে। তাৰ উপৰিয়ো ইয়াৰপৰা অলপ অচৰপ অপব্যয়ো হব পাৰে তাত কোনো বিশেষ

আপত্তি কৰি লাভ নাই। ইয়াৰ ফলত অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ বহুখিনি উন্নতি হব আৰু ৰাইজৰ বহুতখিনি সুবিধা হব। সেইবোৰ সৎ কাম কৰাৰ কাৰণে আমাৰ E & D বিভাগটো ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। টকা পইচা passed কৰা কথাটো মই কব নোখোজো। মাননীয় সদস্যসকলে অভিযোগ আনিছে যে এইবিলাক কাম কৰোতে ৰাজ্যৰ বাহিৰৰ মানুহক থিকা আদিৰ কাম দিয়া হয় এইটো কথা সত্য নহয়। আমি জনাত এইবিলাক কামত চৰকাৰে শতকৰা ৯৯ জন স্থানীয় মানুহক প্ৰায়বিলাক কামতেই থিকা আদিৰ কাম দিছে গতিকে শিক্ষিত ঘিসকল নিবনুৱা ডেকা আছে সেইসকলে এই বিষয়ত যথেষ্ট সুবিধা পাইছে। গতিকে বাহিৰৰ মানুহক সুবিধা দিয়া কথাটো সত্য নহয়। অৱশ্যে ধুমুহা আদিত যেতিয়া spur খহি পৰে আৰু অন্যান্য ২১ টা বৃহৎ কাম আৰু Imergency ৰ, কাম সেইবিলাক সৰু সুৰা ঠিকাদাৰে কৰিব নোৱাৰে গতিকে বাহিৰৰ মানুহ ২১ জন আনিব লগা হয় কেতিয়াবা। কিন্তু স্থানীয় মানুহক বাদ দিয়া কথাটো একেবাৰে অসত্য।

আজি দেখা গৈছে জলসিঞ্চন আৰু বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে যথেষ্ট কাম কৰিছে তাৰবাবে মই এই বিভাগলৈ ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছো আৰু লগতে সৰিনয়ন নিবেদন কৰিছো যাতে এই বিভাগে আগতকৈ আৰু বহু উদ্যমেৰে কাম কৰি যায়।

M. Shamsul Huda : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে যি কাম কৰিছে ইয়াৰ পুৰা কাম হোৱা নাই বুলি মই নকও, বহু কামেই কৰিছে কিন্তু এই কাম কৰোতে বিভাগে শতকৰা প্ৰায় ৭০ ভাগ ৰাজহুৱা ধন অপচয় কৰিছে। plan বিলাকৰ যি বিলাক Estimate কৰা হয় সেইবিলাক Estimate অযুক্তি ভাৱে কৰা হয়। যেতিয়া সেই কামবিলাক হয় Labour য়ে ইয়াৰ ৫০ টকা পাই কিন্তু থিকাদাৰ জনে 1000 C.F.T. ত প্ৰায় ১৩০ টকা মান পায় আৰু সেইবিলাকৰ বেচিভাগ থিকাদাৰেই বাহিৰৰ মানুহ।

(A Voice সচাকথা কওকচোন :)

Nowgong ৰ Rana Sing, এওঁ বাহিৰৰ মানুহ, এওঁকেই বেচিভাগ থিকা দিয়া হৈছে। থিকাদাৰে পাইছে ১৩০ টকা Per 1000 cft আৰু Labour disput ৰ ভয়তহে কেৱল ৫০ টকা Labour ক দিয়া হয়। তাৰ 2 NO. spur

বান্ধোতে চৰকাৰে বহুতো অপচয় কৰিছে; বানপানীৰ সময়ত spur ৰ কাষত পোলাবৰ কাৰণে কিছুমান হাবি জঙ্গল কাটি অনা হ'ল; কিন্তু প্রতি Truck চৰকাৰে প্ৰায় ১০০ টকাকৈ দিব লগীয়া হ'ল আকৌ সেই Truck বোৰে গছৰ ডাল জঙ্গলৰ পৰা কাটি নানে বাটেৰে আহোতে Truck বোৰে বাস্তাৱ দুয়োকাষৰ গছৰ ডালবোৰ কাটি ছিঙি লৈ আহে আৰু প্রতি ট্ৰাকত প্ৰায় ১০০ টকাকৈ লয় এই দৰে বিৰাট অপচয় কৰিছে। তাৰ পাচত cement বেগ বোৰৰ কথা, সেই বেগ বিলাক P.W.D, বিভাগে শতকৰা ২০ টকা হাৰত বিক্ৰী কৰে গতিকে E&D বিভাগে সেই হাৰত P.W.D. পৰা কিম্বা নিব পাৰে আৰু spur ৰ কামত লগাব পাৰে কিন্তু তাকে নকৰি কৰে কি শতকৰা ১০০ টকা হাৰত কেবা হাজাৰো কিম্বা লয় আৰু ১ লাখ মান টকা কেৱল এই cement beg তেই খৰচ কৰি পেলায়; এইদৰেই বাজহুৱা ধনৰ অপচয় কৰিছে। আমি দেখিছো যে বেগ বিলাক শতকৰা ৩০ টকাত বিক্ৰী কৰে। যদি কিনে ১০ হেজাৰত আৰু হিচাব দিয়ে ১ লাখৰ। এনে ভাৱে টকা বিলাক অপচয় হৈ থাকে। সেই দৰে বান নিয়ন্ত্ৰণ আৰু জলসিঞ্চনটো টকাৰ হে কেৱল অপচয় হৈ আছে। বান নিয়ন্ত্ৰণ আৰু জলসিঞ্চনৰ এনে অভুত আঁচনি পৃথিৱীৰ ভিতৰতে অভুতপূৰ্ব। বাননিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ যাওতে জলসিঞ্চনৰ নামত জীৱন্ত নদীৰ সোঁতকে বন্ধ কৰি দিছে। এনে ধৰণৰ বাননিয়ন্ত্ৰণৰ আঁচনিৰ দৃষ্টান্ত পৃথিৱীৰ ভিতৰতে দেখা নেযায়। সচাঁ কথা কবলৈ কলে বাননিয়ন্ত্ৰণ জলসিঞ্চনৰ নামত অজস্ৰ টকা পইচা খৰচ কৰিছে যদিও পৰিণামত সি সম্পূৰ্ণ ব্যৰ্থ হৈছে। বান-নিয়ন্ত্ৰণ কৰবাত কৰিছে যদিও বহুতো ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে বাননিয়ন্ত্ৰণৰ নামত কেৱল ভেটা দি পানীৰ সোঁত বন্ধ কৰিছে আৰু য'ত পানীৰ সোঁত বন্ধ কৰিলে উপকাৰ হয় তাত সেইটো কৰা নাই, ফলত কৃষিৰ উপযোগীকৈ পানীৰ well distribution কৰিব পৰা নাই। এফালে যদি পানীৰ অভাৱত খেতি কৰিব পৰা নাই আনফালে আকৌ পানী বেছি হোৱাৰ কাৰণে খেতি-বাতি সকলো নষ্ট হৈ গৈছে। খেতিৰ উপযোগীকৈ কোনো সুচিন্তিত কাৰ্যকৰী আঁচনি এই বিভাগটোৱে কৰিব পৰা নাই। য'ত যি পৰিমাণৰ পানীৰ দৰ্কাৰ সেই পৰিমাণে পানী যোগাব পৰাকৈ কোনো Sluice gate ৰ আঁচনি কৰা নাই। ফলন যি বিলাক কৃষি অঞ্চল আছিল সেই বিলাক একেবাৰেই মৰি গৈছে বুলিব পাৰি।

খাদ্যৰ ক্ষেত্ৰত sure protection ৰ সন্ভাৱনা শেষ হৈ গৈছে। কৃষিৰ ওপৰত কোনো শিল্প গঢ়ি তুলিব পৰা নাই। তাৰ কাৰণে জগৰীয়া হৈছে এই বিভাগ-টোৱেই যে কেৱল কৃষিৰেই ক্ষতি সাধন কৰিছে এনে নহয় নদীৰ সোঁত বন্ধ কৰি দি Sluice gate আদি কৰি অন্যহাতেদি Fish gate আদিৰ কোনো ব্যৱস্থা নকৰি মাছৰ উৎপাদনো আশাতীত ভাৱে কমাই পেলাইছে। খাদ্য উৎপাদনেই বন্ধ কৰা নহয় মাছৰ উৎপাদনৰো সৰ্বনাশ সাধন কৰিছে এই সংশ্লিষ্ট বিভাগ-টোৱে। যি নগাঁৱত এসময়ত মাছৰ কাৰণে বিখ্যাত আছিল, যি নগাঁৱৰ পৰা এসময়ত মাছ গোটেই খনতে বিলাব পৰা আছিল মাছৰ উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত আজি সেই নগাঁৱৰে এই অৱস্থা হৈছে।

(গোলমাল)

খালি কেৱল টকাৰহে অপচয় হৈছে। বান পানীয়ে খেতিৰ ভীষণ ক্ষতি কৰি আছে। তাৰ মূল কাৰণ হৈছে un-planned আঁচনিৰে কাম আৰম্ভ কৰিছে। কোনো পৰিকল্পিত আঁচনিৰে কাম আৰম্ভ কৰিব পৰা নাই। জনসিঞ্চন বা বাননিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ যাওঁতে তাৰ মূল লক্ষ্য বিলাকৰ প্ৰতি কোনো চকু বখা নাই। এই বিলাক কাম কৰিবলৈ যাওঁতে যে কৃষিৰ স্বার্থ, খেতিয়কৰ স্বার্থ বক্ষা কৰিব পৰা যায়, মাটিৰ উৰ্বৰা শক্তি বক্ষা কৰি উৎপাদিকা শক্তি অক্ষুণ্ণ ৰাখিব পৰা যায়। তাৰ প্ৰতি কোনো লক্ষ্য বখা আশি দেখিবলৈ নেপাওঁ। মাত্ৰ এই বিভাগে এনেকুৱা সমস্ত কাম কৰিছে যাৰ ফলত দুৰ্নীতি পৰায়ন কৰ্মচাৰী সকলে, থিকাদাৰ সকলে নানান অসৎ উপায়েৰে আশাতীত লাভ কৰাৰ সুবিধা পাইছে। ৰাজহুৱা ধনৰ অপব্যয় কৰিছে। এই বিলাকৰ পৰা সামগ্ৰিক ভাৱে জনসাধাৰণৰ স্বার্থ বক্ষা কৰিব পৰা নাই। ইয়াৰ মূলতে হৈছে টকাৰ অপচয় লগতে আৰু এটা ডাঙৰ কথা হৈছে যে এই বিভাগৰ বিভিন্ন কৰ্মচাৰী সকল একে ঠাইতে ৫ বছৰৰ পৰা ৯ বছৰ পৰ্যন্ত কোনো transfer নোহোৱাকৈ নিগাজিকৈ থাকে। ইয়াৰ ফলত স্থানীয় contractor আদিৰ লগত হাত মিলাই এই দুৰ্নীতি বোৰ কৰাৰ প্ৰয়াস পায়। কি মহাত্মা, কি মহিমা এই officer বোৰৰ আছে কব নোৱাৰো। একে ঠাইতে তেওঁলোক ৫/৬ বছৰৰ পৰা ৯ বছৰ পৰ্যন্ত থাকিব লগা হয়। তেওঁলোকৰ বিষয়ে আকৌ বেছি কবও নোৱাৰি। কলেই ফালটো M.L.A. বুলি উৰাইছে দিয়াৰ সন্ভাৱনা বেছি। গতিকে এই

officer সকলে একে ঠাইতে ৫ বছৰৰ পৰা ৯ বছৰ পৰ্যন্ত থাকি স্থানীয় Contractor সকলৰ লগত লগ লাগি যাতে এইদৰে ৰাজহুৱা ধনৰ অপচয় কৰিব নোৱাৰে তাৰ কাৰণে চৰকাৰে তেওঁলোকক উপযুক্ত সময়ত transfer ৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

ইয়াৰ পিছত Brahmaputra Commission ৰ ক্ষেত্ৰত দুটা কথা চৰকাৰক সতৰ্কতাৰে বিবেচনা কৰিবলৈ সন্ধিয়াই দিও। ইয়াৰ আগতে যি unplanned irrigation কাম চলিলে সি ভুৱা বুলিয়েই প্ৰতিপন্ন হ'ল। এতিয়া যি কাম আৰম্ভ কৰিব সি সুগৰিকল্পিত ভাৱে আৰম্ভ কৰিব লাগে। ইয়াত যি বুজন পৰিমাণৰ টকাৰ দৰ্কাৰ হব সেইটো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক বহন কৰিবলৈ বাধ্য কৰাব লাগে আৰু এই আচনিৰ টকা যাতে সংকোচন কৰিব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি সচেতন দৃষ্টি ৰাখিব লাগিব।

এটা কথা কব খোজো যে বুঢ়া পাহাৰৰ হাতীমুড়া বান্ধত শ্লুইচ গ্ৰেট নিদিয়াৰ কাৰণে পানীৰ অভাৱৰ কাৰণে নগাঁওৰ কলং নদীৰ দুয়োপাৰে খেতি নোহোৱা হৈ গল। কিন্তু বৰ্ত্তমান চৰকাৰে সুৰ্দ্ধিৰ বিবেচনাৰে আকৌ এই Sluice gate ৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ কাৰণে চৰকাৰ সচাঁকৈয়ে শলাগৰ পাত্ৰ হৈছে। লগতে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ যি বোৰ শাখা নদী বা উপনদী আছে সেই বিলাকো planned ভাৱে নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

(সময়ৰ সংকেত)

দ্বিতীয় কথা হৈছে যে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ যাওঁতে এই কথা কেইটাৰ প্ৰতি চৰকাৰে নজৰ ৰাখিব লাগিব। এই নদী successfully নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ হলে যথেষ্ট পৰিমাণে foreign collaboration ৰ প্ৰয়োজন হব। এই নদীৰ আদিছোৱা তীব্ৰতৰ লগত আৰু শেষ ছোৱা পাকিস্তানৰ লগত জড়িত হোৱাৰ কাৰণে এই নদী সুন্দৰ ভাৱে নিয়ন্ত্ৰিত কৰিবলৈ গ'লে এই দুয়ো দেশৰ লগতে উপযুক্ত বুজাপৰাৰ মাজেদি আগবাঢ়িব লাগিব। অকল আমাৰ উপকাৰৰ কাৰণে এই দুয়ো দেশৰ স্বৰ্থকো আমি উল্লাই কৰিব নোৱাৰো। এইটো কৰিবলৈ যাওঁতে যাতে তেওঁলোকৰো উপকাৰ হয় তাৰ কাৰণে এই দুয়ো দেশৰ লগতে বুজা পৰাৰে যোগাযোগ কৰি কামত আগবঢ়াটো নিতান্তই বাঞ্ছনীয়। ইয়াৰ কাৰণে আবশ্যকীয় কথাখিনি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ লগত যোগাযোগ কৰি কামত

আগবাঢ়িবলৈ অনুৰোধ জনাই এই কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন জনাই মই সামৰণি মাৰিলো।

Shri Mahidhar Pegu : মহোদয়, কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটোৰ বিষয়ে থকা বক্তব্য খিনি কোৱাৰ আগতেই তিনিবাৰ এই কথাটো উচ্চাৰণ কৰি গুও—

মাটি আৰু মঠাউৰী

মাটি আৰু মঠাউৰী

মাটি আৰু মঠাউৰী।

তিনিবাৰ এই কাৰণেই উচ্চাৰণ কৰিছো যে—যেনেকৈ আমাৰ তান্ত্ৰিক পুথি পাত্ৰি বিলাকত থকাৰদৰে, কোনো এটা সিদ্ধান্ত লোৱাৰ আগতে ১০৮ বাৰ মালা জপ কৰি লব লাগে থিক সেইদৰেই বিষয়বস্তু কেইটা আলোচনা কৰাৰ আগতে তিনিবাৰ উচ্চাৰণ কৰি ললে কিজানি কামত আহেই বা। গতিকেই তিনিবাৰ উচ্চাৰণ কৰি লৈছো তান্ত্ৰিকমতে নাম মন্ত্ৰ জপ কৰাৰ দৰে। অৱশ্যে তাকে কৰিবলৈ গৈ আকৌ সদনৰ সময়ও নষ্ট কৰিব খোজা নাই। মঠাউৰী সম্পৰ্কে সকলোৱেই মৰ্মে মৰ্মে উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে আৰু তাৰ ওপৰত বিভিন্ন সদস্যই বিভিন্ন ভাৱ ব্যক্ত কৰিছেই। মই মাত্ৰ তাৰ ওপৰতে খুল মুলকৈ কেইটামান কথা কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিম। বোধকৰো এইটো কথা সকলোৱেই উপলব্ধি কৰিব পাৰিছে যে—মঠাউৰী নিৰ্মাণৰ কামত অৱস্থা অৱাঞ্চিত পলম হৈ আছে। এই কথাটো কিয়, কি কাৰণে বা কাৰ দোষত হৈছে সেইটো মই নেজানো। মোক লাগে সময়মতে মঠাউৰী নিৰ্মাণ হ'ব লাগে। আৰু লাখ লাখ, কোটি কোটি টকা বাজহুৱা ধন খৰছ কৰি যেতিয়া এইবোৰ নিৰ্মাণ হ'ব সি জনসাধাৰণৰ উপকাৰত অহা হ'ব লাগে। কাৰণ, জনসাধাৰণৰ উপকাৰত আহিব লগাৰ কাৰণেই এইবোৰ নিৰ্মাণ কৰিবলগীয়া।

আজি অসমৰ জলবায়ু অন্যান্য দেশৰ লগত নিমিলে। ২ মাহতে আৰৈ চাউল মলতি যাব পাৰে, কাৰণ ইয়াৰ জলবায়ুটো সেমেকা। প্ৰায় বছৰটোত তিনি-মাহ মানহে খৰাং বতৰত যায়। ইয়াৰ খেতি বাতিও নিৰ্ভৰ কৰে বৰষুণৰ ওপৰতেই। কিন্তু পানী বেছি হলে তাক নিয়ন্ত্ৰিত কৰিবলগীয়া হয়। যিহেতু ইয়াৰ জলবায়ু অন্যান্য প্ৰদেশৰ লগত নিমিলে গতিকে অন্যান্য প্ৰদেশ সমূহৰ লগত তুলনা কৰি ইয়াৰ বানপানী-নিয়ন্ত্ৰণ, জলসিঞ্চন বা মঠাউৰীৰ

পৰিকল্পনা কৰিলে সি ফুটুকাৰ ফেনৰ বাহিৰে আৰু একো নহ'ব। ১৯৫৪ চনৰে পৰাই আমি ইয়াৰ প্ৰমাণ পাই আহিছো। তাৰ পিছত এই আৰ্চনি বোৰ হাতত লোৱা হৈছে যদিও তাক পূৰ্ব পৰিকল্পিত ভাৱে খুউব সাবধানেৰে কৰা হোৱা নাই কাৰণেই গদে গদে ব্যৰ্থ হৈছে। যিবিলাক technical defect আছে সেইবিলাক দূৰীভূত কৰিব নোৱাৰিলে Director কে আদি কৰি যিমানেই অফিচৰ নিদিয়ক ই কাৰ্য্যকৰী হ'ব নোৱাৰে। ১৯৫৪ চনৰ পৰাই আমি এই বিলাক অভিজ্ঞতা পাই আহিছো। ইয়াৰ পাচত মই আৰু এটা কথা ক'ব বিচাৰিছো যে আমাৰ যি বিলাক কাম কৰা হয় সেই বিলাক পূৰ্ব পৰিকল্পিত ভাৱে কৰা নহয়। এই সম্পৰ্কে বহুবিলাক কথা কোৱা হৈছে। এই-বিলাক কাৰিকৰী দিশৰপৰা Technical difficulty বুলি কৈ আহিছে। উদাহৰণ স্বৰূপে আমাৰ বনিহাতত যিটো Soil Testing office আছে তাত ঘৰবাৰী আছে বিষয়া আছে, কৰ্মচাৰী আছে কিন্তু তাত কোনো ধৰণৰ Soil Test কৰা নহয়। কেনে ধৰণৰ মাটি আছে কেনে ধৰণৰ মথাউৰী হ'ব লাগে এইবিলাক কোনো দিনে পৰীক্ষা নিৰীক্ষা কৰা নহয়। আনকি এলচ মথাউৰী কৰাৰ কাৰণেও তেওঁলোকে কৰ্মচাৰীৰ যোগান ধৰিব পৰা নাই। মই এইটো কথাও অস্বীকাৰ কৰা নাই। সেই অফিচৰ কৰ্মকৰ্তা সকল দোষী বুলিও কবলৈ হোৱা নাই। আৰু বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ কাৰ্য্যকলাপ দুহাৰি থকাৰো কোনো প্ৰয়োজন নাই।

তাৰ পাচত মই এটা কথা ক'ব খুজিছো যে অৱশ্যে এই শিতানত মন্তব্য সমালোচনা হৈছে। মই ক'ব খোজো যে এই অপচয় বিশেষত্ব দুটা কাৰণত হয়। এটা হৈছে দুৰ্নীতি আৰু আনটো হৈছে দেবিকৈ কাম আৰম্ভ কৰাৰ কাৰণে। উদাহৰণ স্বৰূপে আমাৰ শইকীয়া ডাঙৰীয়াৰ সমষ্টিৰ যোৰহাটৰ ককিলা মুখত spur দিয়া হৈছে। এই spur কেইবা k. m. মুৰে মুৰে দিয়া হৈছে। এইবিলাক কাম স্বাভাৱিকতে সোনকালে কৰিব পাৰিলে ভাল হয়। আনকি আমাৰ বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে কেইদিন মানৰ আগতে কৈছিল যে সেই spur আৰু মথাউৰীৰ কাম হৈ গ'ল। আৰু হোৱাটোও আমি আশা কৰো কিন্তু মই জনামতে সেইবিলাক কাম এতিয়াও হৈ উঠা নাই। তাত মাটি দিয়া হৈছে যদিও এতিয়াও ঘাটৰ দিয়া হোৱা

নাই। এইবিলাক কাম সোনকালে হোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব April মাহতে।
এতিয়া May মাহ পৰিল। বৰ ভাগাৰ কথা যে এতিয়াও আমাক বাবা ব্ৰহ্মপুত্ৰই
দয়া কৰি আছে।

মই আৰু এটা কথা কব খুজিছো যে Left Bank of Subansiry
dyke ৰ মাথাউৰীৰ কাৰণে বহুত টকা খৰচ কৰিছে। অৱশ্যে আমাৰ
ইয়াৰে মানুহ লাহতী আগবঢ়ালোক লাখ লাখ টকা ঠিকা দিছে। কিন্তু দুখৰ
কথা এই Dyke ১৩০ মিটাৰ দূৰত্বৰ সম্পূৰ্ণ নহল। কাৰণ এই দূৰত্বখিনিৰ
ভিতৰত বুৰখ নামৰ এখন বিল থকাৰ কাৰণে তাৰ লেচিয়ে D. C. ৰ ওচৰত
আবেদন কৰাত তৎক্ষণাত Executive Engineer ৰ ক কাম বন্ধ কৰিবলৈ
হুকুম দিলে। আৰু লাখ লাখ টকা খৰচ কৰি বন্ধিবলৈ লোৱা ৰাইজৰ
সকলো আশা ভাৰসাৰ এই মাথাউৰীটোৰ ১৩০ মিটাৰ দূৰত্বতো বন্ধ কৰি
দিলে এইটো বৰ দুখৰ কথা। এই ১৩০ মিটাৰ বন্ধিব নোৱাৰাৰ কাৰণে সেই
ফালে খেৰ কটিৰ পানী সোমাই নতুনকৈ তুলি বাকীখিনি মঠাউৰীৰ মাটিও পানীয়ে
উতুৱায় নিব আৰু তাৰ ফলত ৰাইজৰ দুখে কুলাই গাচিয়ে নধৰা হব।

(Bell ring)

মই জনাত বান নিয়ন্ত্ৰণ উপদেষ্টা কমিটিৰ সমূহৰ পৰা এই প্ৰসংগত
প্ৰস্তাৱ আহিছে। কিন্তু নগাৱৰ পৰা অহা নাই। নগাৱত কাৰ্য্যবাহী অভিযন্তাৰ
অফিচ নাই নেকি? যদি আছে এই বিলাকৰ প্ৰস্তাৱ কিয় নাইলৈ তাৰ বাবে
দুখি কোন? মই আৰু এটা কথা কব খুজিছো যে তুৰগাৱৰ পৰা হিলৈ খুণ্ডালৈ
এই চোৱাত মাঠাউৰী নোহোৱাৰ কাৰণে মান্য় আৰু বুজনি অঞ্চল প্ৰতি
বছৰে প্লাবিত হৈ সেই অঞ্চলবাসী সকলৰ দুৰ-বস্তাৰ সীমা নোহোৱা কৰিছে।
কলং কপিলিৰ পাৰে পাৰে ৩/৪ মাইল দূৰত্বৰ ঠাই এতিয়াও বন্ধ হোৱা
নাই। আশা বৰো এইটো পৰিকল্পনা অনুযায়ী কম পইচাতে কৰিব পৰা যাব।

(Bell)

আৰু এটা কথা কৈয়ে মই বহিছো। সেইটো আমাৰ মহকুমা ভিত্তিত
D. C. Chairmanship ত একো একোখন উপদেষ্টা কমিটি গাতিব লাগে।
আমি এই কথা আগতেও কৈ আহিছো। এই কথাটো নোহোৱাৰ কাৰণে
যোৰহাটৰ D. C. এ আক্ষেপ কৰিছে। কাৰণ কিছুমান Land Disput

হলে D.C. এহে সহায় কৰিব পাৰে। ইয়াকে কৈ কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰিলো।

Shri Uitam Chandra Brohma : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজি আমাৰ বান নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে যিটো মজুৰী বিচাৰিছে মই সমৰ্থন কৰিছো।

জলসিঞ্চন আৰু বান নিয়ন্ত্ৰণ এই দুটা অসমৰ কাৰণে বৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ বিভাগ। এই বিভাগ দুটাৰ ওপৰতে আমাৰ ৰাইজৰ আৰ্থিক অৱস্থা বহুখিনি নিৰ্ভৰ কৰে। আমাৰ অসমত যিবিলাক সৰু বৰ নদী আছে এইবিলাক বন্যা হৈ হাজাৰ হাজাৰ বিঘা মাটি নষ্ট হৈ যোৱাৰ ফলত কোটি কোটি টকাৰ খেতি বাতি, বয়-বস্তু নষ্ট হৈ আমাৰ সম্পত্তি নষ্ট হৈছে। এই বিভাগ দুটা উন্নত কৰিব পাৰিলে আমাৰ খাদ্য উৎপাদন বৃদ্ধি হব। গতিকে এই ফালৰ পৰা চিন্তা কৰি চাই এই দুটা বিভাগৰ ওপৰতেই আমাৰ ৰাইজৰ আৰ্থিক অৱস্থা কাৰণে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। আমি দেখিবলৈ পাইছো যে এই বিভাগ উন্নত কৰাৰ কাৰণে চৰকাৰে চেষ্টা কৰি আহিছে। ৰাইজক বক্ষা কৰাৰ কাৰণে Embankment কৰা হৈছে। ১৯৬৮-৬৯ চনলৈকে ৩৪৯৭ k.m Dyke বক্ষা হৈছে। এইটো কৰি হাজাৰ হাজাৰ টকাৰ সম্পত্তি নষ্ট হোৱাৰ পৰা বক্ষা কৰিছে। আৰু প্ৰায় ৭৫২ Hecter মাটি বক্ষা কৰি আমাৰ ৰাইজক নিৰাপত্তা দিছে গতিকে চৰকাৰৰ যিখিনি সম্বল আছে, এই অৱস্থালৈ চাই ৰাজ্যৰ স্বাৰ্থ কেনেকৈ বক্ষা কৰিব পাৰি, তেনেকৈ চৰকাৰে অৰ্থ ব্যয় কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি আহিছে, আৰু তাত যথেষ্ট সফলতা লাভ কৰি আহিছে।

(Voices—কালিৰ পৰাই সেইফালে কিবা পোৱাৰ ইজিত পাইছে নেকি ?)

বৰ্ত্তমান আমাৰ চৰকাৰে আচনি বিলাক বাস্তৱমুখী কৰি পানী যোগানৰ চেষ্টাও কৰি আহিছে। এইবিলাকৰ কিছুমান ক্ষেত্ৰত কৃতকাৰ্য্য হোৱা দেখিবলৈ পোৱা গৈছে।

(Voices—যিমনেই তেল দি নকওক আপোনাৰ একো লাভ নহয়)

মই এই ক্ষেত্ৰত এটা কথা উল্লেখ কৰিব খুজিছোঁ যে কোকৰাঝাৰ মহকুমাৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ বক্ষাৰ কাম এতিয়ালৈকে চৰকাৰে কৰিবপৰা নাই আৰু বানৰ কবলৰ পৰা ৰাইজক বক্ষা কৰিব পৰা নাই।

কোকবাবাৰ মহকুমাত বহুতো সৰু ডাঙৰ নদী আছে। সেই নদীৰ বানপানীৰ পৰা প্ৰতি বছৰি খেতিবাতি নষ্ট হৈছে আৰু গাওঁ ভূঁই ধ্বংস হৈছে। সেই নদী বিলাকৰ পৰা প্ৰায় ২২ হাজাৰ বিঘা মাটিৰ খেতি-বাতি নষ্ট হয়; কিন্তু সেইবিলাকৰ পৰা বাইজক প্ৰতিকাৰ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা নাই। তাত বান নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা বুলিছে আমি শুনিবলৈ পাইছোঁ; কিন্তু আজিলৈকে একো কাম হোৱা নাই।

আই নদীৰ গৰাখহনীয়াৰ ফলত বহুতো খেতিৰ মাটি নদীৰ বুকুত জাহ গৈছে আৰু বহুতো গাওঁ নষ্ট হৈ গৈছে। কিন্তু আই নদীৰ বন্যাৰ কবলৰ পৰা বাইজক বন্ধা কৰিবৰ কাৰণে এতিয়ালৈকে চৰকাৰে ব্যৱস্থা লবলৈ চেষ্টা কৰা নাই।

(Voices—ব্ৰহ্মই কেতিয়াবা কেতিয়াবা অথাৎ মাজে মাজে ভাল কথা কয়)

গতিকে আই নদীখন যি ঠাইৰ পৰা ওলাই আহিছে সেই ঠাইত বন্যাৰ পৰা বন্ধা কৰাৰ চেষ্টা নকৰাৰ ফলত বাইজে বহুতো কষ্ট ভুগিব লগীয়া হৈছে। এই বিষয়ে মই দুবছৰৰ আগতে চৰকাৰৰ দৃষ্টিগোচৰ কৰা হৈছিল।

(Voices—আপুনি দুবছৰৰ আগতে কি প্ৰস্তাৱ ডাঙি ধৰিছিল, আমিচোন দেখিবলৈ পোৱা নাই)

আই নদীৰ পশ্চিমফালে প্ৰায় ৫০ খন গাওঁ পানীৰ তলত পৰে। ১৯৬৫-৬৬ চনৰ পৰাই ৫০ খন গাওঁৰ বাইজে সেই বন্যাৰ কবলত বছৰি উৎপাদন নষ্ট হৈছে। গতিকে এই বন্যাৰ পৰা বন্ধা কৰিব পৰা যায়, তেওঁ গোটেই অঞ্চলবাসী বাইজ কষ্টৰ পৰা বন্ধা পাব।

এটা কথা যে অসমত যিবিলাক নদীৰ দ্বাৰা বাইজৰ ক্ষতি হয়, সেই-বিলাক বন্ধা কৰিবৰ কাৰণে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচন গঠন কৰিছে। এই কমিচনে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীকে আদি কৰি অসমত যিমান বিলাক সৰু ডাঙৰ নদী আছে সেই সকলো বিলাক নদীৰ বন্যাৰ পৰা বাইজক বন্ধা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব বুলি, আশা ৰাখিলোঁ। মই আশা কৰোঁ আই নদীও এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমি-চনৰ অন্তৰ্ভুক্ত হব।

(Voices—আশা কৰিলেই নহয়, দাবীও কৰিব লাগিব)

{ Voices from congress side—অকল দাবী কৰিলেই নহয় আশাও কৰিব লাগিব। গতিকে তেখেতে দাবীও কৰিছে আৰু আশাও ৰাখিছে)

এই ক্ষেত্ৰত ভালকৈ Scheme কৰি যাতে অথবা টকা পয়ছা খৰচ নহয় তাৰ বাবে মই চৰকাৰক চোকা দৃষ্টি ৰাখিবলৈ অনুৰোধ কৰিলো। এই Scheme ৰ কথা বিলাক চৰকাৰে যেন ভালকৈ বিবেচনা কৰে।

(সমস্যাৰ সঙ্কেত)

শেষত আকৌ কওঁ যে কোকৰাঝাৰ মহকুমাৰ সৰু ডাঙৰ নদী বিলাকৰ পৰা জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰে তেতিয়াহলৈ বহুতো খেতিৰ মাটি ধন্যৰ কবলৰ পৰা বক্ষা পৰিব আৰু শস্য বৃদ্ধিত সহায় কৰিব। এইখিনিকে কৈ মই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰনি মাৰিলোঁ।

Shri Kamini Sarma : মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰি দুটামান কথা কওঁ যে এই বিষয়ত যি লাখ লাখ টকা ধৰা হৈছে, তাৰ ভিতৰত শতকৰা ৩০ ভাগহে কাম হয় বাকী ৭০ ভাগ অথবা অধিক হৈছে। গতিকে এইটো চৰকাৰে তদন্ত কৰা নিতান্তই প্ৰয়োজন। কাৰণ বাস্তৱত আমি দেখিছোঁ যে এই ক্ষেত্ৰত অফিচৰ সকলৰ ঘৰ বিলাক Building হৈ ওপৰলৈ উঠি যায় কিন্তু আমাৰ ৰাইজৰ ঘৰ বিলাক পানীতহে উঠি যায়।

(হাঁহৰ ৰহস্য)

এইটো অৱস্থা হবলৈ পায় কিয় ? গতিকে ইয়াৰ প্ৰকৃত অনুসন্ধান হব লাগে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ক'ব বিচাৰিছোঁ যে চৰকাৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ ওলাইছে আৰু এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ জৰিয়তে বাকী সৰু ডাঙৰ নদী বিলাকো নিয়ন্ত্ৰণ কৰা হ'ব বুলি শুনিবলৈ পাইছোঁ। এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ কামটো কৰিবলৈ আগবাঢ়ি চৰকাৰে মঠাউৰি, নিয়ন্ত্ৰণ আৰু জলসিঞ্চন এই তিনিটা পৰ্যায়ৰে কাম কৰিবলৈ ওলাইছে। গতিকে ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচন হোৱাৰ পাচত অসম চৰকাৰে আমাৰ ৰাজ্যৰ উপলৈ বিলাকো ঠিকমতে নিয়ন্ত্ৰণ হয়, তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিব।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ কামৰূপ জিলাত বৰপেটাৰে পৰা আৰম্ভ কৰি দৰঙালৈকে বহুতো উপলৈ আছে। সেইবিলাক হিমালয় পৰ্বতৰ ঠাল ঠেঙুলী

পাহাৰৰ পৰা ওলাই আহিছে। গ্ৰীষ্ম কালত এইবিলাকৰ বৰফ গধি বিৰাট বানপানী হয়। ঠিক তেনেকৈ গোৱালপাৰাৰ পৰা উত্তৰ লক্ষীমপুৰলৈকে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰত বহুতো নদী হিমালয়ৰ ঠাল তেঁওলীৰ পৰা ওলাই আহিছে আৰু এইবিলাকে বাৰিষা কালত বিৰাট বানপানী সৃষ্টি কৰি ৰাইজক হাহাকাৰ অৱস্থাত পেলায়।

Mr. Deputy Speaker : Order Order. As the House stands adjourn till 2 P.M. Shri Kamini Sarma will continue.

ADJOURNMENT

The House then adjourned for lunch till 2 p.m.

(After Lunch)

Shri Kamini Mohan Sarma : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ ৰাজ্যৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰপাৰে থকা উপনৈখনে গোৱালপাৰা উত্তৰ লক্ষীমপুৰলৈ এই যদি নিয়ন্ত্ৰণ কৰা নহয় তেনেহলে এই বিশাল অঞ্চলটো বান নিয়ন্ত্ৰণ কৰি একো সফলতা লাভ কৰিব নোৱাৰিব। এই কৃষি প্ৰধান অঞ্চলটো বান নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে আই নদী ভয়াবহ নদী, মানাহ, বেকী, পাগলাদিয়া, পুথিমাৰী, জীয়া-ভৰলী, বঙানদী আৰু শোৱনশিৰী, এই কেইখন নদী আৰু দক্ষিণ পাৰৰ নদী কেইখনৰ গড়াখহনীয়াৰ কবলত বহুতো গাওঁ বিধস্ত হৈছে। আই নদীয়ে ক্ৰমাগত গড়াখহনীয়াৰ সৃষ্টি কৰিছে। ইয়াৰ কিছু অংশত মথাউৰী হৈছে। কিন্তু ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰকৃতভাবে হব লাগে।

মানাহ নৈ খনে এটা বিৰাট অঞ্চল ধ্বংস কৰিছে। বেকী নৈ খনৰ উৎপাতত গাৰ্বৰ খেতিয়ক সকল ব্ৰাহ্ম মধুসূদন চিন্তাত পৰে। গড়াখহনীয়াৰ কবলত বহুতো গাওঁ বিধস্ত হৈছে। ঠিক তেনেকৈয়ে পাগলাদিয়া গোটেই পৃথিৱীৰ ভিতৰতে বেছি খবশ্ৰোতা নদী। এই নদীখন নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা চৰকাৰে লৈছে বুলি কৈছে। পুথিমাৰী নৈখন মূল পাহাৰৰ পৰা ভাঙি অহা নৈ। এই নৈ খনে বৰপেটা অঞ্চলৰ ৪টা মৌজা বিধস্ত কৰিছে। এইখনৰ প্ৰকৃত নিয়ন্ত্ৰণ হব লাগে। জীয়াভড়লী, ধনশিৰী বিভিন্ন নৈবোৰ প্ৰকৃত ভাবে নিয়ন্ত্ৰণ নহলে বানপানীৰ সমস্যাৰ পৰা খেতিয়ক সকলক কেতিয়াও মুক্তি দিব নোৱাৰিব।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই এইটো কব বিচাৰিছো যে এইবিলাকৰ কিছু কিছু ঠাই যেনে মোৰ বঙ্গীয়া সমষ্টিৰ পাগলাদিয়া, পুঠিমাৰি এই বিলাকৰ কিছু কিছু অংশত মথাউৰী হৈছে। এইবিলাক মথাউৰী কৰি টকাৰ অপচয় কৰা আমি দেখিবলৈ পাইছো। বিভাগীয় ব্যৱস্থা মতে যি ধৰণেৰে মথাউৰী হ'ব লাগিছিল সেই ধৰণেৰে হোৱা নাই। এইবোৰৰ বিভিন্ন ঠাইও দেখিছো গড়াখহনীয়াৰ ফলত নদীয়ে ভাজ লোৱাত মথাউৰী খহাই পেলায়। তাৰ Protection ৰ ব্যৱস্থা কাগজে কলমে হৈ থাকে কিন্তু বাস্তৱত নহয়। মাননীয় বিত্তমন্ত্ৰী মহোদয় তালৈ গৈছে আৰু পুঠিমাৰী নৈখনো দেখিছে যে গড়াখহনীয়াই মথাউৰী খহাই পেলাই। তাত Bolder পেলোৱাৰ কথা তেখেতে কৈছে কিন্তু বাস্তৱত হলে হৈ উঠা নাই।

ভৈৰবেশ্বৰী পুখুৰী এটা অতি পুৰণি পুখুৰী, এইটো বহুদিন ধৰি এনেয়ে পৰি আছে। বান নিয়ন্ত্ৰণ মন্ত্ৰী মহোদয়ে তাৰ Executive Engineer ৰক কৈছিল যে, তাত এটা বান্ধ দিব লাগে। মৌখিক ভাবে কৈছিল, লিখিত ভাবে কৈছিল নে নাই মই কব নোৱাৰো। বান্ধটো নোহোৱাৰ ফলত অসমৰ বহুতো পুৰণি স্মৃতি বিলুপ্ত হৈ গৈছে। এইবিলাকৰ Protection হ'ব লাগে আৰু অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত বহুতো পুখুৰী আছে যিবিলাকৰ পৰা পানী irrigation কৰিব পৰা হয়। irrigation ব্যৱস্থাবে তাত পানী বাখিব লাগে আৰু মেসিনেৰে খেতিপথাৰত পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, মই আৰু এটা কথা কব বিচাৰিছো। কোকৰা বাৰত এটা subdivision হ'ব লাগে, সবভোগ, বেকী নদীৰ গড়াখহনীয়াৰ পৰা ৰাইজক ৰক্ষা কৰিব লাগে। কামৰূপ জিলাৰ বৰপেটাত এটা subdivision আছে তাৰ Head Quarters টোৰ বহু অংশ ভূমিকম্পৰ ফলত বহু দিনৰ আগতে ভাঙি গৈছে। স্বাধীনতাৰ ২৩ বছৰৰ পাছতো তাৰ একো পৰিবৰ্তন হোৱা নাই। নৈবোৰত মথাউৰি কৰিলেই নহয়, এই নৈবোৰৰ পানী স্বাভাৱতঃ ওলাই যাব পাৰে তাৰ বাবে Steam way ৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। steam way ৰ ব্যৱস্থা নকৰিলে মথাউৰি সাজি ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰিব আৰু যি কোনো সময়তে বৰষুণ আহিলে এই মথাউৰী ভাঙি যাব।

(সময়ৰ সঙ্কত)

বঙ্গীয়ত এটা subdivision হব লাগে। তাত মি চুইচ গেট হৈছে তাৰ ব্যৱস্থা সুদূৰ প্ৰসাৰী হব লাগে বুলি দাবী জনাই সামৰণি মাৰিলো।

Sri Atul Chandra Goswami : অধ্যক্ষ মহোদয়, এই কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱ সমৰ্থন কৰি মই দুবাৰ কথা কব খুজিছো যে এই E & D বিভাগৰ কৃতিত্বৰ কাহিনী এই Estimate Committee ৰ 24th Report ত আছে।

Twentyfourth Report of Estimates Committee. Page 6—"The Committee had the following impressions from their tour of the areas under flood control schemes—

1. There is no adequate survey and collection of data of rivers.
2. The original alignments, in many cases, were all washed away.
3. The usual distance between river bank and embankment was not adhered to in many cases thus endangering most constructed embankments.

এনেধৰণৰ ৯টা আছে আটাইকেইটা পঢ়ি দিলে যথেষ্ট সময় যাব। মোক তেনেই কম সময় দিছে। এই E & D বিভাগ ব্যৰ্থ প্ৰমাণিত হৈছে। নিম্নত্বণ একেবাৰে নাই হোৱা বুলি নকওঁ। মথাউৰি বন্ধাৰ কাৰণে কেইটামান অঞ্চলত শান্তি আহিলেও বহুত অঞ্চলতেই মথাউৰিৰ কাৰণে অশান্তি হৈছে। কলংত বান্ধ দিয়া কাৰণে জামুগুৰী ঘিলাধৰা অঞ্চলত অশান্তি হৈছে। এনেদৰে প্ৰকৃতপক্ষে যিমান কাম হব লাগিছিল সিমান হোৱা নাই। মথাউৰি বন্ধা কাৰণে বিল-বগৰ বিলাকত মাছ সোমোৱাৰ কোনো ব্যৱস্থা নোহোৱা হৈছে। অলপ আগতে যোগেন শইকীয়া ডাঙৰীয়াই ৰাজনৈতিক হেচাৰ কাৰণে বুলি সমালোচনা কৰি গৈছে। মই ভাবো ৰাজনৈতিক হেচাৰ কাৰণে মথাউৰি যেনেদৰে হব লাগিছিল তেনেদৰে নহৈ বদলি হৈছে। উদাহৰন স্বৰূপে শিল-ঘাট চিংঘাট মথাউৰি ক্ষেত্ৰত এনে হৈছে। বিভাগীয় এলাইনমেণ্ট নগাওঁ জিলাৰ কংগ্ৰেছী মানুহ সোমাই পৰাত বদলি কৰি দিছে চলুঙৰ ওচৰত। আকৌ মথাউৰি বান্ধাতে পট্টা বদ নকৰাৰ ফলত মথাউৰিৰ মাজত খেতি কৰি

আছে ফলত মাটি বিলাক নবম আৰু কোমল হোৱাত মথাউৰি ভাঙি যোৱাৰ অন্য কাৰণ হৈ পৰিছে। যিখিনি মাটিৰ সমষ্ট ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছে সেইখিনি মাটিত খেতি কৰিবলৈ দি থকাটো কেনেধৰণৰ কথা আমি বুজি নাপাওঁ। বৰঞ্চ সেই ঠাইত গছ-খছনি ৰোপন কৰিব লাগে, যাতে মাটিখিনি টান হব পাৰে। আকৌ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মাজত হোৱা চৰ বিলাকত মানুহ বহি আছে কিন্তু বন্ধ কৰাৰ কোনো ব্যৱস্থাই নাই। ফলত কহুৱা বিৰিণা আদি গজিৰ নোৱাৰে আৰু মথাউৰি ভাঙি যায়। গতিকে চৰ Area বিলাকত যাতে মানুহ বহিব নোৱাৰে তাৰ ব্যৱস্থা সোনকালে কৰিব লাগে।

শিলঘাট-চিংঘাট মথাউৰি ৮/১০ বছৰ আগত বন্ধা হ'ল কিন্তু মথাউৰি বান্ধোতে ম্যাদী বা একচনা মাটি একো চোৱা নহল আনকি মানুহ বিলাকক Notice এখনো দিয়া নহল। তেওঁবিলাকে যাতে সোনকালে টকা লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰে, তাৰ বাবে মই E & D Minister ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষন কৰিছো।

আন এটা কথা মই কব খুজিছো যে E & D বিভাগে এলাইনমেণ্ট কৰে, বাজহ বিভাগে মেপ কৰি ঠিক-ঠাক কৰি দিয়ে, আকৌ E & D বিভাগে চায় তাৰ পিচত শ্বিলঙলৈ যায় আৰু আকৌ কৰবালৈ যায়। ফলত কামত লেহেম হয়। এইটো সোনকালে কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

আন এজন মানুহক আজি ৬ বছৰে চৰকাৰৰ অনুগ্ৰহৰ বাবে নোমো লবাৰ পৰা নাই। আকৌ হাতীমুৰাত বাজহৰা নামঘৰ এটা আছে। শালৰ খুটাৰ নামঘৰ। তাৰ কাৰণে Land Advisory office এ ২৫০০ টকা দিয়াৰ ঠিক কৰিলে। মই নিজেই Minister ৰ ওচৰত move কৰিছিলো। পাচে দখালকাৰী দুইজনক E & D Executive officer এ মাতি নি কথা হল যে তেওঁলোকক টকা দিয়াৰ বাবে কিছু অংশ দিব লাগে। কিন্তু আজি লৈকে টকা দিয়া হোৱা নাই। E & D আৰু Land Advisory বিভাগৰ কৰ্মকৰ্তাসকলৰ সহযোগীতাৰ ফলত ক্ষতিপূৰণৰ নামত শতকৰা ৬০ ভাগ বেছিকৈ দিয়া হৈছে আৰু তাৰে ২০ ভাগহে সেই মানুহজনে পাইছে। যদি মন্ত্ৰীমহোদয়ে এই E & D আৰু Land Advisory Board ৰ Sub Engineer সকললৈ চায় দেখিব কিমান বছৰ চাকৰি কৰি তেওঁলোকে কিমান

সম্পত্তি কৰিব। তেওঁলোকৰ নিজৰ নামত, পৰিয়ালৰ নামত। এনেক শতকৰা ৫০ ভাগ অন্যান্য ভাৱে ব্যৱহৃত হৈছে।

(সমন্বয় সংকেত)

অধ্যক্ষ মহোদয়, মথাউৰি বান্ধোতে নিতান্তই চোৱা উচিত যে মথাউৰিৰ কাষত থকা জ্ঞান-জুৰিত পানী সোমোৱাৰ ব্যৱস্থা থাকেনে নাথাকে। নগাওঁৰ কদম খুটিতো সেই অৱস্থাই হৈছে। ফলত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকু বহুৰে বহুৰে বাম হৈ পৰিছে। পলস পৰি বুকুখন কম হোৱা কাৰণে আজি ১০ বছৰ আগতে যিমান খিনি পানী হলে মথাউৰি ভাঙিছিল এতিয়া তাতকৈ কম পানী হলেই মথাউৰি ভাঙি যায়। এতিয়া হাজাৰ হাজাৰ টকা খৰছ কৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ বুকু খন্দা কমিছ্যন বহুৱাইছে।

শিল্পাটত Executive Engineer আছে। মই সুধিলো আপুনি কৰ Engineer। ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচ্যনৰ Engineer বুলি কলে। কাম হয়নে নহয় অলপ আগতীয়াকৈ অহিছো। অসম চৰকাৰৰ Plan যিখন সেইমতে টকা পইচা সমৰ্পন কৰিব লাগিব। আমি শুনিছিলো যে Tenancy valley corporation ৰ ওপৰত সৰহখিনি টকা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা আহিব, অসম চৰকাৰৰ পৰা নাযায়। এতিয়া ১৫ কোটি টকা আমাৰ চৰকাৰে দিব আৰু বাকী ১৫ কোটি টকা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে দিব। অসম চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰক বুজাব পাৰিব লাগিব যে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী নিয়ন্ত্ৰণটে বাজ্যিক চৰকাৰৰ কৰ্তব্য নহয়। এইটো সামগ্ৰীক ভাৱে ভাৰত চৰকাৰৰ দায়িত্ব। সেই কাৰণে তাৰ পৰা যাতে বেছি টকা আহে আৰু কামটো যাতে সুসম্পন্ন হয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই খিনিকে কৈ সামৰণি মাৰিলো।

Shri Puspendhar Chaliha : অধ্যক্ষ মহোদয়, বান নিয়ন্ত্ৰণৰ শিতানত যিটো মঞ্জুৰী দাবী আহিছে, সেইটো সমৰ্থন কৰি মই দুৰাৰমান কৰণে ওলাইছো। আজি এই সদনত বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ সম্পৰ্কত যিবিলাক আলোচনা বা সমালোচনা হৈছে সেই বিষয়ে মোৰ ফালৰ পৰা যিখিনি তাকে এই সদনত জনাবলৈ আগবাঢ়িছো। আমি সকলোৱে জানো যে, বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগ, বিষয়টো আমাৰ দেশৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। এই সম্পৰ্কত জড়িত থকা লোকসকলৰ

গুৰুত্বপূৰ্ণ দায়িত্ব আছে, আৰু এই কাৰ্য্য সম্পাদন কৰিবলৈ যাওঁতে কিমান খিনি কৃতকাৰ্য্য হৈছে, তাক আমি পৰ্য্যবেশন কৰিব লাগিব। পৰ্য্যবেশন কৰিবলৈ যাওঁতে আমি অতীত আৰু বৰ্ত্তমান এই দুয়োটা বিচাৰ কৰি চাব লাগিব। এই বিচাৰ কৰিবলৈ যাওঁতে আমি দেখো যে আমাৰ বিদেশী শাসনৰ তলত বাননিয়ন্ত্ৰণ বিষয়টোত কোনো গুৰুত্ব দিয়া নাছিল। আমাৰ হাজাৰ হাজাৰ ৰাইজ বানবিধন্ত হৈ আকাল গ্ৰস্ত হৈছিল; তথাপিহে ব্ৰাঙ্কপ কৰা নাছিল। স্বাধীনতাৰ পিচত বাননিয়ন্ত্ৰণ বিষয়টোত আমাৰ দেশবাসীক বক্ষা কৰিবলৈ জাতীয় চৰকাৰে গুৰুত্ব দিছে; আৰু গুৰুত্ব দি কাৰ্য্য ক্ষেত্ৰত আগবাঢ়িছে। এই বিষয়টো কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ যাওঁতে আমি জানিব পাৰিছো যে, নদী নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ কাৰণে যিবিলাক “দাতা” লাগে, সেইবিলাক ৫০/৬০ বছৰৰ “দাতা”। সেই “দাতা” ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আচনি কৰিব পাৰিলে, সেই আচনি কাৰ্য্যকৰী হব। দুভাগে বিদেশী শাসনৰ দিনত এইবিলাক তথ্যপাতি একো নাৰাখিলে। স্বাধীনতাৰ পিচত নতুনকৈ এই তথ্যপাতি সংগ্ৰহ কৰি খৰতকীয়া ভাৱে আচনি বিলাক কৰিবলগীয়া হৈছে। অৰ্থাৎ কোনো সময়ত আচনি বিলাক আসোৱাহপূৰ্ণ হয় আৰু সমস্যাৰ সম্পূৰ্ণ হব লগা হয়। তাৰ বাবে কাকো জগৰীয়া কৰিব নোৱাৰো। মই আজি অশ্রুত পাইছো আৰু সিপক্ষৰ সদস্য সকলেও স্বীকাৰ কৰিছে যে, বাননিয়ন্ত্ৰণ কাৰ্য্যকৰী হৈছে।

মোৰ সমষ্টি জকাইচুক মৌজা ১৯৫০ চনৰ আগলৈকে লক্ষীমিৰ ভৰাল আছিল। কিন্তু ১৯৫০ চনৰ ভূমিকম্পৰ পিচত তাৰ মানুহ পথৰ ভিঙাৰী হৈ গৈছিল। আজি তিনিবছৰ আগতে বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে খেতি কৰিবৰ কাৰণে চাৰিটা গেট দিছে। এতিয়া জকাইচুক মৌজা নিয়ন্ত্ৰিত হৈ অনেক আজি অৱস্থাৰ পৰিবৰ্ত্তন হৈছে। সেইদৰে দৰিকাত গেট দিয়া হৈছে। কোৰ'ৰপুৰ মৌজাই অদূৰ ভৱিষ্যতে সন্মুখত আশাৰ ৰেঙনি দেখিবলৈ পাইছে। ঠিক সেই দৰে পানীদিহিং, বকতা নিতাই মৌজাৰ বানবিধন্ত অঞ্চলত বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ কাৰ্য্যদক্ষতাৰ ফলত আজি সেইবিলাক সমস্যা সমাধান হৈ আহিছে। আমি এইবিলাক কৰিবলৈ যাওঁতে সৰল দৃষ্টি ভঙ্গীলৈ এই বিভাগক সকলো সহায় সহযোগিতা আৰু সক্রিয় পৰামৰ্শ আগবঢ়াই এই দেশৰ সমস্যা সমাধান কৰাটো

সকলোৰে কৰ্তব্য। ইয়াত আজি বহুত আলোচনা হৈছে যে কোন মথাউৰি কেনি যাব লাগে কত কেনেকৈ কি হব লাগে ইত্যাদি। এজন বোগীক চিকিৎসা কৰিবলৈ হলে ডাক্তৰে চিকিৎসা কৰিব আৰু দৰবৰ prescription দিব। আমি যদি prescription দিও, তেতিয়াহলে ভুল হব। ঠিক তেনেকৈ ডাক্তৰ জনৰ বাননিয়ন্ত্ৰণ আদিত পৰামৰ্শ দিবৰ কাৰণে অভিজ্ঞতা নাই। ঠিক সেই ভাবে এই বিভাগত যিসকল লোক আছে, তেওঁলোকৰ ওপৰত আস্থা ৰাখিব লাগিব, আৰু তেওঁলোকৰ অভিজ্ঞতাৰ জৰিয়তে যাতে কামবিলাক আসোৱাহ নোহোৱাকৈ কাৰ্য্যকৰী হয়, সেই বিষয়ে চিন্তা কৰিব লাগে। কুজিবালী protection সম্পৰ্কত এই বিভাগৰ বিষয়া এজনৰ লগত আলোচনা কৰি জানিব পাৰিছো যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা এজন Expert আহি এটা নতুন ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। কুজিবালীত underground সোঁতে তলেদি খান্দে। এইটো পৰিবৰ্তন কৰাৰ কাৰণে নতুন এটা ব্যৱস্থা কৰিছে। এইবিলাক কথা আমি অধ্যয়ন কৰিব লাগে। আৰু বিভাগীয় কৰ্তৃপক্ষৰ লগত আলোচনা কৰি ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। সেইকাৰণে আজি ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচন হৈছে। আজি বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে আমাৰ মূল সমস্যা ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী আৰু ইয়াৰ উপনদী সমূহক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ বাবে যি কমিচন কৰিছে, এই কমিচনে অদূৰ ভৱিষ্যতে এই সমস্যা সমাধান কৰিব। মই আশা ৰাখো এই সমস্যা নিশ্চয় হব। আজি আমাৰ সদনত কথাই কথাই দুৰ্নীতিৰ বিষয়ে আলোচনা সমালোচনা কৰা হৈছে। এই দুৰ্নীতিৰ কথাটো আজি আমাৰ সদনৰ মজিয়াত এনে ভাৱে প্ৰচাৰ হব লাগিছে যে এই কথা বিলাকত মূল্য নিদিয়া হৈছে। এই কথাবিলাক সম্ভীয়া কথা হৈছে। আজি আমি “দুৰ্নীতি” দুৰ্নীতি কৈ চিঞৰি নাথাকি কৰবাত দুৰ্নীতি হলে তাক নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা যেন কৰে।

Shri Atul Chandra Goswami: দুৰ্নীতিৰ কথা আলোচনা কৰাটো সম্ভীয়া কথা হৈছে, এইটো objectionable.

(Voices)

Shri Promode Chandra Gogoi: মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় সদস্যই দুৰ্নীতিৰ কথা কওতে “সম্ভীয়া প্ৰচাৰ” বুলি কৈছে। সেইদৰে কোৱাতো সদনত অৰ্থাৎ “সম্ভীয়া প্ৰচাৰ” শব্দটো সদনত আনিব পাৰেনে নোৱাৰে সেই

বিষয়ে আপুনি Ruling দিব লাগে। বিশেষকৈ কোৱা হৈছে যে কিছুমান মাননীয় সদস্যই সন্তীয়া কথা কৈছে আৰু তাৰ ফলত সেই মেম্বাৰ সকলৰ ওপৰত এটা বেয়া ধাৰণা কৰিছে।

(Voices from all grarles একো শুনা নাযায়)

Mr. Speaker : মাননীয় সদস্যসকলেই যদি চিত্ৰৰ বাখৰ কৰে তেন্তে উপায় নাই।

Shri Puspadhar Chaliha : মাননীয় সদস্য সকলে এইটো কথা চিন্তা কৰিব লাগিব যে যিসকল দুৰ্নীতি পৰায়ণ লোক তেওঁলোকক ধৰি যথা বিহীত শাস্তি দিব লাগিব। মই কাকো লক্ষ্য কৰি সন্তীয়া প্ৰচাৰ বুলি কোৱা নাই।

Shri Kahoram Hazarika : মাননীয় সদস্যক আমি সকলোৰে সন্মান কৰোঁ.....

Mr. Speaker : হাজৰীকা আপুনি বহক, তেখেতে কৈছেই নহয় কাকো লক্ষ্য কৰি কোৱা নাই।

Shri Puspadhar Chaliha : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয় একো একোটা ভাষা কথাকো যদি সদায় চিত্ৰবি থকা হয় তেনেহলে তাৰ মূল্য নাথাকে।

(সময়ৰ সংকেত)

এই সদনৰ আলোচনাৰ প্ৰসঙ্গত মাননীয় সদস্য সকলে কেৱল দুৰ্নীতিৰ কথা কৈ থাকিলেই নহব যদি কোনো দুৰ্নীতি পৰায়ণ ব্যক্তিক দেখা পায় তেন্তিয়াহলে তেওঁক শাস্তি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কেনেকৈ কৰিব পৰা যায় তাৰ চেষ্টা কৰিব লাগিব।

(A Voice : Estimate Committee ৰ Report পঢ়ক তাতেই আছে)

গতিকে মই সকলোকে এই অনুৰোধ কৰিব খুজিছো যে দুৰ্নীতি দুৰীকৰণৰ অভিজ্ঞানত সকলোৰে সহযোগ আৰু আদৰ্শ দেখুৱাই সমাজক সু পথলৈ টানি আনিব পাৰিব লাগিব আৰু এই আদৰ্শ সকলোৰে ব্ৰত হ'ব লাগিব।

(সময়ৰ সংকেত)

মাননীয় সদস্য সকলে যেতিয়া ভাল পৰামৰ্শ শুনিব নোখোজে মই ইয়াতে বক্তব্য সামৰণি মাৰিলো।

Shrimati Pranita Ttalukdar : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বান নিয়ন্ত্ৰন বিভাগটো আমাৰ অতি দৰকাৰী বিভাগ কাৰণ এই বিভাগৰ কাৰ্য্য-কলাপ আমাৰ দেশৰ জনসাধাৰণৰ জীৱন মৰণ সমস্যাৰ লগত জৰীত। গতিকে এই বিভাগটোৰ পৰা আমি অন্তত এই আশা কৰো যাতে ই জনসাধাৰণৰ জীৱন ধাৰণৰ পথত বাধা নপৰে আৰু যেন সেই পথ সুচল হোৱাত সহায় কৰে।

আজি আমি সুখি হৈছো যে ব্ৰহ্মপুত্ৰ বাননিয়ন্ত্ৰনৰ কাৰণে ব্ৰহ্মপুত্ৰ controle commission হৈছে আৰু এই কমিশ্যনে যাতে সোনকালে আগ বাঢ়িব পাৰে তাৰবাবে কামনা কৰিলো। ইয়াৰ লগতে অকল ব্ৰহ্মপুত্ৰই নহয় ইয়াৰ বাহিৰেও অসমৰ অন্যান্য বহুতো নদী উপনদী আছে যিবিলাকৈ দুখীয়া ৰাইজৰ খেতিবাতি নষ্ট কৰি অশেষ ক্ষতিসাধন কৰিছে North Kamrup ৰ প্ৰব্ৰন নদী সমূহৰ নিয়ন্ত্ৰণ কাৰ্য্যও ইয়াৰ লগতে কৰিব বুলি আশা ৰাখিলো। আমাৰ বৰপেটা মহকুমাৰ সবভোগ সমষ্টিৰ বেকী, মানস, হাকুৰা আদি নদীয়ে গাৱৰ পিচত গাওঁ উচ্চল কৰিছে, খেতিবাতি নষ্ট কৰিছে আৰু ৰাইজক ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰিছে। গতিকে মই আশাকৰে এটা সুচিন্তিত আঁচনি লৈ চৰকাৰে এই নদীবিলাকক controle নকৰিলে ভবিষ্যতে এই নদীবিলাকে ভয়কৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিব পাৰে। গতিকে এই নদীবিলাক নিয়ন্ত্ৰনৰ বাবে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ controle commission ৰ আঁচনিৰ ভিতৰত লব লাগে।

(Voices—from all sides)

Mr. Speaker : A Lady Member is speaking phone !

Shri Promode Chandra Gogoi : মাননীয় সদস্য সকলে কোনো আপত্তি কৰা নাই। সেইফালেহে গুণগোল কৰিছে।

Shrimati Pranita Talukder : অধ্যক্ষ মহোদয় ১৯৬২ চনতে মখনগুৰীত বেকী নদীৰ ওপৰত যিটো মৰ্থাউৰী বান্ধি দিয়া হয় তাৰ ফলস্বৰূপে আমাৰ গোটেই অঞ্চলতে কিছুমান ঠাইত পানী একেবাৰে নাইকিয়া হৈ গৈছে। আনফালে

কিছুমান ঠাইত পানীৰ প্ৰৱলতাই বাইজৰ ক্ষতিসাধন কৰিছে। গতিকে মই ভাবো এই মৰ্ঠনগুৰীত বেকীনদীৰ বান্ধাটো দকৈ খান্দি দিলে চাৰিওফালে পানী সমানে হাব আৰু খেতিপথাৰ বোৰত সমানে পানী যোগান হ'ব আৰু বাইজৰ ফচল হ'ব।

আজি আমাৰ সেই অঞ্চলত গোবৰ্দ্ধনা মৌজাৰ ভিতৰত কিছুমান গাওঁত পানীৰ অভাৱত খেতিবাতি নোহোৱা হৈছে আৰু বাইজৰ মাজত অসন্তোষিত ভাবে দেখা দিছে। এই অঞ্চলটোত জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা কৰি ললে বাইজৰ উপকাৰ হ'ব।

তাৰ পাছত আনফালে দমকা মৌজাৰ আমগুৰি গাওঁত আৰু খাৰিমা বিজনী মৌজাৰ গাওঁ বিলাকত নদীবিলাকৰ প্ৰৱল বানে যি দৰে বাইজক অপকাৰ কৰিছে সেইটো সকলোৱে দেখিছে। মাননীয় ৰাজহ বিভাগৰ মন্ত্ৰীয়েও কমাৰগাওঁ অঞ্চলত গৈ নদীৰ অৱস্থা দেখিছে। বিভাগীয় Chief Engineer, Addl. Chief Engineer আৰু অন্যান্য সকলো কৰ্মচাৰীও তালৈ গৈছে। E&D বিভাগৰ Deputy minister Shri Dutta মহোদয়েও খৰিমা মৌজাৰ ভিতৰুৱা ঠাই বিলাকত গৈ জামুগুৰি, আমগুৰি, মইনামাতা আদি ঠাই বিলাকলৈ গৈ সেই-বিলাক চাই আহিছে। এইবিলাক নদীৰ নিৰুদ্ধপৰ কাম এতিয়ালৈকে একো হোৱা নাই। আমাৰ E&D বিভাগৰ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৈছিল Kumrigaon ৰ protection ৰ বাবে টকা দিয়া হ'ব। মই আশাকৰো ইয়াৰ Protection ৰ ব্যৱস্থা অতি সোনকালে ল'ব। আমাৰ ৰাজহ মন্ত্ৰী মহোদয়ে সেই গাওঁবিলাকৰ আৰু বাইজৰ Protection ৰ সু ব্যৱস্থা ল'ব বুলি আশা ৰাখিলো।

আজি আমাৰ কিছুমান অঞ্চলত Sluice-gate হৈছে যদিও বৰ দুখৰ বিষয় যে বহু টকা খৰছ কৰি নিৰ্মাণ কৰা এই Sluice-gate বিলাক বাইজৰ একো উপকাৰত অহা নাই। আগতেও মই কৈছিলো আৰু এতিয়াও কও যে খুচৰাবাৰী বান্ধ এটা হোৱাৰ লগতে এটা Sluice-gate দিয়া হৈছিল। কিন্তু বৰ দুখৰ কথা যে বাইজে তাৰপৰা কোনো প্ৰকাৰৰ উপকাৰ পোৱা নাই। বাইজৰ উপকাৰত আহিব পৰাকৈ যাতে আকৌ এই বান্ধটো বান্ধি Sluice gate টো কাৰ্য্যকৰী কৰা হয় তাৰ কাৰণে বিভাগীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ জনালো। অৱশ্যে E & D বিভাগৰ মন্ত্ৰীমহোদয়ৰ ওচৰত এটা কথাৰ কাৰণে কৃতজ্ঞ যে

এই বান্ধটো বান্ধিবৰ কাৰণে কিছু টকা Sanction কৰিছে। আশাকৰো অতি সোনকালেই এই বান্ধৰ কাম আৰম্ভ কৰা হ'ব। তাৰ পিছত আমাৰ যিসকল বিষয়া সেই বিভাগত কাম কৰে নদী নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত তৎপৰ ব্যৱস্থা হাতত নোলোৱাৰ কাৰণেই কামত যি পৰিমাণে অগ্ৰসৰ হ'ব লাগিছিল সিমান অগ্ৰসৰ হ'ব পৰা নাই।

তদুপৰি বৰ্ত্তমান যিমান টকা এই কামৰ কাৰণে বাজেটত মঞ্জুৰ কৰিছে তাৰ উপৰিও আৰু কিছু টকাৰ প্ৰয়োজন আছিল। আৰু বেছি টকা পোৱাহলে গোটেই অসমতে যিমান কাম এতিয়াও বাকী আছে সেইখিনিও কৰিবপৰা গল-হেঁতেন।

মই বিশেষ নকওঁ। এইখিনিকে কৈ মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলো।

Shri Maneswar Boro : অধ্যক্ষ মহোদয়, দৰং আৰু কামৰূপৰ সীমাত যিখন বৰনদী আছে তাৰ পানী আমাৰ কামৰূপৰ খেতিয়ক ৰাইজক যোগাইছে। কিন্তু বৰ দুখৰ বিষয় যে আমাৰ অসম চৰকাৰে বৰনদীৰ ওপৰত যিটো বান্ধ দিলে তাৰ দ্বাৰা আমাৰ কামৰূপ আৰু দৰং এই দুয়োখন জিলাৰ খেতিয়ক সকলেই পথাৰত পানী পাব লাগিছিল। কিন্তু আমাৰ Deputy minister শ্ৰীদত্তদেৱে কৈছে যে পানী যথেষ্ট নোহোৱাৰ কাৰণে কামৰূপৰ ফালে ৰাইজৰ খেতিৰ পথাৰত পানী দিয়া হোৱা নাই। সেইকাৰণে বৰ্ত্তমান দৰঙকে পানী দিয়া হ'ব। তাৰমানে আগতে তেখেতৰ সমষ্টিত তাৰপিছতহে কামৰূপত। দৰঙত পানী দি surplus হলেহে তাৰ পিছত কামৰূপত পানী যোগাব। এইটো কথাত সচাকৈয়ে দুখ গাইছো। কাৰণ তেখেত টো অকল দৰঙৰেই মন্ত্ৰী নহয়, তেখেত হৈছে গোটেই অসমৰে মন্ত্ৰী গতিকেই তেখেতে কামৰূপতো পানী দিয়া উচিত আছিল। তেখেতে কামৰূপৰ ৰাইজৰ খেতিৰ কাৰণে অতিপ্ৰয়োজনীয় পানী টোপাব পৰাও বঞ্চিত কৰাৰ কি অৰ্থ আছিল? আগতে যিটো বান্ধ দিছিল তাৰ কাৰণ কামৰূপ আৰু দৰং উভয়ৰ খেতিয়কেই পথাৰত পানী পোৱাৰ কাৰণে উপকৃত হৈছিল আৰু তেতিয়া যি পৰিমাণে খেতি কৰিছিল এতিয়াও যদি এই ক্ষেত্ৰতো তাকেই কৰা হ'ল হেঁতেন তেনেহলে এই কথা আজি নুথিলেইহেঁতেন।

Shri Dandiram Dutta (Deputy Minister, Agriculture) :

এইটো কাম E & D বিভাগৰ কাম নহয়। ই হৈছে Agriculture Department ৰ। বান্ধটো খুলি দিলে দুয়ো গিনে যি পৰিমাণে পানী পাব লাগে হয় তে সেই পৰিমাণে নেপাবও পাৰে। সেইকাৰণেই এই বছৰ খুলি দি যদি পানী পৰ্য্যাপ্ত হয় তেন্তে দুয়ো ফালেই পানী দিব।

Shri Maneswar Boro : এইটো বান্ধদি যদি কামৰূপৰ ফালে মঠাউৰি বান্ধে তেনেহলে পানী দৰং মৌজা অঞ্চলত অনেকুৱা অৱস্থা হয়। দৰং জিলাৰ বাইজে পানী পোৱাত মোৰ কোনো হিংসা লগা নাই। গতিকে এই বছৰ এইয়া খেতিৰ সময় পালেহিয়েই। গতিকে এইবাৰ এই বান্ধ কাটি হলেও খেতিৰ পথাৰত কামৰূপত পানী যোগাবই লাগিব।

(Noise)

১৯৬৭ চনতে এই বিধান সভাতে দহলাখ টকাৰ এটা irrigation scheme ডাঙি ধৰা হৈছিল। কিন্তু সেই Dangaigoan irrigation ৰ কাম আজিলৈকে আৰম্ভ নহল।

আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীপ্ৰভাত নাৰায়ন চৌধুৰীয়ে কৈছে যে.....গাওঁ সভাৰ মানুহে খেতি পথাৰত পানী যোগোৱাৰ কাৰণে এতিয়াও কৰ ভুটান চৰকাৰক দিবলগীয়া হৈছে। আজি আমাৰ অসম চৰকাৰক নিদি ভুটান চৰকাৰক কিয় দিব লগা হৈছে? আশাকৰো এই Irrigation scheme টোৰ কাম সোনকালে আৰম্ভ কৰি শেষ কৰি দিয়ৈ যেন।

ডাঙৰী নামৰ এই গাওঁ খনলৈ গৈ আমাৰ ৰাজহ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয় শ্ৰীচৌধুৰী দেব কেইবাবো গৈ মিটিং আদি কৰি আহিছে। সেই অঞ্চলৰ প্ৰায় ৮/১০ বৰ্গমাইল জুৰি তাত পানী পাবলৈ নাই। গতিকে তাত খেতি কৰিব নোৱাৰি। তাত মাল কেৱল আহধানহে হয়। পানী অভাৱৰ কাৰণে অন্য খেতি একো হ'ব নোৱাৰে। এই কথাটো চৰকাৰক বহুবাৰ কোৱা স্বত্বেও কোনো কাম চৰকাৰে আজি লোৱা নাই। চৰকাৰক সেইকাৰণেই অনুৰোধ কৰিছো যে অতি সোনকালেই যেন চৰকাৰে এই Dangaigoan irrigation scheme টো হাতত লয়।

আৰু এটা কথা কওঁ যে—শোৱালকুচিৰ প্ৰতিৰোধৰ এটা ভাল ব্যৱস্থা

লব লাগে। ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ গড়াখহনীয়াৰ ফলত সমগ্ৰ কামৰূপৰে উত্তৰাংশৰ ভয়াবহ ক্ৰতিৰ যি সম্ভাৱনা হৈছে তাৰ protection ৰ ব্যৱস্থা অতি সোনকালে লব লাগে।

গৰঙা নদীৰ কথা সকলোৱে জানে। এই নদীয়েদি পাহাৰৰ বৰফ গলা পানী আহি হাঁহাকাবৰ সৃষ্টি কৰে। এই নদীৰ বানৰ ফলত কতাহ বাৰী আমবাড়ী নামচৰীয়া পালোকাটা, হাঁহকাটা, বৰজুৰি সিমলি বাৰী আদি নানান অঞ্চলৰ ক্ৰতি সাধন হৈছে। বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে আজি প্ৰায় চাৰিবছৰ মানৰ আগতে যদিও এই বিষয়ে কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা লোৱা হ'ব বুলি কৈছিল তথাপিও আজি পৰ্য্যন্ত তাৰ একো নহ'ল। গতিকে এই উপদ্ৰৱত অঞ্চল বিলাকৰ protection ৰ কাৰণে যথোচিত ব্যৱস্থা লব বুলি আশা ৰাখিলো। এইখিনি কৈয়েই মই মোৰ বক্তব্য সামৰিলো।

Shri Massawwir Chaudhury : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰি দুম্বাৰমান কৰ খুজিছো।

বান নিয়ন্ত্ৰণ আৰু জলসিঞ্চন বিভাগৰ যি বিলাক দুৰ্নীতি আৰু অপচয় হৈছে তাৰ বিষয়ে যথেষ্ট সমালোচনা হৈছে। গতিকে সেই বিষয়ে আৰু বেচিকৈ মই বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ক কণ্ট দিব নোখোজো। মাত্ৰ মই কথাটোত আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীপ্ৰমোদ গগৈৰ লগত একমত যে— আমাৰ ইয়াত Monsoon আৰম্ভ হয় মাৰ্চ মাহৰ পৰাই আৰু আমাৰ অসম দেশখন এই মৌচুমীৰ দ্বাৰাই প্ৰভাবান্বিত। ইয়াৰ কাৰণে অসমত প্ৰবল বৰষুণ হৈ প্ৰলয়কাৰী বানপানীৰ সৃষ্টি হয়। কিন্তু যদি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে অসমত এই মৌচুমী কেতিয়া আৰম্ভ হয় সঠিককৈ জানিলেহেঁতেন তেন্তে বানপানী নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে তেওঁলোকে যথাসময়ত কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা লব পাৰিলেহেঁতেন যাৰ ফলত প্ৰত্যেক বছৰে বছৰে এই দুখ-দুৰ্দশা নহলাহেঁতেন। অসমত জলসিঞ্চন কৰিবৰ কাৰণে এই বিভাগৰ পৰা ঢাকঢোল বজাই অহা হৈছে। আমাৰ যমুনা Irrigation কৰিবৰ কাৰণে ৪ কোটি টকা খৰচ হৈছে। তাত প্ৰথমত Plan কৰা হৈছিল যে ৩০ হেক্টৰ একৰ মাটি অৰ্থাৎ ৪ টা মৌজাত জলসিঞ্চন কৰিবৰ কাৰণে ধৰা হৈছিল। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই ক'ব খুজিছো যেতিয়া কোনো জলসিঞ্চন আঁচনি লোৱাৰ কাৰণে Plan কৰে তেতিয়া নদীৰ পানীৰ volume

১০ বছৰৰ ধৰি হিচাপ কৰা হয়। কিন্তু নদী জলসিঞ্চন কৰিবৰ কাৰণে ২ বছৰৰ পানীৰ গভীৰতাও হিচাপ কৰা নহল। যোৱা বছৰ ৩০ হাজাৰ বিঘা মাটিত পানী দিয়া হ'ব বুলি কৈছিল। কিন্তু এতিয়ো দেখা গৈছে ৮০ বিঘামান মাটিতহে জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। মোৰাজাৰ অঞ্চলৰ ন-মাটিত কিয় পানীৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই এই কথা মই তাৰ Engineer জনক সুধিছিলো। তেতিয়া তেখেতে কলে যে এইবিলাক কি হৈছে আমি একো কৰিব নোৱাৰো। এই ৪ কোটি টকা খৰচ কৰি যিটো আঁচনি ললে এইটো একেবাৰেই বাৰ্থ হল। মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যাতে ভবিষ্যতে কিবা আঁচনি ল'ব খুজিলে এইবিলাক কথা আগতেই ভাবি চায়। এইদৰে যেন আমাৰ আঁচনি বিলাক বাৰ্থ হৈ আমাৰ বাইজৰ উপকাৰ নোহোৱা আঁচনি নলয়। আৰু বাইজৰ পইচা অপচয় নকৰে।

দ্বিতীয়তে উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ শিলঘাটৰ পৰা চিংঘাটলৈ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পাৰে পাৰে যিটো মঠাউৰী বন্ধা হৈছে সেইটো ৩ টা মৌজাৰ মাজেৰে গৈছে। সেই মঠাউৰীৰ কাৰণে যি বিলাক মানুহৰ মাটি গল সেই মানুহ বিলাকে তাৰ কাৰণে কোনো ক্ষতিপূৰণ নাপালে এই মঠাউৰীটো কৰা হয় ১৯৫৪ চনতে। ১৯৫৪ চনৰ পৰা ১৯৭০ চনলৈকে এই ১৬ বছৰে সেই মানুহ বিলাকে ১৬ গুইচা-কৈয়ো নাপালে। কিছুমান মানুহৰ ২১৩ বিঘাকৈয়ো মাটি গল। এই মানুহ বিলাকে এতিয়া ভাতশালত মাকো মাৰি খাবলগীয়া হৈছে। এই মানুহ বিলাকৰ দুখ আজি কোলাই পাচিলে নথকা হৈছে।

৩য়তে, উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ অসমত Monsoon আৰম্ভ হয় July, August মাহত। আমাৰ দিল্লী চৰকাৰে এই বিলাক কথা গম নাপায়। গতিকে মই বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰো যাতে এই কথা দিল্লী চৰকাৰক জনাই দিল্লী আৰু যি বিলাক অনুদান দিয়ে সেই যাতে July, August মাহতে দিয়ে যাতে আমাৰ চৰকাৰে Decembar মাহতে কাম আৰম্ভ কৰিব পাৰে ইয়াকে কৈ কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰিলো।

Shri Dharanidhar Choudhury : উপাধ্যক্ষ মহোদয়, বান নিয়ন্ত্ৰণৰ কাম কাজ সম্পৰ্কে আজি আমাৰ সদনত উত্পত্ত সমালোচনা হৈছে। আমাৰ ৰাজ্যৰ কাৰণে বানপানীৰ সমস্যাটো এটা জটিল সমস্যা। এই জটিল সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈকে অসম চৰকাৰ সক্ষম নহয় তাৰ কাৰণেই আজি ব্ৰহ্মপুত্ৰ

কমিচন গঠন কৰিব লগীয়া হৈছে। এই জটিল সমস্যাটো সমাধান কৰিবৰ কাৰণে অসমৰ অধ্যয়ন চাই আৰু অসম চৰকাৰৰে সম্মলও চাই। তাৰ ফলতেই বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ যিমান দিনৰ পৰা কাম চলি আছে আজিলৈকে সেই কাম কাজ বিলাকত আশা কৰা হিচাবে কৃতকাৰ্য্য হ'ব পৰা নাই। আমাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ ভেলি কমিচনে এই সমস্যাবিলাক সমাধান কৰিব পাৰিলে আমি সুখী হম। আচৰিত কথা মই অলপতে গুৱাহাটীলৈ যাওঁতে কোৱা শুনিলো অৱশ্যে সচাঁ মিচা নাজানো এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ ভেলি কমিচনৰ সুফল পাবলৈ হ'লে অন্ততঃ ১০০ বছৰ মান বাট চাব লাগিব। এই কথাৰ যদি সত্যতা আছে, যদিও এই জটিল সমস্যা সমাধানৰ কাৰণে সুদীৰ্ঘ আচনি লোৱাৰ যদি ১০০ বছৰ অপেক্ষা কৰিব লগীয়া হয় তেন্তে অসমৰ আৰ্থিক অৱস্থা বেচি পৰিমাণে ক্ষতিগ্ৰস্ত হ'ব। বানপানী প্ৰকোপ যেনেদৰে বছৰে বছৰে বৃদ্ধি পাইছে এনেদৰে চলিলে ১০০ বছৰৰ ভিতৰত অসম ধ্বংস হৈ যাব পাৰে। সেই দেখি খৰ গতিত এই জটিল সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ কমিচনে আগবাঢ়ি যাব তাৰ বাবে অনুৰোধ জনালো। ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ লগতে ইয়াৰ উপনদী সমূহৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ কামও সামৰি ল'ব যেতিয়া আমাৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ দায়িত্ব বহুপৰিমাণে কমি যাব। এতিয়া বান নিয়ন্ত্ৰণৰ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ আমাৰ কিছু সমস্যা ব্ৰহ্মপুত্ৰ আয়োগৰ ওচৰত উত্থাপন কৰিবলৈ অনুৰোধ জনাওঁ। বৰপেটা মহকুমাৰ ডাঙৰ সমস্যা হৈছে বানপানীৰ সমস্যা। প্ৰতিবছৰে মহকুমাখন বানপানীৰ প্ৰাৰম্ভত ক্ষতি গ্ৰস্ত হয়। মাননীয় সদস্য কামিনি শৰ্ম্মাই মানাহ নৈখনৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ কথা কৈছে। এই কথা বহুবছৰ ধৰি আলোচনা কৰা হৈছে। কিন্তু কাম হ'লে একো নহ'ল। সৰভোগ অঞ্চলৰ খাৰিজা বিজনী মৌজাখন খানখেতিৰ বাবে অতি খ্যাত আছিল। Gait চাহাবৰ History ত উল্লেখ আছে যে খাৰিজা বিজনী মৌজাৰ খান খেতি পশ্চিম-বঙ্গৰ দিলাজপুৰ অঞ্চলতকৈও বেচি উন্নত আছিল। কিন্তু দুখৰ বিষয় এই মৌজাখন মানাহ আৰু বেকী নদীয়ে ধ্বংস কৰি পেলালে। আজি কেইবছৰৰ পৰা মলজাৰা নামে বেকীৰ এটা সুতীয়ে বিখ্যাত কামাৰ গাওঁ অষ্টিকাৰ কেবাখনও উন্নত গাওঁ বিলুপ্ত কৰিছে। কিন্তু তাৰ গতিবোধ কৰিবলৈ একো ব্যৱস্থা লোৱা আজিলৈকে হোৱা নাই। পহুমৰা নদীৰ বামপানীয়ে বছৰে

বহুৰে বিৰাট কৃতি কৰি আহিছে। তাৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে এটা অঞ্চলত মথাউৰি বন্ধা হৈছে, কিন্তু এই মথাউৰিটো আৱশ্যকীয় “পানী দুৱাৰ” নিৰ্মাণ নকৰাৰ ফলত মথাউৰিটোৱে খেতিয়ক বাইজৰ উপকাৰ সাধন কৰা নাই বৰং বিস্তৰ কৃতিহে কৰি আছে। তেনেকৈ কালদিয়া নদীৰ নিয়ন্ত্ৰণ হোৱা নাই। বৰপেটা মহকুমাৰ সোঁমাজত পহমাৰা, কালদিয়া, টিহু পাগলাদিয়া আদি মৈবোৰ লগ লাগিছে আৰু এই গোটেই কেইটা নদীৰ পানী লগাই গোটেই অঞ্চলটোত বিৰাট বান প্ৰবন সৃষ্টি কৰি বাইজক ধ্বংসৰ ফাললৈ তেঁলি পঠাইছে। কিন্তু এইবোৰৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থা নহল। মাননীয় ৰাজহ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়া সেই অঞ্চলৰে লোক তেখেতে এই সমস্যা ভালকৈয়ে জানে, কিন্তু এই সমস্যা সমাধানত বহু টকাৰ আৱশ্যক বুলি ভাৱিয়ে বোধহয় আন অঞ্চলৰ সদস্য সকলৰ সমালোচনাৰ ভয়ত এই বিৰাট সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈ আগবাঢ়ি আহিব নোৱাৰিলে। যিহেতু এতিয়া ব্ৰহ্মপুত্ৰ আয়োগৰ ওচৰত বৰপেটা মহকুমাৰ এই সমস্যা বিলাক মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই যথাযথ ডাঙি ধৰিব বুলি আশা ৰাখিলো। ব্ৰহ্মপুত্ৰ আয়োগে বাননিয়ন্ত্ৰণৰ দায়িত্ব লব যেতিয়া আমাৰ E & D বিভাগৰ কাম কমি যাব। এই বিভাগে এতিয়া জলসিঞ্চনৰ কামত বেচি মনোযোগ দিব পাৰিব। জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা অতি আৱশ্যকীয়। জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা বহুল পৰিমাণে কৰা নহলে উন্নত খেতি কৰি ৰাজ্যৰ আৰ্থিক উন্নতি হ'ব নোৱাৰে। সেইদেখি জলসিঞ্চনৰ আচনিৰ ওপৰত বেচি গুৰুত্ব দিয়াৰ বাবে চৰকাৰক অনুৰোধ জনালো। বৰপেটা মহকুমাৰ উত্তৰ অঞ্চলত Flow irrigation ৰ কিছু সুবিধা আছে। দুটা আচনি ইতিমধ্যে হাতত লোৱা হৈছে, কিন্তু তাৰ কাম কাজ অতি মেহেম গতিত চলি আছে। হাতত লোৱা আচনি দুটাৰ কাম দ্রুতগতিত সম্পূৰ্ণ কৰি খেতিয়ক বাইজক যিমান সোনকালে পৰা খায় সিমান সোনকালে তাৰ সুবিধা দিব লাগে। লগতে আৰু কেইটামান আচনি হাতত লবৰ বাবে চৰকাৰক অনুৰোধ জনালো। বৰপেটা মহকুমাৰ বেছিভাগ অঞ্চলত Flow irrigation ৰ সুবিধা নাই কিন্তু lift irrigation ৰ সুবিধা যথেষ্ট পৰিমাণে আছে।

কৃষি বিভাগে অসমত lift irrigation ৰ আচনি কেইটামান কৰিছে আৰু ৪ৰ্থ পৰিকল্পনাত কিছু Scheme লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। কিন্তু অতি দুখৰ কথা যে তেনে কোনো Scheme বৰপেটা মহকুমাত লোৱা

নাই। বোধ হয় কৃষি বিভাগে ব্যাপক আচনি লবৰ সামৰ্থ্য নাই। সেইদেখি E & D দপ্তৰৰ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক মই বিশেষ ভাৱে অনুৰোধ কৰো যেন এই দপ্তৰৰ পৰাই অসমত ব্যাপক ভাৱে lift irrigation ৰ কাম হাতত লয়। যিহেতু কৃষি বিভাগে বৰপেটা মহকুমাৰ lift irrigation ৰ আচনি লব নোৱাৰিলে সেই হেতু বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ পৰা বৰপেটা মহকুমাত কেইটামান আচনি এই বছৰতে লবৰ বাবে মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক অনুৰোধ জনায় মোৰ বক্তব্য সামৰিলো।

Shri Jalaluddin Ahmad : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ E & D বিভাগৰ যিটো কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱ আনিছে সেইটো সমৰ্থন কৰি মই দুবাৰ কথা কবলৈ ওলাইছোঁ। এই বিভাগত কোটি কোটি টকা চৰকাৰে অপচয় কৰিছে। কিন্তু তাৰ পৰিবৰ্তে চৰকাৰৰ একোৱেই কাম হোৱা নাই। চৰকাৰৰ এই দুৰ্নীতি সম্পৰ্কত মই আলোচনা কৰিবলৈ বিচাৰিছোঁ যে যোৱাবছৰ নলবাৰীৰ এটা বাতৰাৰ কামৰ বাবে পঞ্চায়তে Executive Engineer ৰ ওপৰত হেঁচা দিয়াত কোনোমতে কামটো কৰি দিলে; কিন্তু তাত ১ হেজাৰ বস্তাৰ ঠাইত ২৫/৩০ হেজাৰ বস্তাৰ Bill দি contractor বিলাকে বিভাগৰ পৰা টকা উলিয়াই লৈ যায়। তাৰ প্ৰমান যথেষ্ট আমাৰ হাতত আছে আৰু এনেকুৱা দুৰ্নীতি বহুতো আমাৰ বৰপেটাত চলিছে।

বৰপেটাত আমি দেখিবলৈ পাইছোঁ যে খালচী চাকৰিৰ বাবে বহুতে দৰ্খাস্ত দিছিল; কিন্তু প্ৰত্যেক খালচীৰ পৰা টকা লৈ Executive Engineer এ চাকৰি দিয়ে। তাত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ মঠাউৰিটোৰ কাম কৰোঁতে ১ মাহ দিন লাগিছিল আৰু তাত খালচী বিলাকক ১০০ টকাকৈ দিছিল; কিন্তু তাত খালচী বিলাকে আকৌ খালচী লগাই Local মানুহৰ দ্বাৰা কাম আদায় কৰে। আৰু তাৰ স্থানীয় মানুহক কম যে ৩০ টকা দিছোঁ ১ মাহ কাম চলাব লাগিব। এইদৰে খালচীৰ ওপৰত আকৌ খালচী নিয়োগ কৰি দুৰ্নীতি চলায়।

(হাঁহি আৰু শব্দৰ হাহাঁকাৰ)

আৰু এটা কথা যে বৰপেটাৰ এটা কামৰ কাৰণে Tender call কৰিছিল আৰু তাৰ বাবে ১ হেজাৰ জনে দৰ্খাস্ত দিছিল। কিন্তু তাত Executive Engineer এ এটা ভেটি খোৱাৰ উপায় উলিয়ালে যে যিয়ে ভেটি দিব দিয়েছে

চাকৰি পাব। তেনেস্থলত প্ৰত্যেকে ১০২০ টকাকৈ ভেটি দিবলৈ খবিলে। কিন্তু পাহত দেখা যায় যে Tender call কৰাৰ কাৰণে কোনোমতে গছৰ ডালপাত আদি দি কামটো আদায় কৰে আৰু এই কামতেই ২৫ হেজাৰ টকা খৰচ হোৱা বুলি Bill দি টকা নিজে। এই বিষয়ে মই যোৱাবাৰ তদন্ত কৰিবৰ কাৰণে estimate committee ত আপত্তি কৰিছিলোঁ। কিন্তু বতৰ বেয়া হোৱাৰ কাৰণে estimate committee য়েও তদন্ত কৰাৰ নোৱাৰিলে।

তাৰ পাহত বাস্তৱৰ মৌজাত বান্ধ দুটা দিয়া হৈছে, এই বান্ধৰ কাৰণে ৫০।৬০ হেজাৰ টকা খৰচ কৰিছে; কিন্তু এই বান্ধ দুটা বন্ধাৰ কোনে অৰ্থ নাই ইয়াৰ পৰা কোনো কামত অহা নাই।

(Voices—কোনটো বান্ধ)

বান্ধটো বাস্তৱৰ বান্ধ বুলিয়েই জনাজাত। এই বান্ধটোত অসুখা খৰচ কৰিছে। এই বিষয়ে আমাৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ক এটা তদন্ত কৰাবলৈ অনুৰোধ কৰিলোঁ। সেইবুলি Executive Engineer ৰ দ্বাৰা নহয়। চিলঙৰ পৰা কৰাব লাগিব। আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ যিটো মঠাউৰি আছে, সেইটো ১৯৫৩ চনতে বন্ধা মঠাউৰি। কিন্তু তাত যি সকল বাইজৰ মাটি গল, সেই সকল বাইজে এতিয়ালৈকে Land compensation পোৱা নাই। মাটিবোৰ মণ্ডল ক'নুনও আদিয়ে তদন্ত কৰিলে। S.D.C. য়েও Report পঠালে কিন্তু আজি ১৯৬৯ চনটোও পাৰ হ'ল, তথাপিও compensation নিদি কামটো বিভাগে pending কৰি ৰাখিছে। S.D.C. য়ে বাইজক কলে। এতিয়া বাইজে আমাক কৈছে যে আপুনি কৈ দিয়া টকা খিনি এতিয়ালৈকে দিয়া নাই। বিভাগলৈ গৈ মই নিজে এবাৰ দিবলৈ কলোঁ। তেতিয়া কলে যে দুই এদিনৰ ভিতৰতে পঠাইছোঁ বুলি। কিন্তু আজি ১৯৫৩ চনৰ পৰা ১৭ বছৰ হল তথাপি বাইজে Land compensation পোৱা নাই। ইয়াৰ অৰ্থ কি মই বুজা নাই।

(সময়ৰ সঙ্কট)

অধ্যক্ষ মহোদয়, ইয়াত নিশ্চয় দুৰ্নীতি আছে। গতিকে আপোনাৰ জৰিয়তে মই মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিছোঁ যে ইয়াৰ ব্যৱস্থা অতি সোনকালে লব। এইখিনি কৈ মই সামৰণি মাৰিলোঁ।

Shri Kandarpa Narayan Banikya : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ অসমৰ বানপানীৰ সমস্যাটো আজিৰ সমস্যা নহয়।

(হাঁহাকাৰ)

(Voices—চাব, এনেকৈ ফ'জ লৈ তিয় হৈ থাকিলে নহব, ভালকৈ তিয় হব লাগিব)

(হাঁহাকাৰ)

অধ্যক্ষ মহোদয়, অসমৰ বানপানীৰ সমস্যাটো বহুত দিনৰ সমস্যা, এই সমস্যা পূৰ্বে পৰা ক্ৰমান্বয়ে জটিল হৈ আহিছে।

(গুণ্ডগোল)

(Voices—তেনেকৈ ফ'জ লৈ তিয় হব লাগে বুলি Rule ত লিখা নাই)

Mr. Speaker : Order, Order.

Shri Kandarpa Narayan Bonikya : অধ্যক্ষ মহোদয়, ১৯৫০ চনত যি ভূমিকম্প হৈছিল, তাৰ আগতে যি বানপানী হৈছিল আৰু পাচত যি বানপানী হৈছিল তাৰ ভিতৰত বহুত পাৰ্থক্য আছে। ১৯৫০ চনৰ আগতে যি বানপানী হৈছিল, সেই বান পানীত বিশেষকৈ চৰকাৰে বেছি খৰচ কৰিব লগীয়া নহৈছিল কিন্তু ১৯৫০ চনত ভূমিকম্পৰ প্ৰকোপত বান পানী দুগুনে ডাঙৰ হয় আৰু তাৰবাবে চৰকাৰে যথেষ্ট অৰ্থ ব্যয় কৰিব লগীয়া হয়। ১৯৫০ চনৰ পৰাই এই বানপানীৰ সমস্যাটো ক্ৰমে জটিল হৈ আছে আৰু সেই অনুপাতে চৰকাৰে যথেষ্ট খৰচ বহন কৰি আছে। ইংৰাজীত এটা কথা আছে যে.....

অধ্যক্ষ মহোদয়, ১৯৫০ চনৰ পাছত অসমত যিদৰে বানপানী হব ধৰিছে তালৈ চাই অসম গবৰ্ণমেণ্টে বানপানী নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে বহুখিনিমেই যে কৰিছে সেইটো সচা কথা। ভূগোলৰ ছাত্ৰই জানে যে নদীৰ এটা গতি আছে।

Shri Atul Chandra Goswami : চাব, তেখেতে আমাক ভূগোলৰ শিক্ষা দিব আহিছে।

(হাঁহাকাৰ)

Shri Kandarpa Narayan Banikya : ব্রহ্মপুত্র নদী আজি নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব লগা হৈছে আৰু তাৰ লগতে যিবিলাক সৰুসুৰা নদী আছে—

Shri Atul Chandra Goswami : চাৰ, point of order.

Shri Promode Chandra Gogoi : Sir, he is speaking irrelevant things.

Mr. Speaker : The hon. Members should allow him to speak so that we can finish in time.

Shri Promode Chandra Gogoi : We have only one objection. He is posing like a cinema star.

Shri Kandarpa Narayan Banikya : অকল ব্রহ্মপুত্র নদেই নহয়, তাৰ যিবিলাক উপনৈহে আছে।

Shri Atul Chandra Goswami : Sir, point of order. চাৰ আমি জানো যে ১৯৫৫ চনতহে বৰ ভূইকপ হৈছিল তেখেতে ১৯৫০ চনত বুলি কৈছে। চাৰ, এইটো ভুল। উঠাই লব লাগে।

Shri Kandarpa Narayan Banikya : কথাটো হৈছে এই আমাৰ আজি বান নিয়ন্ত্ৰণ—

(গুণ্ডগোল)

বান নিয়ন্ত্ৰণৰ নামত আজি যিখিনি টকাৰ মঞ্জুৰী দিছে সেইখিনি যথেষ্ট নহয়। আৰু কিছু টকাৰ মঞ্জুৰী লাগে।

Shri Dulal Chandra Barua : A point of order Sir. Sir, the Deputy Minister in charge of irrigation, who has no other business, is prompting the Honourable Member to speak. Whether that is allowed ?

Mr. Speaker : I need not give any ruling in this matter. The hon. Ministers and the hon. members know how to behave.

Shri Mahendra Mohan Choudhury : অধ্যক্ষ মহোদয়, বাননিয়ন্ত্ৰণ আৰু জনসিঞ্চনৰ কাৰণে মঞ্জুৰীৰ শিতানত দাবী কৰা হৈছে, সেই দাবীৰ সংক্ৰান্তত আৰু তাৰ বিষয়ে যি কৰ্ত্তন প্ৰস্তাৱ মাননীয় সদস্য সকলে ডাঙি ধৰিছে সেইবিলাকৰ আলোচনা প্ৰসঙ্গত বহুতো মূল্যবান পৰামৰ্শ আৰু আমাৰ যি দোষক্ৰুতী সদনৰ দৃষ্টি গোচৰ কৰা হৈছে মই চমুকৈ সেইবিলাকৰ সম্পৰ্কে সদনত দুৱাৰাৰ কওঁ।

আগেয়ে মই সদনত জনাব খুজিছো যে আমাৰ এই বান নিয়ন্ত্ৰণ বিষয়ত এইবছৰ আমাৰ এটা ডাঙৰ achievement হৈছে। সেইটো হল এইযে আমি বহুদিনৰপৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ Flood Control Commission এটা কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে গঠন কৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিবৰ কাৰণে দাবী জনাই থকা হৈছে। সুখৰ বিষয়, এই দাবী কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে মানি লৈছে আৰু ১৯৬৯ চনৰ ৩ডিচেম্বৰ তাৰিখে সেই বিষয়ে এটা সিদ্ধান্ত প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে লোক সত্ৰাত ঘোষণা কৰিছে। সেই ঘোষণা অনুসৰি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে এটা প্ৰস্তাৱ লৈছে আৰু সেই প্ৰস্তাৱৰ দ্বাৰা ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ Flood Control Board গঠিত হৈছে। সেই প্ৰস্তাৱটো মই পঢ়ি দিব খোজা নাই। কাৰণ সেই প্ৰস্তাৱটো সদনত দিয়া হৈছে আৰু মোৰ বিশ্বাস সেই প্ৰস্তাৱ আমাৰ সদস্যসকলে মনোযোগেৰে পঢ়িছে। কিন্তু প্ৰস্তাৱটোৰ লগতে কেনেকৈ তাক কাৰ্য্যকৰী কৰা হ'ব সেই বিষয়ে মই দুৱাৰাৰ মান কৰ খুজিছো। মই যিখন memorandum এই বিষয়ে কেন্দ্ৰীয় উদ্যোগ আৰু জনসিঞ্চন বিভাগৰ মন্ত্ৰী দপ্তৰৰ পৰা দাখিল কৰা হৈছে সেইখন মই সদনৰ জাতাৰ্থে পঢ়ি দিব খুজিছো।

“With a view to formulate a comprehensive and a coordinated plan for flood control in the Brahmaputra Valley, it is proposed to set up an organisation comprising of the following :—

- i) Brahmaputra Flood Control Commission.
- ii) Board of Consultants.
- iii) Brahmaputra Control Board.

The composition and functions of the above organisations are indicated below :—

2. Brahmaputra Flood Control Commission.

The main functions of the Commission will be—

(A) A preparation of a comprehensive plan of flood control of the valley and subsidiary benefits. In this connection the following works will be required to be carried out.

I Collection of Basic data:

- (a) Hydrology of the main river and of various tributaries.
- (b) Surveys of the river system.
- (c) Aerial photography of the basin.
- (d) Silt data
- (e) Meteorological data.
- (f) Study of raising of the river bed.

II. Investigation of the dam sites comprising of preliminary surveys, including a full drill holes and study of the geology of the sites feasibility report.

III. Investigation of detention basins as at II above.

IV. Investigations for embankments including narrow area and material surveys and necessary sub-surface exploration where required.

B. Planning and designs.

- (a) Preparation and printing of maps.
- (b) preparation of report of various tributaries.
- (c) Preparation of designs and drawings etc.
- (d) Preparation of specifications for execution of work.

(C) Construction—

(1) Completion of works already undertaken including bringing up the embankments to standard specifications.

(2) New Works.

(D) Administration including training of officers in foreign countries and India.

2B. The composition of the Commission will be as below :

- (i) Chairman,
- (ii) Member, Investigation,
- (iii) Members, Planning and Design
- (iv) Member, Construction,
- (v) Member, Finance (to start with, the post will be that of Financial Advisors ; later on it will be converted to Member as the work load increases substantially).

(vi) & (vii) : Advisors—two experts from USA or any country (part-time or full time)—two experts from India (Part time).

2C. Board of Consultants—will be constituted to review the work of the Commission and advise on the complicated problems which might arise during planning, designing and construction. This Board will consist of—

1. Chairman—to be nominated by the Chairman of the control Board.
2. Chairman of the Commission.
3. Member, Planning and Design.
4. Director-General of Meterological Survey of India or his representative.

5. Director-General of Meteorology or his representative.
  6. Director of Seismology.
  - 7 & 8. Two expert Members to be nominated by Govt. of Assam.
  9. Prof. of Engineering.
  10. Chairman, CW & PC.
3. Brahmaputra Control Board: This Board will be a high powered policy making body which will accord sanction to the estimates and approve funds etc. required by the Commission and will decide priority of works. This will consist of the following—
1. Union Minister of Irrigation of Power—Chairman.
  2. Minister of Flood Control, Assam.
  3. Minister of Finance, Assam.
  4. Minister of Forests, Assam.
  5. Minister of Power, Assam.
  6. Adviser, NEFA.
  7. Chairman of the Commission.

The secretariat work of the board will be looked after by a whole-time Secretary.

4. Staff for the Commission :

For carrying out the functions of the Commission, the following staff is considered necessary —

1. Three Circles for Investigations.
2. Three Circles for Construction.

3. One Director for Soils, Slit and Testing Lab.
4. (One Circle for Navigation.
5. Directorate for Designs (this will include Geologist section).

For the purposes of investigation and construction, the river will be divided into three reaches viz., the north, the centre and the south, The following suggestions are made, The headquarters of the Investigating Circle of North will be at North Lakhimpur, that of the Centre, at Tezpur and of the South at Nalbari. The headquarters of the Construction Circles would be at Dibrugarh for the North, at Tezpur for the centre, and at Barpeta Road, for the south. These centres may be altered according to suitability.

5. Equipment :

For carrying out reconnaissance and observations etc., the following special equipment would be necessary for the Commission :

1. One Six-secter or four secter plane.
2. Six diesel launches.
3. Six motor boats.

Besides these, three dredgers for which orders above already been placed, will be available for working for the Commission. In addition, it will also be necessary for the commission to obtain compaction and earth-moving machinery for the work of embankment etc.

6. Works Programme :

The list of main works which are under construction

is at Appendix-I. It will be seen from this list that the cost of the spill-over works at the end of March 1969 was of the order of Rs. 9 crores. Out of this, the expenditure during 1969-70 is about Rs. 4 crores leaving a balance of works consisting about 5½ crores which are to be continued during the years 1970-71. In addition to this, the cost of closing of breaches and maintenance annually is stated to be of the order of Rs. 1 crore, and some new works would be necessary. Thus the cost of the works which are required to be undertaken during 1970-71 would be more than Rs. 6 crores. There is a budget allotment of Rs. 5.16 crores.

7. Finance :

The funds allotted during the Fourth Plan are of the order of Rs. 30 crores. Out of the Central assistance to the State Plan of Rs. 220 crores, Rs. 15 crores are to be earmarked for the flood control works of the Brahmaputra Valley. Another Rs. 15 crores have to be made available to the State Government by the Centre. The cost of dredgers under Central Sponsored Scheme may be counted against this. The average annual expenditure for the balance of four years would be Rs. 6 crores.

8. Programme for Fourth Plan :

With the formulation of the Brahmaputra Flood Control Commission and the Control Board and the financial commitments as indicated above, it is expected that sufficient data will be collected and come tentative, tangible projects which will fit into the total basin plan, can

be drawn up for implementing. during the Fifth and subsequent plans.

This is in a nutshell the functions of the Brahmaputra Control Commission.

বৰুৱা ডাঙৰীয়াই এই Flood control Board ৰ কৰ্মচাৰী ৰা বিষয়া সকল ক'বপৰা লোৱা হ'ব জানিব বিচাৰিছিল। তেখেতৰ সন্দেহ ভাঙন কৰাৰ বাবে কওঁ যে আমি এই সংক্ৰান্তত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ লগত আলোচনা কৰি জানিব পাৰিছোঁ যে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ Flood control Board ৰ বাবে Advisory কে ধৰি তিনিজন মানুহ বাহিৰৰ পৰা লোৱাৰ সিদ্ধান্ত ভাৰিছে আৰু বাকী বিলাক অসমৰ Service cadre ৰ পৰা লোৱা হ'ব। তিনিজন বাহিৰৰ পৰা অনা হ'ব কিয়নো সেই কামৰ বাবে যি গুণৰ প্ৰয়োজন তেনেকুৱা গুণ থকা মানুহৰ অভাৱ, হয়তো গোটেই ভাৰতবৰ্ষতে মাত্ৰ ২১ জনহে ওলাব পাৰে বুলি আমাৰ ধাৰণা। এতিয়া তেনেকুৱা মানুহ এজন বিচাৰি পোৱা নাই। মানুহজন বিচাৰি থকা হৈছে।

(A voice—আমেৰিকাৰ পৰা আনিব নেকি ?)

আমেৰিকাৰ পৰা অনা কথা কোৱা নাই ভাৰতবৰ্ষৰে মানুহ লোৱাৰ কথা ভবা হৈছে। Minister নবসিং বৰ্মা বৰ্তমান অৱসৰ লৈছে, কিন্তু তেখেতে বহুত ডাঙৰ চাকৰি লৈ আমেৰিকালৈ গৈছে। কেন্দ্ৰীয় জলসিঞ্চন মন্ত্ৰী Mr.K.L. Roy অনপতে আহোতে সেই মতেই প্ৰকাশ কৰিছে। অন্ততঃ ২ জন অভিজ্ঞতা থকা লোক লাগে আৰু তেনে মানুহ অসমত নাই বুলি তেখেতৰ ধাৰণা সেইকাৰণে বাহিৰৰ পৰা অনাৰ কাৰণে চিন্তা কৰিছে। সদ্যহতে এজন লোৱা হৈছে। তেখেতক Design Investigation ৰ কাৰণে লোৱা হৈছে। চতুৰ্থ জন Assam cadre ৰ বিষয়া দিল্লীৰ কাৰণে চেপ্টা কৰা হৈছে।

Shri Dulal Chandra Barua : অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এটা কথাত খবৰকাৰ হ'ব বিচাৰিছোঁ। আমাৰ ডাঙৰ project লোৱাৰ ঠিক কৰা হৈছে। বিশেষকৈ লোৱাটোও ঠিক কথা। কিন্তু এটা কথাত মই বৰ দুখ আৰু লাজ পাইছোঁ, অন্তৰ কথা ক'ব নোৱাৰোঁ। আমাৰ অসম ভাৰতবৰ্ষৰ ভিতৰত বানপানী হোৱা ঠাই

বিধাকৰ ভিতৰতেই প্ৰখ্যাত গতিকৈ আমাৰ ইয়াত অভিজ্ঞতা থকা লোক নাই বুলি কলে আমি মানি ল'ব নেবোৰে, আৰু মানি ল'ম কেনেকি ? গতিকে contract Basis ত হলেও আমাৰ ডেকা ইঞ্জিনিয়াৰ সকলক অন্ততঃ chief ইঞ্জিনিয়াৰক Training দিয়াই আনক, আৰু লগে লগে ডেকা মানুহ Associate কৰি ৰাখিব লাগে অৰ্থাৎ যি সকলে কথাবিলাক বুজি পায়। কাৰণ মন্ত্ৰী মহোদয় হয়তো মন্ত্ৰী সভাত নাথাকিব আৰু আমিও হয়তো নাথাকিম তেতিয়া কি অৱস্থা হ'ব মই আগতেই মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰি জনাব খুজিছো। Oil Refinery বা আন বহুত ঠাইৰ নিচিনা ভুল কৰিলে নহ'ব। গতিকে সেইবিলাক দেখি-শুনি দূৰদৃষ্টিৰে কাম কৰিব লাগিব। ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনত এটা দীঘল দৃষ্টিভঙ্গী লোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা উচিত। গতিকে এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচন চলি থকা অৱস্থাত আমাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ সকলক প্ৰশিক্ষণ দি অনাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : বিশেষজ্ঞ সকলে পৰামৰ্শ দিছে যে আৰু কৈছে যে আমাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ সকলৰ drawback আছে। আজি আমাৰ Practical Training ৰ Scope নাই। যেতিয়া কলেজৰ পৰা বা স্কুলৰ পৰা ওলাই যি চাকৰি পায় তাত Practical Training ৰ যি বিষয় আছে, সেইবিলাক বিষয়ত অভিজ্ঞতা অৰ্জন কৰিব পৰা নাই। তদুপৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচন আশানুগতি কৰিবলৈ হলে, যিমান ইঞ্জিনিয়াৰ গঢ়ি তুলিব লাগিব, সেইটো সম্ভৱ কৰিব নোৱাৰিনো। সেই কাম কৰিবৰ কাৰণে এতিয়া আমি বিশেষজ্ঞ সকলৰ পৰামৰ্শ সহায়, সহযোগ লৈ কমিচন গঠন কৰি আমাৰ এই বৃহৎ বানপানী সমস্যা, গৰাখহনীয়া সমস্যা এইবিলাক দূৰ কৰিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিব লাগে। সেইকাৰণে K.L. Rayo এইটোৰ Chairman হ'ব পৰা মানুহ ভাৰতত নাই বুলি কৈছে। গতিকে তেওঁ মানুহ বিচাৰি দিব নোৱাৰাত বিমোৰত পৰিছে। বৰুৱা ডাঙৰীয়াই কৈছে যে আমাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ সকলক ততাতৈয়াকৈ প্ৰশিক্ষণ দিবৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। এই কথা গঢ়ি দিছো ইয়াত আছে যে—এই Board ৰ প্ৰগেম হ'ব ইঞ্জিনিয়াৰ সকলে খাতে উচ্চতম জ্ঞান অৰ্জন কৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিব পাৰে তাৰবাবে ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত বা ভাৰতৰ বাহিৰত যত, এনেকুৱা প্ৰশিক্ষণৰ ব্যৱস্থা আছে, সেইবিলাকত প্ৰশিক্ষণ দি আনিব পৰা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰা হ'ব।

গতিকে মোৰ খাৰণা যে, আমাৰ এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ ক্ষেত্ৰত যিটো নিযুক্তিৰ ব্যৱস্থা হ'ব তাত আমাৰ যি পৰিমাণৰ ইঞ্জিনিয়াৰ আছে, তেওঁলোকেই নিযুক্তি পাব। মোৰ বিশ্বাস যে যিমান বিলাক ইঞ্জিনিয়াৰৰ দৰকাৰ হ'ব, সেইখিনি আমাৰ Assistant Engineer, Sub-Engineer আছে তেওঁলোকেই পাব, তাত কোনো ভুল নাই।

Shri Mohidhar Pegu : এইটো কথা শুনিছো যে, ব্ৰহ্মপুত্ৰ বান নিয়ন্ত্ৰণ আয়োগ পঞ্চম পৰিকল্পনাত আৰম্ভ হ'ব। এই কথাটো সঁচানে?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ কাম আৰম্ভ হৈছে বুলিয়েই ক'ব পাৰি যদিও চাকৰি-বাকৰি এতিয়াও নিযুক্তি হোৱা নাই।

Shri Suren Medhi : ৪^{র্থ} পৰিকল্পনাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ বাবে কোনো অৰ্থ বৰ্দ্ধিত হোৱা নাই। যদি ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ বাবে গোটেই টকা State Plan ৰ পৰা দিবলগা হয়, তেন্তে দুৰ্বোহ কথা হ'ব। সেইকাৰণে প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ ঘোষণাত আমাৰ প্ৰদেশে কিমান অংশ বহন কৰিব আৰু কেন্দ্ৰই কিমান অংশ বহন কৰিব। এতিয়া কথা হৈছে ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনটোত বহুত অৰ্থ ব্যয় হ'ব। ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনতেই যদি সেই টকা ব্যয় কৰে, তেন্তে আমাৰ কিছুমান কথা বাদ পৰি যাব। তাৰোপৰি ইয়াৰ কিমান power উৎপন্ন হ'ব পাৰে, তাৰ Survey ইয়াৰ ভিতৰতে কৰিব পাৰে। এইটো কথা আছে নে নাই?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : ৪^{র্থ} পৰিকল্পনাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ কাৰণে যিখিনি টকা খৰিব লাগে সেইখিনি খৰি ১৫ কোটি টকা দিব লাগিব। এই ১৫ কোটি টকাৰ ভিতৰত এই বছৰ ৪৫ কোটি টকাৰ কাম কৰিছে। যিবিলাক Spill over কাম, সেইবিলাকত ১০ কোটি টকা খৰছ কৰা হৈছে। নতুন plan ৰ পৰা এই বছৰত ৫ কোটি টকা দিব লাগিব, মুঠতে আমাৰ খৰছ হ'ব ১০ কোটি টকা। প্ৰধানমন্ত্ৰী মহোদয়ে এই বিষয়ত ঘোষণা দিয়াৰ পিচত এটা খেলিমেলি অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছিল। মই নতুন দিল্লীলৈ গৈ আমাৰ এই বিষয়ত কি হ'ব পাৰে বা অৰ্থৰ বিষয়ে কি হ'ব, এই বিষয়ে প্ৰধান মন্ত্ৰীক সুধিছিলো। তেখেতে কয় যে planning কমিচনে আগতে আপত্তি কৰিছিল,

তথাপি তো ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ কাৰণে ১৫ কোটি টকা দিয়া হ'ব। তাৰোপৰি ৪র্থ পৰিকল্পনাৰ টকালৈ চাই প্ৰতি বছৰে ৬ কোটি টকা খৰছ কৰিব পাৰে।

আগৰ কথামতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী নিয়ন্ত্ৰণৰ দায়িত্ব বহন কৰিব। মোটামোটি ভাৱে কবলৈ গলে Draizing raising আৰু embranchment ৰ কাম কৰি দিব। সেই কাম শেষ হোৱাৰ দুবছৰৰ পিচত সেই কামবিলাক মেৰামতি কৰিবৰ কাৰণে গতাই দিব। এইটো বাস্তৱ সংশোধন কৰি ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী আৰু উপনৈ বিলাকৰ বাবে intigated plan হ'ব লাগে। অকল ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদী নিয়ন্ত্ৰণ কৰিলেই বান নিয়ন্ত্ৰণৰ সমস্যা সমাধান হ'ব নোৱাৰে। সেইকাৰণে এতিয়া ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু উপনৈ সমূহত intigated plan ৰ যোগেদি কৰা হ'ব। কিন্তু ব্ৰহ্মপুত্ৰ সম্পূৰ্ণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ কাম সোনকালে আৰম্ভ হ'ব, এই বিষয়ে অলপ সদস্য সকলক হতাশ কৰিব লগা হৈছে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ যি বিলাক তথ্য অনুসন্ধান হ'ব লাগে, সেই তথ্য অনুসন্ধান হোৱা নাই। যিবিলাক তথ্য সংগ্ৰহ হৈছে, সেইটোত হিচাব কৰি দেখিছে ৭০ বছৰৰ কাম।

যদি প্ৰকৃতভাৱে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ কাৰণে কিবা চকুত লগা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে তেনেহলে সেইটো ১০০ বছৰৰ পাচতহে হ'ব পাৰে। আজি মেধি ডাওৰীয়াই কৈছে যে যিবিলাক নদীৰ তথ্যৰ অনুসন্ধান চলাই সেইবিলাকৰ এটা সম্পূৰ্ণ অনুসন্ধান হ'ব লাগে। সেইটো তেওঁলোকেও স্বীকাৰ কৰিছে যে, আমাৰ যিবিলাক নৈৰ অনুসন্ধান কৰা হ'ব বা তথ্য আদি সংগ্ৰহ কৰা হ'ব সেইবিলাকৰ সম্পূৰ্ণ তথ্য লাগিব। তৱিশ্যতে যাতে এইটো অকল বাননিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে নহয় তাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিব লাগিব। কাৰণ আমাৰ বিদ্যুৎ উৎপাদনৰ কাৰণেও এইটো সম্ভৱ হ'ব। সেই প্ৰসংগত আমাৰ গোন্ধামী ডাওৰীয়াই তেখেতে কৈছিল যে, এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ মানুহ আহি গ'ল। কিন্তু আমাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ মানুহ অহা নাই। কিন্তু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে যি, scheme লৈছে সেই scheme ত ৯২ লাখ টকা লৈছে। এই scheme বিশেষকৈ আমাৰ Unemployed Engineer যিসকল আছে সেই Engineer সকলক নিযুক্তি দিবৰ কাৰণেই কৰা হৈছে। তেওঁলোকক নিযুক্তি দিয়াৰ লগে লগে তেওঁলোকে যাতে অনুসন্ধান বা গবেষণাৰ ক্ষেত্ৰত কিছু কাম কৰিব পাৰে তাৰ কাৰণেই তেওঁলোকক নিযুক্তি দিয়া হৈছে। বোধকৰো এইটো

সম্ভৱ হ'ব। কাৰণ তেওঁলোককে এই অনুসন্ধানত সৰল Data সমন্ধে কিছু কাম কৰিব পাৰিব।

Shri Premodhar Bora : ইয়াত Soil Conservation আৰু Aforestration ৰ কিবা scheme আছিল নেকি?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : এই Soil conservation আৰু Aforestration scheme বিলাকৰ বিষয়ে ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিটীনে ব্যৱস্থা কৰিব আৰু তাত যথেষ্ট গুৰুত্ব দিব। Dr. K. L. Rao ৰ মতেই এই সৰু সৰু নদী বিলাকৰ Aforestration নহলে বান নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰে কাৰণ Aforestration নহলে Seal control কৰিব নোৱাৰে। সেইকাৰণে এইবোৰ কৰিবই লাগিব। সেই কাৰণে Soil conservation ৰ কাৰণে ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিটীনে এটা বিশেষ বিভাগ ইয়াত কৰিব আৰু সেই বিভাগ আৰু আমাৰ যি বিভাগ আছে এই দুয়ো বিভাগৰ সমন্বয়ত আমাৰ এই aforestration আৰু Soil conservation ৰ যি আঁচনি ল'ব লাগে সেইবিলাক আঁচনি ল'ব লাগিব। এতিয়া মই ক'ব খুজিছো যে, আমাৰ এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ নৈখন সম্পূৰ্ণভাৱে যদি নিয়ন্ত্ৰণ কৰে তেনেহলে বৰ ভাল হ'ব। ইয়াৰ ভিতৰত আমাৰ সৰু নৈ কেইখনমান নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ কিছুমান scheme ৰ ব্যৱস্থা আছে। সদনৰ সকলো সদস্যই জানে যে, কিছুমান দিনৰপৰা আমাৰ গাঁচখন নদী মানাহ, পাগলাদিয়া, সোৱনশিৰী, দিহিং আৰু ধনঞ্জী নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ কাৰণে Dam আদি দিবৰ কাৰণে তথ্য সংগ্ৰহৰ কাম চলি আছে। এই গাঁচখন নদীত যাতে Dam দি নিয়ন্ত্ৰণ কৰে তেনেহলে ভালকৈয়ে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা হ'ব। সেইবিলাক বিষয়ৰ কাম ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিটীনে আৰম্ভ কৰিব আৰু যিমান সোনকালে পাবে সিমান সোনকালে সম্পূৰ্ণ কৰিব। কিন্তু একেলগে গাঁচখন নৈ কৰিব পাৰিবনে নোৱাৰে সেইটো ক'ব নোৱাৰো। কিন্তু যিমান সোনকালে এই নৈ কেইখন নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাবে সিমান সোনকালে কৰিম বুলি আমাৰ কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী দণ্ডতৰ পৰা আশ্বাস আমি পাইছো। এইটো হোৱাৰ পাছত আজি আমাৰ যিমান বিলাক সমালোচনা এই বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ ওপৰত হৈছে সেই সমালোচনা দূৰ হ'ব।

Shri Jalaluddin Ahmed : মন্ত্রী মহোদয়ে স্বীকাৰ কৰিছে যে, আমাৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচন হ'ব হ'লে Power ব্যৱস্থা হ'ব আৰু যিমান বিলাক নৈ আছে তাৰ সকলো পানী উজিয়াই দিব। ইয়াৰ লগত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা হ'বনে নহয় নে আমাৰ দেশত পানী একেবাৰে নাইকীয়া হ'ব।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : চাব, নদী নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে আমাৰ দেশখন মৰুভূমি হ'ব বা মৰুভূমি কৰাব। নদী নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ অৰ্থ এইয়ে হ'ল যে দৰকাৰী পানীখিনি Reserve ত ৰাখি বাকীখিনি অদৰকাৰী পানী খেতিত খৰচ কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰা। সেইকাৰণে এই প্ৰশ্নটো নিৰ্বৰ্থক প্ৰশ্ন আৰু উত্তৰ দিয়াটো বোধকৰো কোনো প্ৰয়োজন নাই।

চাব, ইয়াৰ পাচত আমাৰ যিবিলাক অভিযোগ বা সমালোচনা এই বিভাগক লৈ কৰা হৈছে সেইবিলাক সম্পৰ্কত অলপ মান কৰ খুজিছো। প্ৰথম কথা হৈছে যে, Gogoi দেৱে Estimate কমিটিৰ Report ৰ কথা কৈছে। Estimate কমিটিয়ে যিবিলাক আসোৱাহ আঙুলিয়াই দিছে সেই আসোৱাহ দূৰ কৰিবৰ কাৰণে আমি যংগবোনাস্তি চেণ্টা কৰিম আৰু তেখেত সকলে যিভাৱে কাম কৰা উচিত বুলি কৈছে সেইবিলাক বিশেষ মনোযোগ আৰু দৃষ্টিৰে চাম আৰু সেইটো কাৰ্য্যত কৰিবৰ কাৰণে চেণ্টা কৰিম। এটা অভিযোগ কেইবাগৰাকী সদস্যই কৰিছে যে, আমাৰ কাম বিলাক দেৰীকৈ আৰম্ভ হয়। Estimate কমিটিয়েও সেইটো কথা কৈছে যে, বান নিয়ন্ত্ৰণৰ কামবিলাক নবেম্বৰ মাহতে আৰম্ভ কৰিব লাগে। এইটো আমাৰো ই হা যে, নবেম্বৰ মাহতে কাম আৰম্ভ কৰিলে বাৰিষাৰ আগতে কাম সম্পূৰ্ণ কৰিব পৰা হয়। তেনেহলে আমাৰ দুটা বিষয়ত লাভ হয়। এটা হৈছে project বিলাক পানীয়ে ভাঙিব নোৱাৰে। দ্বিতীয়তে হৈছে বিভাগীয় হিচাব পত্ৰ যি খেলিমেলি হয় সেই খেলি মেলি নহ'ব। এই বিষয়ত যথেষ্ট চেণ্টা কৰা হৈছে কিন্তু কাৰ্য্য-কৰী হ'ব পৰা নাই।

এই বছৰ ১৯৬৮-৬৯ চনত আমি যিমান কাম কৰিছিলো সেইখিনি কাম কৰোঁতে আমাৰ ১৯৬৯-৭০ চনৰ প্ৰায় ২ কোটি ৪০ লাখ টকা খৰচ হ'ল। আমি কিছুমান কামৰ লগে লগে যিবিলাক অধিবাহাৰ্য্য কাম সেইবিলাক কাম

কৰিবৰ কাৰণে নোৱাৰ পিত্ত সেই কাম বিলাকৰ টকা সেইবছৰেই—দিব নোৱা-
বিলো। কাৰণ আমাৰ বিমান পৰিমাণৰ টকাৰ প্ৰয়োজন সিমান পৰিমাণৰ
টকা নাছিল। সেইকাৰণেই আমি ১৯৬৯ চনৰ পহিলা এপ্ৰিলত আমাৰ
১৯৬৯-৭০ চনৰ বিবিলাক টকা আছিল সেই আটাইখিনি টকা খৰচ কৰিলে
অথচ দুই কোটি টকা লগে লগে বাকী কেইলাখ টকাও খৰচ কৰা হ'ল।
সেইকাৰণে আমাৰ সন্দেহ আছে এইবছৰ ১৯৬৯ ৭০ চনত কোনো নতুন কাম
হাতত লব নোৱাৰিম। যদিও সকলো ফালৰপৰা এই বিষয়ত দাবী কৰা
হৈছে আৰু বিভাগেও কিছুমান কাম নকৰিলে নহয় বুলি কৈছে আমি কোনো
এটা কাম কৰিব নোৱাৰিম। কিন্তু শেষত সৌভাগ্যৰ বিষয় যে কিছুমান
বিভাগত plan ৰ টকা উদ্বৃত্ত হব। আমাৰ বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগক উদ্বৃত্ত ২
কোটি টকা দিছে। এই টকাৰ মঞ্জুৰী পোৱাৰ পাচতহে কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে
আৰু সেইকাৰণেই কাম আগতে আৰম্ভ কৰিব নোৱাৰিলে এতিয়া plan
Estimate কৰি সকলো সাজু হৈ আছে।

Shri Dulal Chandra Barua : তেতিয়াহলে এই বছৰৰ কথাটো কি হল ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : এইটোৱেই মই কৈছো যে,
আমি কেৱল টকা পাইছোহে। এনেকৈয়ে প্ৰায় প্ৰত্যেক বছৰে হৈ আছে
যদিও আমি চেষ্টা কৰি আছো এইবিলাক সোনকালে শেষ কৰিবৰ কাৰণে
কিন্তু আমি এই বিষয়ত কাৰ্য্যকৰী হব পৰা নাই। আমাৰ এই মাটি
অধিগ্ৰহণৰ সম্পৰ্কত কিছুমান আসোঁৱাহ উলিয়াইছে। মাটি অধিগ্ৰহণৰ বি
ক্ষতিপূৰণ দিয়ে সেই দায়িত্ব বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ নহয়। বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে
বেতিনিউ বিভাগক টকা খিনি মঞ্জুৰী কৰি দিয়ে আৰু সেই বিভাগে কাক কেতিয়া
দিয়ে বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগে তাক নাজানে আৰু তেওঁবিলাকৰ কোনো দায়িত্ব সেই
বিষয়ত নাই। মাটি অধিগ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত যদি কোনো খেলি মেলি বা দুৰ্নীতি হয়
তাৰ কাৰণে ৰাজহ বিভাগহে দায়ী।

Shri Promode Chandra Gogoi : মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে
অধিগ্ৰহণ কৰাৰ সময়ত ক্ষতিপূৰণৰ হিচাব ৰাজহ বিভাগে কৰে। কিন্তু সেই
হিচাবটো কৰি দিয়াৰ আগতেও বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ Executive Engineer এ

ৰাজহ বিভাগৰ কৰ্মচাৰীৰ লগত আলোচনা কৰি তাত চহী দি সন্মতি জনাব লাগে। তেনেকৈ অধিগ্রহণ কৰিবলৈ হলে E & D বিভাগে চকু দিব লাগে। তাৰ পিছতহে সেই মাটি বিলাক অধিগ্রহণ কৰা হ'ব। তাৰ পিছতহে সেই অধিগ্রহণ কৰা মাটিৰ মূল্য ধাৰ্য্য কৰে। মাননীয় সদস্য শ্ৰীগণৈ দেৱে সুধিছে যে Executive Engineer আৰু Sub-Deputy এ আলোচনা কৰি যে তাত সন্মতি দিব লাগে কথাটো হৈছে যে—অধিগ্রহণ কৰা মাটিৰ কাৰণে যিটো ক্ষতিপূৰণ দিবলগীয়া হয় তাৰ কাৰণে সেই মাটিত কিমান গছ-গছনি, ঘৰ-দুৱাৰ, পুখুৰী আদি বিভিন্ন সা-সম্পত্তিৰ হিচাব কৰি তাৰ এটা Report কৰে। Report কৰাৰ পিছত দুয়োজন বিষয়াই সেই Report সঁচা হ'বনে নহয় সেইটো তদন্ত কৰে আৰু তদন্তৰ পিছত Engineer জনে Certify কৰে। Report দিয়াৰ পিছত Revenue Department এ তাৰ মূল্য নিৰূপণ কৰে।

compensation দিয়াত পলম হোৱাৰ প্ৰথম কথা হ'ল যে ১৯৫৪ চনতে মঠাউৰিবোৰ বান্ধিবৰ কাৰণে যিটো সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল সেইটো এটা ঐতিহাসিক ঘটনা বুলিব পাৰি। ১৯৫০ চনত যিটো ভূমিকম্প হৈছিল তাৰ ফলত ৰাজ্যৰ বিভিন্ন নদ-নদীৰ গতি বদল হৈ গৈছিল, নদীৰ সোঁত পৰিবৰ্তন হৈ গল আৰু যে কত কি হ'ল তাৰ সীমা সংখ্যা নাইকীয়া হ'ল। এই অসুয়া বিলাক নিৰাময় কৰিবৰ কাৰণে নানান গুণা-গুণা চলিছিল।

Shri Kamini Mohan Sarma : মাননীয় মন্ত্ৰীমহোদয়ৰ পৰা মই এইটো জানিব পাৰোঁকি যে তেখেতে কৈছে—বান-নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু S.D.C. এ যুটীয়াভাৱে বিষয়টো নিৰাকৰণৰ চেষ্টা কৰে। এই কথা মন্ত্ৰীয়ে নিশ্চয় জানে যে বানপানী বিভাগৰ S.D.O. ই চহী নকৰিলে payment নহয়। S.D.O. ই চহী নকৰাৰ কাৰণে payment পলম হৈ গৈছে।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : ৰাজহ বিভাগৰ মণ্ডল-কাননগুৰে গৈ ঘৰদুৱাৰ, গছ-গছনী কিমান আছে তাৰ হিচাব লয়। তাৰপিছত S.D.O. আৰু S.D.C. এ সেইবোৰ verify কৰিব লাগে। আজি যেনেকৈ কৈছে যে এবিধা মাটিত ইমানবিলাক গছ-গছনী থকা দেখুৱাইছে, আন এঠাইত fishary থকা দেখুৱাইছে। সেইবিলাক গছ-গছনী আৰু fishary আছেনে নাই সেইটো যুটীয়াভাৱে তদন্ত কৰিব লাগে। সেইটো যেতিয়া ৰাজহ বিভাগলৈ আহে তেতিয়া

assess কৰি compensation দিয়ে। এতিয়ালৈকে যি compensation দিয়া হৈছে তাত বহুত আসোঁৱাহ পোৱা গৈছে—অতিৰিক্ত payment হৈছে বুলিয়েই মোৰ সন্দেহ হৈছে। নলবাৰীত এটা case হৈছিল National Highway ত। এইটো কেনেকৈ দূৰ কৰিব পাৰি সেই বিষয়ে সদস্য সকলে যি পৰামৰ্শ দিয়ে সেই অনুযায়ী এই দুৰ্নীতি নিৰাৱণ কৰিব পৰা হ'ব। সদস্য সকলৰ পৰামৰ্শ সমূহ যদি সমন্বয়তে এই বিভাগলৈ যায় তেতিয়া উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰি আৰু তেতিয়াহে ভবিষ্যতে বাধাপাপ্ত হ'ব বুলি আশা কৰিব পাৰি।

Shr Mohidhar Pegu : ইয়াত এটা Norm বা সমপৰিমাণকৰ কোনো ব্যৱস্থা নাই।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : আমি এটা standard কৰি দিব নোৱাৰো। ক্ষতিপূৰণ দিয়াত প্ৰথম হোৱাৰ কাৰণ হল এই মঠাউৰী বন্ধা কাম ১৯৫৪ চনতহে আৰম্ভ হয় যেতিয়া পণ্ডিত নেহেৰুৱে চীন দেশত ভ্ৰমণ কৰি ঘূৰি আহিল, সেই সময়ত মানুহ বিলাকে মাটিৰ কাৰণে ক্ষতিপূৰণ পাব বুলি নেভাবিছিল। তেওঁলোকে ভাবিছিল যে চৰকাৰক বাস্তৱ বাস্তৱৰ কাৰণে মাটি দিব লাগিব। তাৰপিছত এই কথাৰ পৰিবৰ্তন হল আৰু মঠাউৰীৰ কাৰণে দিয়া মাটিৰ ক্ষতিপূৰণ দাবী কৰিলে। আমাৰ আইন হল ১৯৫৪ চনত আৰু সেই আইনমতে মঠাউৰীত মাটি গলে খাজনাৰ ১৬ গুণ ক্ষতিপূৰণ পাব। এই আইনমতে কিছুমানে ক্ষতিপূৰণ ললে। কিন্তু কিছুমান High court ত লৈ গল আৰু কিছুমান Supeme Court পালেগৈ আৰু আইনখন অবৈধ বুলি ঘোষিত হল। গতিকে যিখন পুৰণি আইন Land Acquisition Act সেই মতেই অধিগ্ৰহণ কৰিব লগা হল। এতিয়া মাটিৰ market price plus 15% solatium দি মিটমিট কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে আৰু বহুত ক্ষেত্ৰত কৃতকাৰ্য্য হৈছে। যিবিলাকে পাবলৈ বাকী আছে তেওঁলোককো সোনকালে দি এই বিভাগটো বন্ধ কৰিব লাগিব। মই ৩ বছৰে চেষ্টা কৰি কিছু অগ্ৰগতি হৈছে। কেতিয়াবা এনেবোৰ কথাত বিষয়াসকলৰ পৰাও আপত্তি আহে আৰু সেই আপত্তিসমূহ অগ্ৰাভ্য কৰি হুকুম দিয়াত অসুবিধা আৰু দিলেও মন্ত্ৰীৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ আহিব পাৰে যে মন্ত্ৰীয়ে হস্তক্ষেপ কৰিছে। সেইকাৰণে কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত ইচ্ছা থকা স্বত্বেও হস্তক্ষেপ কৰা নাই।

Shri Lakshyadhar Choudhury : মই Compensation সম্পর্কত কব বিচাৰিছো যে ১৯৫৪ চনতে যিখন Act তৈয়াৰ হয় সেই মতে কিছুমান লোক ৪০ বছৰৰ খাজানা হিচাপ কৰি ক্ষতি পূৰণৰ পৰিবৰ্ত্তে অধিগ্রহণ কৰি আছিল। কিন্তু যেতিয়া আইনখন নাকচ হয় তেতিয়া সেই ৪০ বছৰৰ খাজানাৰ টকা একেলগে পালে। আৰু সেই মানুহ বিলাকৰ ১০/১২ বছৰ ধৰি সেই মাটিৰ খাজানা দি আহিব লগীয়া হৈছে। সেই মানুহ বিলাকক ক্ষতিপূৰণ দিয়াৰ কি ব্যৱস্থা কৰিছে ?

Shri Mohendra Mohan Choudhury : যিবিলাক মাটি অধিগ্রহণ কৰা হৈছে সেইবিলাক মাটিৰ বাবে ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছে। আৰু তাতে এটা অসন্তুষ্টিয়ে দেখা দিছে এই অশান্তি দূৰ কৰিবৰ কাৰণে যিমান বিলাক মাটি অধিগ্রহণ কৰা হৈছে তাৰ পট্টা নাকচ কৰা হৈছে। আৰু যিবিলাকে খাজানা দিছে সেই বিলাকক ক্ষতিপূৰণ দিয়া ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। আৰু খাজানাৰ পৰা বেহাই দিয়া হৈছে।

Shri Lakshyadhar Choudhury : এই সকলে ক্ষতিপূৰণ পাবনে ?

Shri Mohendra Mohan Choudhury : খাজানা ১০ গুণ দিয়াৰ কিছুমান মানুহক ক্ষতিপূৰণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। কিন্তু এইখিনিতে এটা বিপদ হৈছে যে যিখন আইনৰ দ্বাৰা এই ক্ষতিপূৰণ দিয়া হৈছিল সেই আইনখন Supreme court এ অবৈধ বুলি ঘোষণা কৰিলে। তাৰ সেই আইনৰ দ্বাৰা কৰা সকলো কামক অবৈধ বুলি ঘোষণা কৰিলে। সেই কাৰণেই আমি valibling আইন কৰিব লগীয়া হয়। তাৰ পাচত সেই আইন অনুসৰি তাত যিমান বিলাক কাম কৰিলো সেই বিলাক বৈধ হৈ গল। এই আইন বৈধ হোৱাৰ কাৰণে যি ১০ গুণ ক্ষতিপূৰণ কৰা হৈছিল সেই আইন কৰি লোৱাৰ কাৰণে আমাৰ বিপদ হয়। আমি এতিয়া এইবিলাক নিষ্পত্তি কৰিছো আৰু অধিগ্রহণ কৰা মানুহ বিলাকে ক্ষতিপূৰণ পাব। আমাৰ যিখন আইন অবৈধ হয় তাৰ কাৰণে আমি কাৰো অন্যাৱ হবনৈ দিব নোৱাৰো। Supreme court এ অন্যাৱ বুলি ঘোষণা কৰিলেও আমি মানুহৰ অন্যাৱ হবনৈ দিব নোৱাৰো। আমি কৈছিলো এই আইনখন অবৈধ হলেও ক্ষতিপূৰণ অবৈধ

হোৱা নাই। এই বিলাক মানুহক ক্ষতি পূৰণ দিয়াৰ কাৰণে Market value of the Land আৰু Solecium 15% দিয়া হল।

আমাৰ জীয়াখল নৈৰ গতি পৰিবৰ্তন কৰাত ধেমাজী অঞ্চলৰ বাইজ বিপদত পৰিছে। বাৰিষা বানপানী হোৱাৰ ফলত ৪/৫ গাহ মান সেই অঞ্চলৰ মানুহ বিলাক বাষ্টাত আৰু মঠাউৰিত camp কৰি থাকিব লগীয়া হয়। আমাৰ চৰকাৰৰ ফালৰ পৰাও বেচন আদি সাহায্য দি অহা হৈছে। যেতিয়া মই উত্তৰ লক্ষীমপুৰলৈ গৈছিলো তেতিয়া তাৰ স্থানীয় বাইজক এই নদী নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ কথা কৈছিলো। কিন্তু তাৰ কামত অগ্ৰশৰ হোৱাৰ পথত বহু বিলাক বাধা স্থানীয় বাইজৰ পৰা আহে। যিফালে নদীৰ চেনেল কটা ব্যবস্থা কৰিছিলো, মুখ-বন্ধাৰ কথা ভবা হৈছিল সেই বিলাকত স্থানীয় বাইজৰপৰা যথেষ্ট বাধা পোৱা হয়। এই বাধা পোৱাৰ কাৰণে Department ৰ বিষয়া সকলে কামত আগবাঢ়িব পৰা নাই। বিশেষজ্ঞ সকলে যি পৰামৰ্শ দিছে সেই মতে স্থানীয় বাইজক প্ৰতিয়ন নিয়াবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। শেষত মাননীয় সদস্য শ্ৰীৰম্ভেচ কোলি, দুলাল বৰুৱা, মহিধৰ পেগু, প্ৰেম বৰা সকলোৰে চেষ্টাৰ কাৰণে কাম লবলৈ থিক কৰা হৈছে। পূৰণী চেনেলটো অন্য একালে বোৱাবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে আৰু যিবিলাক ঠাই নষ্ট কৰিছে তাত মথাউৰী বন্ধা হৈছে কিন্তু এই কামত ৫০ লাখ টকা ....

Last year in the flood season the Jiadhoh embankment got breached at 2 places the river being diverted towards the Dhemaji area. Work has been taken up to restore the river to its original course by providing a pilot channel and a floating screen. The work is practically completed and it is expected to prevent the flooding of Dhemaji area in the ensuing flood season. The 2 breaches have not been purposely closed so as to allow time for the pilot channel to develop into proper section as otherwise the closure will be infructuous. Tender notice was issued for work worth Rs. 5 lacs for cutting pilot channel.

Further information regarding revised tender notice amounting to Rs. 38 lacs as reported by Member has not been received. Exact information is not handy and will be looked into.

Shri Promode Chandra Gogoi : তেখেতে এটা কথা উত্থাপন করিছে। তারে এখন আরক পত্র মোর হাতত পবিছে সেইখন Govt of India পরা দিছে। তার কপি Minister, Chief Minister, Chief Engineer লৈকো দিছে ইয়াত মোর এটা অভিযোগ আছে।

...On 3.3.70 a tender for channel cutting by the name of work "F.D.R." to Jiadhal for 1969-70 (Training of river Jiadhal)" was called for. The tender value was 5 lacs only. The item of work was—"Cutting and digging canals and dressing with an average depth of 2 to 3 M including the spoil upto a distance of 50 M including constructing the marginal bund of both sides of the canal with spoils including all Lead and lift etc. complete as directed." The work was allotted to contractors namely (1) Ramniwas Agarwalla, (2) Madanlal Bansal - brother of Ramniwas Agarwalla, (3) Jagadish Agarwalla, (4) Premkata Agarwalla, wife of Jagadish Agarwalla, (5) Satyanarayan Agarwalla - nephew of Ramniwas Agarwalla, (6) Bahadur Rai, (7) Birendra Prasad and a few other contractors. Noted contractors have good terms with the departmental staff. আকৌ ইয়াত দিছে—

The next interesting matter is that the question of the said tender work was called for by the department on 13.4.70 just after completion of 50% of the earth work. By the quotation the the tender value of the said 5 lacs

work has now gone upto 38 lacs. The work was also allotted to the same group of contractors who were working from the very beginning. In the last year, at Jiadhal Dyke a breach closing work of Rs. 50,000/- was paid upto Rs. 1 lac 30 thousand" এইটো Definite written aligation। তাৰ কপি সকলোকে দিয়া হৈছে। এইটো কথা যাতে চৰকাৰ পক্ষৰ পৰা তদন্ত কৰি চায় এই কথা সচাঁ হয়নে নহয় ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : এনেকুৱা দাবীৰ কপি আমি পোৱা নাই। যদি মাননীয় সদস্য শ্ৰীগণে দেবে তাৰ কপি দিব পাৰে। তেনে মই তন্ন তন্নকৈ তদন্ত কৰি চাব পাৰো।

Shri Dulal Chandra Barua : মন্ত্ৰী মহোদয়ে এই কেইজন মানুহৰ নামত Tender দি টকা লবলৈ যাওঁতে বাইজে অভিযোগ কৰিছে। জিয়াধনৰ টকাৰ সম্পৰ্কত কাগজতো লিখা লিখি হৈছিল আৰু সকলো বিলাক Figure তাত দিছিল। এইবিলাক উপেক্ষা কৰি মন্ত্ৰীমহোদয়ে অসত্যক আশ্রয় কৰি এইদৰে কোৱাটো ভাল যোৱা নাই। ইয়াৰ ওপৰত তদন্তহে হ'ব লাগিছিল।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : ছাব, মন্ত্ৰীয়ে কোনো দিনেই অসত্যক আশ্রয় দি কথা নকয়। মন্ত্ৰীৰ ভুল হলে সেইটো বেলেগ কথা। কিন্তু Deptt ৰ যদি ভুল হৈছে তেন্তে সেইটো আকৌ চাব লাগিব।

Shri Dulal Chandra Borua : তেখেতে এই কথাটোৰ দ্বাৰা কৈছে যে সম্পূৰ্ণ তথ্যপাতি তেখেতৰ হাতত পৰা নাই। Chief Engineer এ কি Report দিছে আৰু বাইজৰ দাবীৰ পত্ৰ আদি চাব লাগে আৰু এই সম্পৰ্কতেই Telegram ও দিছিল। গতিকে মই ক'ব খুজিছো যে গোটেই কথা চালি জাৰি মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুসন্ধান কৰি উত্তৰটো দিয়া হলে ভাল আছিল।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : জিয়াধন সম্পৰ্কত যিটো Telegram আহিছিল সেইখনৰ কথাবিলাক মিছা। কাৰণ মই এই কথাটো মাননীয় সদস্য শ্ৰীৰমেশ কুলিকো শুধিছিলো, তেখেতেও সত্য নহয় বুলি কলে আৰু কেইদিন মান আগতে জিয়াধনৰ এটা সজ্ঞাতি দলেও যোৱা ওচৰলৈ আহোতে

Telegram খনৰ কথাখিনি অস্বীকাৰ কৰিলে। যদি ঘাৰক পত্ৰখন মোক দিয়ে তেতিয়াহলে মই উচ্চপদস্থ কৰ্মচাৰী দ্বাৰা অনুগ্ৰহান কৰাম।

(Voices—এইক্ষেত্ৰত Depts ব সকলো কথা include কৰা ভাল)

তাৰ পাছত ককিনামুখৰ কামটোত শ্ৰীবক্ৰা আৰু শ্ৰীশইকীয়াই আমাক বহুতো সহায় কৰিলে। তেখেতসকলে সহায় নকৰা হলে আমি এই কামটো ইমান সোনকালে শেষ কৰিব নোৱাৰিলো হেঁতেন।

(Voices—এতিয়া তেল দিছে।)

এইটো তেল দিয়া কথা নহয়। এইটো সত্য কথা।

(Voices—তেল কোনে দিছে?)

অৱশ্যে এই কাম আৰম্ভ কৰোঁতে দেৰি হৈছে। কিন্তু এই কামৰ যিটো Design কৰা হৈছে, সেইটো পৰীক্ষাৰ কথা। কিন্তু এইটোত নিৰ্দেশ আছে যে one flood হোৱাৰ আগতে শেষ কৰিব লাগিব। নহলে মোৰহাট টাউনখন ডুবি যাব। এইটোৰ বাবে বিশেষজ্ঞই নিৰ্দেশ দিছিল। সেই কাৰণে আমি ইতস্তঃ কৰি হলেও অতি সাহসেৰে এই কাম হাতত ললোঁ। তাত বহুত বাধা আছিল যদিও ফেব্ৰুৱাৰী মাহত কাম আৰম্ভ কৰা হল আৰু মে' মাহত সম্পূৰ্ণ কৰা হল। তাত ১টা Spur কৰা কথা আছিল। কিন্তু একেবছৰেই ১ টা Spur সম্পূৰ্ণ কৰা সম্ভৱ নহয় কাৰণে আমি কলোঁ প্ৰথমতে ৫টা Spur কৰিলেও হব আৰু বাকী ৪টা পাছত কৰিলেও হব। এইদৰে ৫টা Spur ব কাম যোৱা বছৰেই সম্পূৰ্ণ হল আৰু বাকী ৪টা Spur এই বছৰ সম্পূৰ্ণ কৰা হল। আৰু তাত আমাৰ ৮০ লাখ টকা বাহি হল। এইকেইটা Spur বান্ধিবৰ কাৰণে আমাৰ হাতত ৩ কোটি ৪০ লাখ টকা আছিল। তাৰ ভিতৰত ৬০ লাখ টকাৰে তাত কাম হল আৰু বাকী ৮০ লাখ বাহি হল।

তাৰ পাছত কুজিবালি সম্পৰ্কে কও যে তাৰ কামটোৰ বাবে Design বহুবাৰ পৰিবৰ্তন কৰিব লগীয়া হল। কাৰণ তাৰবাবে বহুত বিশেষজ্ঞ আহিছিল। আমাৰ বিশেষজ্ঞ সকলেও তালৈ গৈছিল। কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰাও বিশেষজ্ঞ আহিছিল আৰু পুনা Reaserch কেন্দ্ৰৰ পৰাও বিশেষজ্ঞ আহিছিল।

প্রত্যেক জনে আহি বেলেগ বেলেগ মতামত দিয়াত বহুবাৰ Design বদলি কৰিব লগীয়া হৈছিল আৰু সেইদৰে আমাৰ estimate বিলাকো বেলেগ বেলেগ সময়ত কৰিব লগীয়া হৈছিল। মোৰ বিশ্বাস এইটো কাম সোনকালেই শেষ হ'ব।

তাৰ পাছত আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীবৰুৱা ডাঙৰীয়াই কৈছে যে এই বিভাগত অমথা টকা খৰচ হৈছে আৰু টকা অপব্যৱহাৰ হৈছে। কিন্তু গোটেই অসমৰ কাৰণে এজন Chief Engineer আছে তিনিজন Superintendent Engineer আছে আৰু তিনিজন Field Engineer আছে। গোটেই খিনি মিলাই মাত্ৰ ৭ জন Engineer হে কাম কৰে। বাকী বিলাকে অফিচত কাম কৰে। প্রকৃততে কবলৈ গলে এজন Chief Engineer আৰু এজন Additional Chief Engineer আছে, বাকী বিলাক Field ত কাম কৰা কৰ্মচাৰী। এই ক্ষেত্ৰত মাননীয় সদস্য শ্ৰীকামিনী শৰ্মা ডাঙৰীয়াই কৈছে যে Executive Engineer ৰ সংখ্যা বঢ়াব লাগে। কিন্তু আমি বঢ়াবলৈ চেষ্টা কৰিয়েই আছো। অৱশ্যে যিমান সংখ্যক বঢ়াব লাগে সিমান সংখ্যক বঢ়াব পৰা নাই; কাৰণ ইতিমধ্যে ব্ৰজপুত্ৰ Commission ৰ কাম আহিল। গতিকে তাত দেখা যাব যে কিমানখিনি কি কৰিব পাৰে।

তাৰ পাছত মাননীয় সদস্য শ্ৰীবৰুৱা দেৱে কৈছে যে আমাৰ Deptt ৰ কোনো achievement হোৱা নাই।

(Voice—সংখ্যা বঢ়াব নোৱাৰা বিলাকেই হল achievement)

এই সম্পৰ্কত মাননীয় সদস্য সকলে যিটো কথা আলোচনা কৰিছে, মই ভবাত শ্ৰীযুত বৰা ডাঙৰীয়াই বোধকৰো এইটো কথা Seriously কোৱা নাই।

Shri Dulal Chandra Barua: অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে এইটো কথা Seriously কোৱা নাই বুলি ভবাটো ঠিক হোৱা নাই। যিটো কৈছো সেইটো Seriously যেই কৈছো আৰু সন্দনত যিবিলাক কথা উত্থাপন কৰো সেই বিলাক গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলিয়েই কওঁ।

বৰ্তমান Deptt ক বক্ষা কৰিবৰ কাৰণে যিমান টকা খৰচ কৰিছে, তাৰ পৰা যি পৰিমাণে বাইজে উপকাৰ পাব লাগিছিল, সেই পৰিমাণে

উপকাৰ পোৱা নাই। এইটো valuation যদি কৰা যায়, তেন্তে তাত দেখা যাব যে ইমান টকা খৰচ কৰাৰ পৰিবৰ্তে value হ'ব মাইনাচ, "0" (জিৰ)।

আজি ককিলামুখ, ডিব্ৰুগড় আদি ঠাইত বান্ধি বান্ধি যিটো প্ৰতিকাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিছে, তাৰ পৰা যদি প্ৰতিকাৰ পাব নোৱাৰে, তেন্তে কাম হৈছে বুলি কেনেকৈ কম। গতিকে পানীৰ পৰা বাইজক বন্ধা কৰিবৰ কাৰণে যিবিলাক মৰ্ঠাউৰি কৰিছে, সেইবিলাকৰ পৰা বাইজে উপকাৰ পাব লাগে, কিন্তু প্ৰকৃত পক্ষে এই Deptt. এ যিখিনি কামৰ বাবে টকা খৰচ কৰিলে সেই হিচাবে কাম হোৱা নাই।

Shri Lakshadhar Choudhury : চাৰ C.P.D. ৰ commission ৰ যিখিনি লোক আছে তেওঁলোকৰ কাৰ্য্যকলাপ দেখি আমি সন্দিহান হৈছো। আমাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ সকলতকৈ তেওঁলোক বিশেষ দক্ষতা সম্পন্ন লোক নহয়। কিন্তু কিবা এটা কাম কৰিবলগা হলে তেওঁলোকৰ ওচৰত পৰামৰ্শ ল'ব লাগে আৰু তেওঁলোকে যিটো কয় সেইটোৱেই বজা এনে অৱস্থা হ'বলৈ কিয় পাইছে।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : চাৰ, আমাৰ বুদ্ধি বৃত্তিৰে যি কথা চুৰি পোৱা নাযায় তেতিয়া তেওঁলোকৰ পৰা পৰামৰ্শ লোৱা হয় আৰু যেতিয়া আমাৰ কোনোবা ইঞ্জিনিয়াৰে কিবা বিষয়ত উপায় দিব পাৰে তেতিয়া তেওঁলোকৰ ওচৰলৈ যাব নালাগে।

Shri Lakshyadhar Choudhury : চাৰ, তিনিটা কথা মই কৈছো। প্ৰথমটো হৈছে Power pump ৰ কথা সেইটো অৱশ্যে আপোনাৰ Deptt. ত নগৰে। মিটাৰ ফেণ্টবীতো দেখিছো তেওঁলোকৰ পৰামৰ্শমতে কাম কৰি প্ৰায় কেইবালাখো টকা অসমচৰকাৰৰ লোকচান হৈছে। ককিলামুখতো বানপানীৰ পৰা বাইজক বন্ধা কৰিব পৰা নাই।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : মই আগতে কৈছো আমাৰ যিবিলাক ইঞ্জিনিয়াৰ আছে তেওঁলোকৰ লগত মতভেদ হ'ব পাৰে। কিন্তু উত্তৰ পক্ষই প্ৰথমে এটা আলোচনা কৰে আৰু পাছতহে সিদ্ধান্তলৈ আহে।

Shri Atul Chandra Goswami : চাৰ, আঠলাখ টকাৰ পৰা দৌৰ মাৰি আশী লাখ টকা পোৱাটোহে আচৰিত কথা ।

Shri Mahendra Mohan Choudhury : মই এই সম্পৰ্কে একো বাতৰি পোৱা নাই । তাৰ পাছত চাৰ, গোৱালপাৰা ডিব্ৰুগড় আদিৰ Protection ৰ সম্পৰ্কে মোৰ কবলগা বিশেষ নাই । ডিব্ৰুগড় টাউনখন Protection দি বন্ধা কৰিব পৰাটো Historic কথা । তাৰ বাবে তাৰ স্থানীয় মানুহে গৌৰৱ অনুভৱ কৰে । অৱশ্যে এইটো কথা ঠিক যে মানুহ আৰু প্ৰকৃতিৰ ভিতৰত যেতিয়া যুদ্ধ হয় কেতিয়াবা মানব শক্তি প্ৰকৃতিৰ হাতত পৰাজিত হয় । ব্ৰহ্মপুত্ৰত যিবিলাক মথাউৰী বন্ধা হৈছে প্ৰকৃতিৰ উদ্ভাৱনীৰ ফলত সেইবোৰ কাম সম্পূৰ্ণ হব শুলি আমি মতামত দিব নোৱাৰো ।

সেইকাৰণে আপোনালোকে জানে যে প্ৰত্যেক বছৰ বানপানী হলেই আমি কওঁ unprecedent বানপানী । যোৱাবছৰ ডিব্ৰুগড়ত যিটো বানপানী হল সেইটো unprecedent. আগতকৈ ৬ ইঞ্চি বানপানী আৰু মথাউৰী যি বন্ধা হৈছিল সেইখিনি ভাঙি গৈছে । কিন্তু সৌভাগ্য বসতঃ আমাৰ ইঞ্জিনিয়াৰ সকলৰ নেৰা-নেপেৰা চেষ্টাত আমি ডিব্ৰুগড় টাউনখন বন্ধা কৰিব পাৰিলো ।

সাধেখাতিৰ ইৰিগেশ্যন প্ৰজেক্টৰ বিষয়ে যি কৈছে মই নাজানো ।

Shri Dulal Chandra Barua : খুটীয়াপোটা ইৰিগেশ্যনটো কেৱল এজন মানুহৰ বাবে কৰা হৈছিল । এইটোৰ বিষয়ে D.C. এ চৰকাৰলৈ লিখিছিল, এই কথা মন্ত্ৰী মহোদয়ে জানেনে ?

Shri Mohendra Mohan Choudhury : চাৰ, সেইটো কথা মই নাজানো । কিন্তু খুটীয়াপোটা সম্পৰ্কে মোৰ নিজা অভিজ্ঞতা আছে । ব্ৰহ্মপুত্ৰত এটা মথাউৰী বন্ধা হৈছে, ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ পৰা ৭ মাইল দূৰত আৰু আগতে দিচৈ সূতী আছিল য'ত এতিয়া বান্ধ হৈ গল । এই দুই ঠাইৰ মাজত থকা যিখিনি গাওঁ ৭ মাইল বহল আৰু ১৭১ মাইল দীঘল । সেইটো এলেকা পানীত ওগুটি আছে মথাউৰী বান্ধিবৰ কাৰণে চেষ্টা কৰা হৈছে, সেইমতে Survey কৰাও হৈছে । সেইটো সম্পূৰ্ণ নহলেও এইবাৰ আংশিক ভাবে হব লাগে । আৰু এইখিনি হোৱাৰ পাছত জনজাতীয় এলেকা কিছপৰিমাণে বন্ধা পৰিব ।

Shri Dulal Chandra Barua : কামটো সম্পূৰ্ণ কৰিলে আমাৰ আপত্তি নাথাকে। কিন্তু কথা হল যোৱা Stage ত যিখিনি কৰা হল তাৰ বাবে আমি বিষয়া সকলক দোষ নিদিওঁ। কিন্তু দোষ দিম এই কাৰণেই যে আমি প্ৰতিনিধি হৈ ইঞ্জিনিয়াৰৰ কামত Interfere কৰাৰ ফলত কাম নহয় আৰু টকা খিনিও এনেয়ে যায়।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : চাৰ, বৰুৱা ডঙীয়াৰ কথা সমৰ্থন কৰিছোঁ। কিন্তু এটা কথা চাৰ, আমাৰ বিসৰল অফিচাৰ তেওঁলোকৰ এটা অসুবিধা হয়। আমাৰ এম, এল, এ সকলৰ হেঁচাত পৰি তেওঁলোকে কেতিয়াবা কাম কৰিব লগা হয় আৰু কেতিয়াবা তেওঁলোকে ঠিকমতে কাম কৰিব নোৱাৰে। গতিকে মই নিবেদন কৰিব খোজোঁ যে অফিচাৰ সকলৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণ কামৰ দায়িত্ব দি দিব লাগে। তেওঁলোকৰ কামত interfere কৰিব নালাগে তেনে কৰিলে অফিচাৰ সকলে তেওঁলোকৰ অনিচ্ছা স্বত্বেও সমাজ-দ্রোহী হ'ব লগা হয়। সেইদৰেই যদি অফিচাৰ সকলে যেনেভাবে কৰিব খোজে তেনেভাবে কৰিব খোজে তেন্তে খুটিয়াপোতা কামটোৰ পৰাও লাভবান হ'ব।

তাৰ পাছত এটা কথা কওঁ। আমাৰ স্থানীয় ঠিকাদাৰ সকলক ঠিকা দিয়া নহয়। আমাৰ আজি এটা অসুবিধা হৈছে এই যে স্থানীয় ঠিকাদাৰ কোন আৰু অস্থানীয় ঠিকাদাৰ কোন এইটো বাছি উলিয়াটো মোৰ ফালৰ পৰা মই এটা নিৰ্দেশ দিছোঁ যে যিমান পৰা যায় স্থানীয় ঠিকাদাৰৰ দ্বাৰা কামবিলাক কৰিব লাগে। কিন্তু কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত অভিযোগ আহিছে যে আমাৰ মানুহ থাকিলেও বাহিৰৰ পৰা ঠিকাদাৰ নিয়োগ কৰে। মই আমাৰ অফিচাৰ সকলক কম মাতে এই কামবিলাক বাহিৰৰ পৰা ঠিকাদাৰ অনাই নকৰে আৰু মন্ত্ৰী বা এম, এল, এ, সকলে তেওঁলোকৰ কামত হস্তক্ষেপ কৰাটো উচিত নহয়। মই আজি বুকু ভাটি কব খোজোঁ যে মই এই কথাত অফিচাৰ সকলক হস্তক্ষেপ কৰা নাই। মই অফিচাৰ সকলক কৈছোঁ যে আগোনালোকে ভাল কণ্ট্ৰেক্টৰ নিযুক্তি কৰক আৰু স্থানীয় মানুহৰ দ্বাৰা কৰাব যদি কেতিয়াবা ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম হৈছে তাৰ এটা বিশেষ ব্যৱস্থা লব লাগিব।

চাৰ, বৰাক বাকটো হ'ব লাগে বুলি কোনো কোনো সদস্যই কৈছে।

Shri Dulal Chandra Barua : বৰাক commission টো ব্ৰহ্মপুত্ৰ commission তে সুমুৱাই দিলে সেই কাম সম্পূৰ্ণ নহয় বুলি ভাবে নেকি ?

Shri Mohendra Mohan Choudhury : বৰাক commission টো ব্ৰহ্মপুত্ৰ commission ত Include কৰা নকৰাৰ কথাটো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ কথা। এইটো আমাৰ কথা নহয়। আমাৰ ফালৰ পৰা ভবা হৈছে যে, এই ব্ৰহ্মপুত্ৰ নৈখন ৰাজ্যচৰকাৰৰ সম্বলৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰে। কাৰণ এইখন পৃথিবীৰ ভিতৰতে জন্ম নৈ। আন প্ৰদেশতো এনেকুৱা নৈ আছে যেনে—গঙ্গা। কিন্তু ইয়াৰ লগত ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ কথা খাপ খাব নোৱাৰে। ব্ৰহ্মপুত্ৰ নৈখন অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ প্ৰায় ৪০০ মাইল জুৰি বৈ গৈছে। কিন্তু আনহাতে গঙ্গা নৈখন উত্তৰ প্ৰদেশ, বিহাৰ আৰু পশ্চিমবংগ এই তিনিখন দেশৰ মাজেৰে গৈছে। সেই নদীখন নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত তিনিখন ৰাজ্যই তিনিভাগ কৰি নিয়ন্ত্ৰণ কৰিছে। কিন্তু আমাৰ ক্ষেত্ৰত যিহেতু ব্ৰহ্মপুত্ৰ নৈখন পৃথিবীৰ ভিতৰতে এখন ডাঙৰ নৈ আৰু এই ডাঙৰ নৈখন অসমৰ বুকুতে ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ বৈ গৈছে। সেইকাৰণে এইখন নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ কাৰণে ব্যাপক কাৰ্য্যপন্থা গ্ৰহণ কৰিবৰ কাৰণে দায়িত্ব লৈছে।

Shri Atul Chandra Goswami : তেতিয়াহলে আমাৰ নিজে যমুনা আৰু কপিলি প্ৰকল্প লব লাগে।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : এতিয়া ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনেই কৰিব। বৰাক নদী সম্পৰ্কত কব খুজিছো যে, এই নদী খনৰ কাৰণে আমাৰ সদস্য সকল যেনেকৈয়ে ব্যগ্ৰ আমিও সিমান ব্যগ্ৰ—বেচি নহলেও কম নহয়। কিন্তু ইয়াৰ এতিয়া যি বিলাক প্ৰতিবন্ধক হৈছে মই প্ৰশ্নোত্তৰ প্ৰসংগত কৈছো যে, এতিয়া যিটো পৰিস্থিতি হৈছে এই পৰিস্থিতিত আমি কাম কৰিব নোৱাৰো। কাৰণ, আমাৰ এই নৈখনত য'ত Dam দিবৰ কাৰণে ঠিক হৈছে, তাত Dam দিলে মনিপুৰ ৰাজ্যৰ এটা অঞ্চল ডুব যাব। মনিপুৰ চৰকাৰৰ পৰা এইটোত আপত্তি হৈছে। মনিপুৰ চৰকাৰক বুজাই বতাই এই কাম কৰিবৰ কাৰণে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ লগত লিখা লিখি কৰা হৈছে। আৰু এই সম্পৰ্কত আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰীয়েও প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ লগত যোগাযোগ কৰিছে।

প্রধানমন্ত্রীয়ে অলপতে এখন চিঠি দিছে তাত কৈছে যে, এইটো কৰিলে মনিপুৰ ৰাজ্যৰ Town খন পানীৰ তল যাব আৰু ২৬ হাজাৰ মানুহ গৃহহীন হ'ব। এনেকৈ এই কামটো কৰিব নোৱাৰি। অলপতে কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী Dr. K. L. Rao গুৱাহাটীলৈ আহিছিল। তাত আমাৰ বিত্তমন্ত্ৰী আৰু মই উপস্থিত আছিলো। এই বিষয়ত তেখেতে Dam side ঠিক কৰিব লাগিব বুলি কৈছে আৰু ইয়াৰ কাৰণে নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে। ইয়াৰ কাৰণে জৰীপ আদিৰ কামো অসম চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা কৰা হোৱা নাই। এইটো central water and Power commission এ লৈছে। সেইকাৰণে আমি তেওঁলোকক জৰীপৰ কাম আৰম্ভ কৰিবলৈ কৈছো। তেওঁলোকেও অহা খৰালি মাহৰ পৰা জৰীপৰ কাম আৰম্ভ কৰিব বুলি আমাক জনাইছে।

চাব, আমাৰ অসমত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা নাই বুলি কলেও অত্যাুক্তি নহয়। আমাৰ প্ৰদেশত যি দুটা পৰিকল্পনা কৰিলে তাত তেওঁলোকৰ ধাৰণা আছিল বা প্ৰশ্ন আছিল মঠাউৰি বান্ধি আমাৰ পানী কেনেকৈ উলিয়াব লাগে। কিন্তু জলসিঞ্চনৰ কথা নাছিল। কাৰণ তৃতীয় পৰিকল্পনাতহে আমাৰ এই জলসিঞ্চনৰ কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে। জলসিঞ্চনৰ কাম আৰম্ভ কৰাৰ লগে লগে আমি এতিয়া চাৰিটা Medium Project হাতত লৈছো। দুটা সম্পূৰ্ণ হৈছে আৰু এটা হও হও হৈছে। এই চাৰিটা হৈছে যমুনা Irrigation, পাশ্ৰ দিগ। জলসিঞ্চন, আঁচনি এই দুটা সম্পূৰ্ণ হৈছে। হাৰকুটিৰ কাম শেষ হও হও আৰু চুকলাৰ কাম আৰম্ভ হৈছে। ইয়াৰোপৰি আমাৰ সৰু সৰু জলসিঞ্চন Project বহুত আছে। আমি এই চতুৰ্থ পৰিকল্পনাত বিশেষকৈ আমাৰ যি ব্ৰহ্মপুত্ৰ নাই—ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনৰ হাতত দিব খুজিছো। তাৰ পাচত আমি বিশেষ তৎপৰতাৰে কাম কৰিব পাৰিম বুলি আশা কৰিছো। বৰ্তমান যি টকা পাইছো তাতকৈ বেছিকৈ টকা পাম। বৰ্তমান ৭২ কোটি টকা ধৰা আছে। এই ৭২ কোটি টকাৰ ভিতৰত বেচি ভাগেই খৰচ হ'ব চুকলাত। বাকী টকাৰে আমি কাম কৰিব নোৱাৰিম। কিন্তু কিছু টকা পাম বুলি আশা কৰিছো আৰু টকা পালেই জলসিঞ্চনৰ গতিও খৰচকীয়া ভাৱে আগবঢ়িব পাৰিব। গৰঙাৰ কথা কৈছো যে, আমাৰ হাতীমুৰাত এতিয়া Sluice-gate হ'ব। শিল ঘাটতো Lift-irrigation Scheme হ'ব এই Sluice gate ৰ কাৰণে Tender-call ও কৰা

হৈছে। ভাৰোপৰি জনসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থাত Deep tubewell কৰিবৰ কাৰণে চেপ্টা কৰা হৈছে। কাৰণ Medium Irrigation কৰোতে এটাৰ পিচত এটা Scheme লগতে ৩৪ বছৰ হৈ যায়। এইবিলাকৰ পৰা অলপ পলম হয়। ফলত মানুহে দেখি দেখি মানুহৰ মনত আমনি লাগি যায় আৰু ফলত কাম হোৱাৰ পিচত মানুহৰ যিখিনি উৎসাহ হ'ব লাগে সেইখিনি নাইকিয়া হৈ যায়। সেইকাৰণে সোনকালে যাতে যিবিলাকত জনসিঞ্চন নাই সেইবিলাকত জনসিঞ্চন দিবৰ কাৰণে Deep tubewell কৰিব খুজিছো। central water commission ৰ এজন সদস্য আমাৰ ইয়ালৈ আহিছে তেখেতৰ লগত আমি এই বিষয়ে পৰামৰ্শ কৰিছো। জনজাতীয় অঞ্চলৰ বিষয়ে মাননীয় সদস্য শ্ৰীআক্ৰাম হুছেইন চাহাবে কৈছে। আমি এই ক্ষেত্ৰত গুৰুত্ব দিছোঁ। আমাৰ গোৱালপাৰা, কামৰূপ, আৰু দৰং যিবিলাক অঞ্চলত জনজাতীয় লোক আছে সেইবিলাক অঞ্চলত আমি খৰ-তকীয়া জনসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিবপাৰো তাৰ বাবে চেপ্টা চলাইছো।

Shri Moneswar Boro : ভাঙাৰ বাহা কাম হোৱা নাই।

Shri Atul Chandra Goswami : দৰং মানে অকল মঙ্গলদৈকে বুজাইছে নেকি ?

Shri Mohendra Mohan Choudhury : মই আমাৰ সদস্য সকলৰ জাত্যাৰ্থে কব খুজিছো যে, এই irrigation Scheme তেজপুৰৰ মঙ্গলদৈ মহকুমা আৰু কোকৰাজাৰ মহকুমাৰ জনজাতীয় অঞ্চলতে হৈছে। আমাৰ শ্ৰীমনেশ্বৰ বৰো ডাঙৰীয়াই কৈছে যে, এই ভাঙাৰ বাহা ভিতৰৰ অৱস্থাটো মই স্বীকাৰ কৰিছো মই তালৈ গৈছিলো আৰু তাৰ দুৰবস্থা চাই আহিছো। এইটো তদন্ত কৰা হ'ব। ইয়াত পানী আনিবৰ ব্যৱস্থা নাই। এতিয়া Deep tubewell বহুৱাব পৰা হয়নে নহয় সেই বিষয়ে তদন্ত কৰিব লাগিব আৰু ৫০ টা মান Deep-tubewell বহুৱাই সেই অঞ্চলৰ পানীৰ অভাৱ দূৰ কৰিবৰ কাৰণে চেপ্টা কৰিছো। এই Deep-tubewell ৰ সুবিধা পালে আৰু এই Deep-tubewell কৰিলে জনসিঞ্চনৰ উপৰিও খোৱা পানীৰ ব্যৱস্থাও ভাল হ'ব। ফলত সেই অঞ্চলৰ মানুহ বিলাকে খোৱা পানীৰ আৰু খেতিৰ পানীৰ বিশেষ সুবিধা হ'ব।

শ্ৰীভূৱেনেশ্বৰ বৰ্মণে বংমহল গড়টোত গড়াখহনীয়া হোৱাৰ কথা কৈছে।

Executive Engineer তালৈ গৈছিল আৰু সেইটো এতিয়া ভাল কৰিছে। সেই অঞ্চলত কিছুমান ইটা ভাটা হোৱাৰ কাৰণে মাটি খান্দি পেলাইছে। মাটি খন্দা চলি থকাৰ কাৰণে সেই অঞ্চলৰ নিৰাপত্তা বিপদাপন্ন হ'ব পাৰে বুলি কৈছে।

Shri A. N. Akram Hussain : ঐতিহাসিক ঠাই বিনাকত অপৰিকল্পিত ইটা ভাটা কৰিবলৈ দিলে বা অন্য কৰিব দিলে ঐতিহাসিক বস্তুবোৰ ধংস কৰিব। সেইকাৰণে ইটা ভাটা বন্ধ কৰি দিব লাগে।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : ইটাভাটা বন্ধ কৰা উচিত। কিন্তু যদি কোনোবাই ম্যাদী পট্টাত কাম কৰে, সেইবিনাক বন্ধ কৰিব নোৱাৰে। Executive Engineer এ এই সম্পৰ্কত মতামত দিছে যে এইটো প্ৰতিৰোধ কৰিবৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰিছে। আৰু আমাৰ Regional Executive Engineer এ Survey কৰিছে। কামৰূপৰ, বঙিয়া, নলবাৰী আৰু বৰপেটা অঞ্চলত আৰু গোৱালপাৰা অঞ্চলত Deep Tubewell কাম কৃতকাৰ্য হ'ব বুলি মনোবল দিছে। ছোডা চাহাবে কৈছে গছৰ ডাল কাটি যাতে গৰাখহনীয়াৰ কাম কৰা নহয়। কিন্তু এই কামত কিছু পৰিমাণৰ হলেও আৱশ্যক হ'ব। মুচাবীৰ চৌধুৰীয়ে ৮ বিঘা মাটিও উপকৃত হোৱা নাই বুলি কৈছে। আমাৰ Food Commissioner বমেশ চন্দ্ৰই যিটো বিপৰীতি দিছে সেইটো পঢ়ি শু নাই দিওঁ। কাৰণ যমুনা ইৰিগেচনৰ বিষয়ে আমাৰ সদস্য সকলে জনা উচিত। ইয়াৰ বাবে আমাৰ দুখীয়া বাইজৰ চাৰি কোটি টকা খৰচ কৰিছে।

Regional Chief Engineer, Jamuna Irrigation Project, Food Commissioner.

"Total quantity of water supplied to the agriculturists during the last kharif and Rabi session from Jamuna Irrigation Project : Water was supplied to the Agriculturists through the canals of Jamuna Irrigation Project during last Kharif season from 7.4.69. to October/69 and during last Rabi Season from January, 1970 to 31st March, 1970.

Water for current Kharif season is being supplied from 1st April, 1970. The total quantity of water supplied during the last Kharif season and Rabi season are roughly 60,000 million cft and 10000 milion cft respectively. The supply of water is regulated on the basis of availability of water in the river and demand of the agriculturist.

Area in a-cres covered (irrigated) by Jamuna Irrigation Project last year. But of gross command area of 83600 acres and cultivable area of 66800 acres the irrigable area of the scheme is 63,500 acres. Only 70% of the irrigable area i. e. 44450 acres were proppeded to be covered for Sali paddy crop. The Central water & Power Commission, Govt. of India in the project report prepared for this schemes had considered that full development of irrigation should take 5 years after completion of the project and only 20% of the command area can be brought under irrigation per year. This is due to the fact that full development of irrigation and full utilisation of irrigation potential created by an irrigation scheme takes time, since the same depends on attainment of full supply level in canals by siltation, on construction of field channels from the canal outlots to the fields by the agriculturists, levelling of fields etc. Thus as per project report only 8890 acres were proposed to be covered (irrigated) by the project during 1st year of operation. However the area actually irrigated last year was much more and almost the full area was supplied with irrigation water except few isolated patches scattered throughout the command area.

As per the project report an area of 10800 acres was proposed to be irrigated during the Rabi season. During the last Rabi Season I. R. 8 and Taichung paddy in an area of approximately 300 acres and 700 acres, under the direct participation of Houraghat Development Block in Mikir Hills and Jugijan Development Block Hojai respectively, were cultivated. Some private individuals have also cultivated high yielding as well as local variety of paddy in small patches covering an area of approximately 2000 acres.

এই বিপটত চিহ্নিত একক মাটিত এই ইৰিগেচন প্ৰজেক্টৰ দ্বাৰা উপকাৰ পাইছে। ভৱিষ্যতে ইয়াৰ পৰা আৰু উপকাৰৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হ'ব। তেতিয়া সেই অঞ্চলত এই প্ৰজেক্টৰ কি উপকাৰ, তাক উপলব্ধি কৰিব পাৰিব।

Shri Atul Chandra Goswami : যমুনা ইৰিগেচন প্ৰজেক্টৰ দ্বাৰা চিহ্নিত একক পৰিমাণৰ মাটিত আহাৰ শাওন মাহত পানী দি থাকে। কিন্তু আহিন কাতিত, যেতিয়া পানী দৰকাৰ হয়, সেই সময়ত পানী দিব নোৱাৰে।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : যোৱা বছৰ বাৰিষাৰ সময়ত ৮৩,৫০০ একক মাটিত পানী দিছে। তাৰোপৰি খৰালি I.R.8 আৰু টাইচুং খেতিৰ কাৰণে ব্লক বিলাকে পানী দিছে।

Shri Dulal Chandra Barua : মন্ত্ৰী মহোদয়ে যিখন লিষ্ট গাইছে, সেইখন সম্পূৰ্ণ অসত্য বুলি কোৱা নাই। কিন্তু মই নিজে দেখি আহিছো আৰু মন্ত্ৰীমহোদয়ক অনুৰোধ কৰো যে প্ৰজেক্টটো বৰ্তমান যিটো অৱস্থাত আছে তাতোকৈ যেন অলপ উন্নত কৰে।

Shri Promode Chandra Gogoi : গোৱালপাৰা জিলাত মাননীয় সদস্য বৰিলাই প্ৰজেক্ট নাই হোৱা বুলি কৈছে। গতিকে মই ভাৱো বাননিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ পৰা কিছু টকা বাহী কৰি চিৰিয়াখানা কৰাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰে নেকি?

Shri Kamini Mohan Sarma : যমুনা ইৰিগেচন প্ৰজেক্টে খৰাং বতৰত পানী যোগান ধৰিব নোৱাৰে। যেতিয়া বৰষুণ হয় তেতিয়া পানী যোগান হয়।

যিখিনি মৌজাত আগতে পানী আছিল, সেই কেইটা মৌজাই পানী পাইছে অন্য বিলাকত পোৱা নাই।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : যমুনা ইৰিগেচন প্রজেক্টটো Runner River Project, Reservoir নহয়। এই ইৰিগেচন Scheme শালি খেতিৰ কাৰণে কৰা হৈছে। তেজপুৰ, মঙ্গলদৈ, কোকঝাঝাৰ এই বিলাকত বাৰিষা পানী পায়, খৰালি পানী নাপায়।

আমাৰ বেছিভাগ ঠাইত Irrigation system ত শালি খেতিৰ কাৰণে কৰা হৈছে গতিকেই তাত শালি খেতি বেচিকৈ কৰা হৈছে। Tezpur Mangaldai Cahar এই বিলাক ঠাইত কেৱল বাৰিষাহে পানী পোৱা যায় খৰালি নাপায়। গতিকে প্রথমে যি plane কৰা হ'ল অৰ্থাৎ Irrigation project plane লোৱা হ'ল পাছত দেখা গ'ল এই plane য়ে চাহিদা পূৰণ কৰিব পৰা নাই। গতিকেই যাতে দুয়ো বতৰতে অৰ্থাৎ বাৰিষা আৰু খৰালিত শালি খেতি কৰিব পৰা হয় সেই বিষয়ে চিন্তা কৰা হৈছে। এই Project বিলাক Rune of River Project সেই কাৰণেই বাৰিষা আৰু খৰালি দুয়ো বতৰতে পানী সমানে নাথাকে।

আমাৰ আচলতে যিটো উদ্দেশ্য সেইটো হ'ল যাতে কোনো ক্ষেত্ৰতেই খেতিয়ক বাধাগ্ৰস্ত নহয় তেমে ধৰণেৰে Irrigation Project বিলাক হ'ব লাগিব। এতিয়া আমি দেখিছো যে ৩টা খেতি একেলগে কৰিব পৰা হ'ল। গতিকে একেলগে ৩ ধৰণৰ খেতি কৰিবলৈ হ'লে আমাক পানীৰ যোগান যথেষ্ট পৰিমাণে লাগিব। গুৱাট যিটো Project হ'ব ধৰিছে এইটো ১২ মাহৰ Project হ'ব। ইয়াৰ পৰা বাৰিষা আৰু খৰালি সমানে পানী যোগাব পৰা হ'ব। এই খিনি কৈ সদনৰ সদস্য সকলে যিবিলাক আলোচনা আৰু পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছে তাৰ বাবে ধন্যবাদ জনাই সাৱৰনি মাৰিলো।

Shri Mahidhar Pegu : মাননীয় সদস্য শ্ৰীমেনশ্বৰ ডাঙৰীয়াই গুৱালকুছীৰ protection ৰ কাৰণে প্রশ্ন উঠাইছিল।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : গুৱালকুছী Protection ৰ কাৰণে ব্যৱস্থা হৈছে; গুৱালকুছী এখন বিশিষ্ট ঠাই আৰু Industry ফালৰ

পৰাও উন্নত। এই অঞ্চলত যদিও গড়াখহনীয়া ব্যাপক ভাবে হয়, এইবিলাক বন্ধ কৰিবৰ কাৰণে এতিয়া শুৱালকুচীৰ মাজত থকা channel লৈকে বান নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ কাৰণে কাম হাতত লোৱা হৈছে।

Sir এইবিলাক আমি পাইছো; এই সংক্ৰান্তত পহমৰা নদীখন হাতত লোৱা হৈছে যদিও ইয়াত এটা গোলমাল আছে। সেইটো হল আমাৰ Fishery Deptt ৰ পৰা নানা আপত্তি আহিল যে তাত মঠাউৰী বান্ধিলে পুৰুষবিলাখন নষ্ট হৈ যোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে গতিকে D. C. য়ে সামৰীক ভাবে কামটো বন্ধ কৰিছিল। কিন্তু এতিয়া সেই গোলমাল শেষ হোৱাৰ পিছত কাম আৰম্ভ হৈছে।

Shri Bhubaneswar Barman : মই এটা কথা আগতেই উত্থাপন কৰিছিলো যে বঙীয়া আদি কিছুমান ঠাইত বান্ধ দিওতে বহু টকাই অপচয় কৰা দেখা গৈছে। এই বিলাক প্রকৃত measuerment ত খৰচ কৰা হোৱা নাই। Estimate ত যিমান টকা হব লাগিছিল তাতকৈ বহু টকাই বেচকৈ খৰচ কৰা হৈছে।

Shri Mohendra Mohan Choudhury : চাৰ, তেনেকৈ কোনো কোনো ঠাইত অতিৰিক্ত খৰচ হয় কিন্তু এই যে নতুন যিবিলাক কাম হাতত লোৱা হয় তাৰ বাবে সুকীয়াকৈ মঞ্জুৰীয়ো লব লাগা হয়। সেই সেই অঞ্চলত Road-cum-bridge কাম চলি আছে কাৰণেই গাঁৱৰ মহিলা আৰু লৰাছোৱালী বিলাক স্কুল কলেজ অহা যোৱাত অসুবিধা হৈছে এইবিলাক কাম সোনকালে কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে।

This breach caused in the floods of 1969 had to be closed by double bamboo pallisadings strengthened with salpiles and inside filled with sand filled gunny bags to protect a large country-side area from the damages of the next floods. This breach closure gave the desired protection and people could successfully raise their sali paddy crops. After the flood season was over, all the sal-piles have been salvaged

which will be of great use for any flood emergency in the coming season. So far as the use of sandfilled gunny bags is concerned, use of such bags in Flood-emergency in mud and rain and sometimes under water has the element of increased consumption, but then such works are carried out on the basis of estimates.

Mr. Speaker : I put the question ; the question is—that the cut motion under Grant No.56 be passed.

(The motion was lost)

The question is that Grant No.56 be passed:

(The question was adopted)

Calling Attention to A matter of Urgent Public Importance—Death of a special breed of a wild goat at the Zoo.

Shri Bhadra Kanta Gogoi : Sir, to call the attention of the Minister for Forest under Rule 54 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly to the news-item appearing in the Dainik Asom, dated the 27th April, 1970 under the caption “চিৰিয়াখানাৰ দেও ছাগলীৰ মৃত্যু” ।

Shri Mohendra Mohan Choudhury (Minister, Forest) : Sir, Deo-Sagali is a species of wild goat and is known as Serow in English. This is a rare species of wild goat and is found in the rocky range of the hills of Assam, commonly in Garo Hills. One such specimen was brought to the State Zoo on 7.3.70 by procuring the same from a villager living near Boko on the border of U.K. & J. Hills District. This villager

reported that he reared it for about $1\frac{1}{2}$ years. When it was brought to the Zoo, its age was about 2 years. It was purchased at Rs. 620/—for the zoo. This is a very rate and valuable specimen for a zoo. It was learnt that no zoo in India has got such an animal to display. When such an animal was obtained in the State zoo, Gauhati, the zoo staff could well appreciate the value of such an animal and had taken necessary precautions to rear it as carefully as possible. The animal was kept under observation for a period of 21 days' quarantine. There after it was shifted to a temporary enclosure, as a proper and permanent enclosure could not be made readily available.

The Serow was quite healthy and had not shown any sign of ailment. It was fed on grass, leaves, bananas etc. The villager from whom the animal was purchased came to the zoo after about 15 days of its purchase. At that time, he told the zoo staff that he gave country liquor to the Serow regularly and that Serow was quite fond of it.

On 11/4/70 e.e. after 35 days of its purchase, the Serow began to show some signs of ailment. Its movement was observed to be shaky and its head appeared to be making some unnatural movement. The Veterinary Officer of the zoo attended to the animal for treatment, but he could not diagnose the disease. So he referred the matter on 12.4.70 to the Disease Investigation Officer, Assam and also to the Principal of the Veterinary College, Khanapara. The principal requested the Professor of Surgery of Veterinary College to take up the case. The Professor came to the zoo on 12.4.70

and observed the Serow. It was then decided by him to operate on the Serow the following day. Accordingly, this Serow was taken to the Veterinary College Hospital on 13.4.70 and operation on the head was conducted by the Professor of Surgery but this surgery did not prove to be of any use for curing the disease as disease could not be located. So in the evening of 13.4.70, this animal was brought back to the zoo and it was administered some medicine as per prescription of the Prof. of the Vety prescription of the Prof. of the Vety College. But unfortunately, the animal did not recover and dies on the evening of 14.4.70. The next morning i.e. on 15.4.70 the necessary post-mortem examination was carried out by the Disease Investigation Officer with his staff. The Post-mortem examination revealed that the liver of the animal was badly damaged due to Chronic Alcoholic Intoxication. The carcass of the dead animal was disposed of by burial.

Shri Sailen Medhi : মাননীয় মন্ত্রী মহোদয়ে কৈছে যে বেমাৰ হোৱাৰ আগতে ছাগলীটোক country liquor খুউৱা হৈছিল বেছি পৰিমাণে । পিছত ছাগলীটো মৰাৰ পিছত post mortam কৰোতে তাৰ Report ত কোৱা হ'ল যে intoxicated কোনো বস্তু খোৱাৰ ফলতেই মৰিল । গতিকে এতিয়া যে ছাগলীটো মৰিল সি country liquor খোৱাৰ কাৰণেই মৰা নাইনে ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury : মই আগতেই কৈছো যে বেছিকৈ মদ দিয়াৰ কাৰণেই তাৰ বিত যকুং বেয়া হৈ মৰিল ।

(A voice—Excise department ৰ মন্ত্ৰীয়েই দায়ী)

The Indian Stamp (Assam Amendment) Bill, 1970,

Mr. Speaker : I recommend, under the provision of Article 207 (i) of the Constitution of India, the introduction of the Indian Stamp (Assam Amendment) Bill, 1970, in the Assam Legislative Assembly.

Shri Kamakhya Prasad Tripathi, (Minister, Finance) : Sir, I beg leave to introduce the Indian Stamp (Assam Amendment) Bill 1970.

Mr. Speaker : The question is that leave be granted to introduce the Indian stamp (Assam Amendment) Bill, 1970 (The House, indicated approval). The leave is granted.

Shri Kamakhya Prasad Tripathi, : Sir, I beg to introduce the Indian Stamp (Assam Amendment) Bill, 1970.

Complaint of breach of privilege against the Special Representative and the Editor, Natan Asamiya

Shri Soneswar Bora : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম বিধান সভাৰ কাৰ্য্য পৰিচালনা বিধৰ ১৫৮ ধাৰা অনুযায়ী তলৰ বিশেষাধিকাৰ ভঙ্গৰ প্ৰস্তাৱটো উত্থাপন কৰা হ'ল।

প্ৰস্তাৱ—যোৱা ইংৰাজী ৫ মে তাৰিখে মোৰ দ্বাৰা উত্থাপিত হোৱা “Nagaland Border Security Force at Dayang Reserve” শীৰ্ষক চমু জাননীৰ প্ৰশ্ন আৰু মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে দিয়া উত্তৰ যোৱা ইংৰাজী ৭ মে ১৯৭০ তাৰিখৰ “নতুন অসমীয়া” কাকতৰ “দৈন্যং বিজাতং নগাবাজ্য সশস্ত্ৰ বাহিনীৰ চকী পতাৰ চেষ্টা” শীৰ্ষক বাতৰি ইচ্ছাকৃতভাৱে শ্ৰীসোনেস্বৰ বড়াৰ ঠাইত শ্ৰীদুলাল বৰুৱাই উত্থাপিত কৰা চমু জাননীৰ প্ৰশ্ন বুলি কাকত খনৰ বিশেষ প্ৰতিনিধিৰ দ্বাৰা বাতৰি পৰিবেশন কৰা হৈছে। এই কাৰ্য্যৰদ্বাৰা বিধান সভাৰ সদস্যৰ বিশেষ অধিকাৰ ভঙ্গ কৰা হৈছে। গতিকে “নতুন অসমীয়া” কাকতৰ

“বিশেষ প্রতিনিধি” আৰু উক্ত কাকতৰ সম্পাদকৰ ওপৰত এনে ধৰণৰ ইচ্ছাকৃতভাৱে বিধান সভাৰ এজন সদস্যৰ দ্বাৰা উত্থাপন কৰা প্ৰশ্ন অন্য এজন সদস্যৰ নামত প্ৰকাশ কৰি পক্ষপাতিতামূলক আচৰণ কৰা হেতুকে বিশেষ অধিকাৰ ভঙ্গ প্ৰস্তাৱ ডাঙি ধৰা হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা তিনি বছৰৰো অধিক কাল মই এই সদনত আছো আৰু কাৰ্য্যকাল নিৰ্বাহ কৰিছো। মোক প্ৰেছ গেলেৰীৰ সকলো কেইজন সাংবাদিকেই চিনি নোপোৱা নহয়।

মোৰ ৰাজনৈতিক প্ৰতিষ্ঠাক ধ্বংস কৰিবৰ কাৰণে এইবিলাক চেষ্টা হৈছে। মোৰ নিজা সমষ্টিৰ নিজে কোৱা কথা আনৰ নামত কাকতত প্ৰকাশ হোৱা এই পৰিবেশিত বাতৰিৰ দ্বাৰা মোৰ ৰাজনৈতিক প্ৰতিষ্ঠাত বাধা দিয়া হৈছে।

বিধান সভাৰ প্ৰেছ গেলেৰীক বিধান সভাই যথেষ্ট সুবিধা দিছে আৰু সাংবাদিকসকলৰ আৰু বাতৰি কাকতৰ নিৰপেক্ষতা আমি কামনা কৰো।

কেইবাখনো বাতৰিয়ে যোৱা কেইবছৰত মোৰ কথা এনেদৰে অন্য সদস্যৰ নামত প্ৰকাশ কৰিছে।

কেতিয়াবা মই নিজে প্ৰেছলৈ লিখাত আৰু কেতিয়াবা বিধান সভাত অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰাত কিছুদিনৰ পিচত কাগজে শুধৰাই দিছে।

ৰেডিঅ’ সংবাদদাতাকো বিধান সভাৰ গেলেৰীত স-সন্মানেৰে আসন দিয়া হৈছে।

কিন্তু কাগজত প্ৰকাশিত এই বাতৰিকে লৈয়েনেকি কব নোৱাৰো, “সাপ্তাহিক বিধান সভা কঠিকা” বুলি ৰেডিঅ’ই প্ৰকাশ কৰা কঠিকাটো এই একে ধৰণৰ বাতৰিকে পৰিবেশিত কৰা হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বিধান সভাৰ সদস্য এজনৰ দ্বাৰা উত্থাপন কৰা প্ৰশ্ন এটা অন্য এজন সদস্যৰ নামত প্ৰকাশ কৰি পক্ষ-পাতিতামূলক আচৰণ আৰু সদস্য জনৰ প্ৰতিষ্ঠাৰ প্ৰতি প্ৰত্যাখ্যান গ্ৰহণ কৰাত “নতুন অসমীয়া” ৰ সম্পাদক আৰু কাকত খনৰ শ্লিঙত বিশেষ প্ৰতিনিধিজে এই পৰিৱ

সদনৰ অধিকাৰ ভঙ্গ কৰিছে। গতিকে, এই বিশেষাধিকাৰ ভঙ্গ প্ৰস্তাৱটো ভাঙি ধৰিলো।

*Shri Atul Chandra Goswami : মাননীয় সদস্য শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰাই যিটো বিশেষাধিকাৰ প্ৰস্তাৱ ভাঙি ধৰিছে তাৰ সমৰ্থনত মই দুষাৰমান কথা কব খুজিছো। মাননীয় সদস্য শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰাৰ নামটো আন এজন সদস্যৰ নামত বাতৰি পৰিবেশন কৰাত এই বিশেষাধিকাৰ প্ৰস্তাৱ আনিব নগীয়া হ'ল। কোনোবা নতুন সদস্য আছিলে তেখেতৰ নামটো ভুল কৰি দিয়া হলে আমি ইমান লক্ষ্য নকৰিলোহেতেন। কিন্তু "নতুন অসমীয়া" কাকতে আজি কিছুদিনৰ পৰা এই ধৰণৰ খেলিমেলি বাতৰিও পৰিবেশন কৰি অহিছে। তেখেতৰ নামটো ভুল কৰি কেতিয়াবা 'সোনেশ্বৰ বৰো', মনেশ্বৰ বৰোৰ নামটো 'মনেশ্বৰ বৰা' বুলি ভুলকৈ প্ৰকাশ কৰে। সিদিনা এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ পৰিষ্কাৰ ভাবে সদনত পঢ়ি দিয়াৰ পিচত "নতুন অসমীয়া" কাকতে ইচ্ছাকৃত ভাবে আন এজন সদস্যই সোধা বুলি প্ৰকাশ কৰিছে। আৰু বোধ হয় এই বাতৰিৰ ওপৰতে ভিত্তি কৰি All India Radio প্ৰতিনিধি ইয়াত থকা স্বতেও শনিবৰীয়া বাতৰিত আন এজন সদস্যৰ নামত পৰিবেশন কৰা হৈছিল। সেইফালৰ পৰা এইটো এটা বিশেষাধিকাৰ ভঙ্গৰ প্ৰশ্ন আহিব পাৰে। আৰু সেই বিষয়টো Privilege Committee লৈ পঠাব বুলি অধ্যক্ষ মহোদয়ৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো।

*Shri Dulal Chandra Barua : মোৰ এটা কথা আছিল এজন সদস্যৰ নামৰ পৰিবৰ্ত্তে আন এজন সদস্যৰ নাম দিয়াটো এটা ডাঙৰ ভুল। কিন্তু সদস্য গৰাকীয়ে Short Notice প্ৰশ্ন কৰাৰ আগতে মোৰো একে ধৰণৰ এটা প্ৰশ্ন আছিল নগালেণ্ড সম্পৰ্কে। মোৰ প্ৰশ্নটো বোধ হয় ৩৪ দিন মানৰ আগত আছিল। সেই কাৰণে হয়তো Radio News ত Mix হৈ যাব পাৰে। কিন্তু Short Notice প্ৰশ্নটো মই কৰা নাছিলো। কিন্তু সেই কাকতৰ স্থানীয় প্ৰতিনিধি ইয়াত উপস্থিত থাকি কোনে কি কৰিছে, কোনে কিহত অংশ গ্ৰহণ কৰিছে সেইবিলাক চোৱা উচিত। আমি প্ৰচাৰ বিচৰা নাই। কিন্তু যেনে যি কথা কয় সেইটো ঠিকমতে প্ৰকাশ হব লাগে সেই কাৰণে মই

বিচাৰো যে Privilege Committee ৰ পৰা এটা Direction থকা দৰকাৰ
যাতে কাগজৰ প্ৰতিনিধিসকলে এই ধৰণৰ কথাই লক্ষ্য ৰাখে।

*Shri Jalaluddin Ahmed : মোৰ এটা বক্তৃতা কাকতে বিৰোধভাৱে
প্ৰকাশ কৰিছে। মোৰ নামটো কেতিয়াবা আব্দুল জালালুদ্দিন আহমেদ আৰু
কেতিয়াবা মৌলানা আব্দুল জালালুদ্দিন বুলি প্ৰকাশ কৰে।

Speaker's ruling

Mr. Speaker : Order, Order, please. I find that the
short notice question was tabled by Shri Soneswar Bora
on 5th of May and it came before the House on 5th
May, and it was replied by the Hon. Chief Minister. But
here in the paper I find মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীবিমলা প্ৰসাদ চলিহাই কালি
অসম বিধান সভাত শ্ৰীদুলাল বৰুৱাৰ এটা হুঁস জাননীৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰত উক্ত
তথ্য প্ৰকাশ কৰে।

It is not correct and proper to put a statement by one
Hon. Member in another Member's name. Therefore,
I find that there is a prima facie case of breach of privi-
lege of the Hon. Member and I refer the matter to the
Privilege Committee for investigation and report. The re-
port is to be submitted by 10th of June, next.

Re : Complaint of breach of privilege against
the Minister, Law.

Shri Dulal Chandra Barua : Sir, what about yesterday's
privilege motion ?

Mr. Speaker : I have received the proceedings of yesterday
just before I came to the House. I will have to go through
the proceedings before I give my ruling.

Re : Conference of Pak Officers with Naga and
Mizo rebel leaders at Chittagong.

Shri Dulal Chandra Barua : Sir, I want to draw the attention of the Government to the news-item published in the Assam Tribune and other papers to-day under the caption "Plan to Free Hill areas. Pak Officers, Naga, Mizo Rebel leaders Meet Near Chittagong." The report reads as follows :

"High Civil and military officers of Pakistan and top leaders of the hostile Nagas, Mizos, Meitei and Singraks now in East Pakistan recently met at a joint conference somewhere near the Chittagong hill tracts, according to reliable reports received here to-day. The report said the conference decided to mount insurgent activities and to liberate the hill areas on the easternmost part of India.

The conference, which was attended by 19 top leaders of various tribal groups also proposed to set up a strong base at Jiribam on the Imphal-Silchar road to carry on subversive operations against India, the report added. The Pakistani leaders were stated to have assured the tribal leaders of arms, necessary training in guerilla operations and shelter in East Pakistan."

Sir, though this matter has taken place elsewhere yet it involves our security, and therefore I want to know from the Government of Assam whether they have taken this matter seriously and whether they have taken up the matter with the Government of India for taking preventive measures so that no untoward incident may take place.

Sir, it is a very serious matter and it is to be dealt with iron hand. May I know whether the Government have taken any serious steps in this regard ?

Shri Mahendra Mohan Choudhury (Minister, Revenue, etc.) :

Sir, the news-item has appeared only to-day and there is no official confirmation yet. We shall make enquiries and if necessary steps will be taken to prevent such activities.

(Shri Dulal Chandra Barua rose to speak)

Mr. Speaker : No, no. After 5 P.M. we have already finished three items. The House stands adjourned till 10 A.M. tomorrow.

ADJOURNMENT

The Assembly then adjourned till 10 A.M. on Thursday the 28th May 1970.

Shillong

The 27th May 1970

U. Tahbildar,

Secretary,

Aassam Legislative Assembly,

Appendix
The Budget List of Demand
GRANT No.56

[Head of Account—"44.—Irrigation and N.E.D. Works and 100.—Capital Outlay on Irrigation Navigation, Embankments and Drainage Works".]

Shri Mahendra Mohan Choudhury [Minister, P.W.D. (E.C. and I.)] to move :

On the recommendation of the Governor of Assam, I beg, Sir, to move that a sum of Rs.8,12,42,100, be granted to be Minister-in-charge to complete the sum (Rs.10,83,23,200) necessary to defray the charges which will come in course of payment during the year ending the 31st day of March,1971 for the administration of the head "44.—Irrigation and N.E.D. Works and 100.—Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works".

Cut Motions :

1.Shri Dulal Chandra Barua	}	to move
Shri Mohidhar Pegu		

That the total provision of Rs. 10,83,23,200. under Grant No.56 Major head "44.—Irrigation and N.E.D. Works, and 100.—Capital Outlay on Irrigation, Navigation E. and D. Works", at pages 379-386 of the Budget be refused, i.e., the amount of the whole grant of Rs 10,83,23,200, do stand refused.

(To criticise and protest the Demand and discuss about the total failure of the Government to protect the life and property of the people from constant recurrence of flood

and erosion and also to discuss about the proposed Brahma-putra Commission)

2. Shri Promode Chandra Gogoi

M. A. Musawwir Choudhury

Shri A. N. Akram Hussain

Shri Kamini Mohan Sarmah

Shri G urisankar Bhattacharyya

Shri Pitsing Konwar

Shri Bhadra Kanta Gogoi

Shri Maneswar Boro

Shri Abala Kanta Goswami

Sari Romesh Mohan Kouli

Shri Premadhor Bora

to move :

That the total provision of Rs. 10,83,23,200 under Grant No. 56, Major head "44 -Irrigation and N. E. D. Works and 100.—Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankments and Drainage Works" at pages 379-386 of the Budgets be reduced to Re. 1, i. e., the amount of the whole grant of Rs. 10,83,23,200, do stand reduced to Re. 1.

(To raise a discussion on policy and its implementation

3 ক্রীঅতুল চন্দ গোস্বামী

মোঃ চমচুল হদা

উত্থাপন কৰিছে :

বাজেটৰ ৩৭৯-৩৮৬ পৃষ্ঠাৰ মঞ্জুৰী নং ৫৬ৰ অন্তৰ্ভুক্ত মূখ্য শিতান "৪৪—জলসিঞ্চন জলপৰিবহন বান্ধ ডোংৰ কাম ১০০ জলসিঞ্চন জলপৰিবহন বান্ধ ডোংৰ কামৰ বাবদ মূলধন নিয়োগত"ত বখা ১০,৮৩,২৩,২০০ ধনৰ পৰিমাণ এটাকালৈ কমাব লাগে, অৰ্থাৎ সমুদায় মঞ্জুৰীৰ ধনৰ পৰিমাণ এটাকালৈ কমোৱা হওক।

(চৰকাৰী নীতিৰ সমালোচনা কৰাৰ কাৰণে)